Агуулга

Монгол улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал 3

I. Нийгмийн үзүүлэлт 6

1. Хүн ам 6
2. Ажилгүй иргэд 6
3. Нийгмийн даатгал, нийгмийн халамж 8
4. Эрүүл мэнд 10
5. Гэмт хэрэг 11

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт 14

1. Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн.. 14
2. Үнэ 14
   Орон сууцны үнийн индекс 19
3. Мөнгө, зээл, үнэт цаас 19
4. Улсын нэгдсэн төсөв.. 23
5. Гадаад худалдаа 24

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ 27

1. Бизнес регистр 27
2. Хөдөө аж ахуй 27
3. Аж үйлдвэр 30
4. Барилга 32
5. Тээвэр 32
6. Шуудан, холбоо 34
7. Хилээр нэвтэрсэн зорчигчид.. 35

IV. Бусад 36

1. Цаг уур, агаарын бохирдолт 36

V. Хавсралт 38

V. Нийгмийн даатгалын үндсэн үзүүлэлтүүдийн төлөв байдал.... 58

VI. Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм 66

Дараах тэмдэглэлүүдийг ашиглав:

...	**мэдээлэл байхгүй**
0.0	**маш бага тоо**
-	**гүйцэтгэл байхгүй.**

Монгол Улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал

(2012 оны эхний 9 сарын байдлаар)

I. Нийгмийн үзүүлэлт

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 9 сард 55611 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 55856 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 3338 эхээр буюу 6.4 хувь, хүүхдийн тоо 3399 хүүхдээр буюу 6.5 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна.

Улсын хэмжээгээр энэ оны эхний 9 сард нялхсын эндэгдэл 844 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14 хүүхэд буюу 1.6 хувь, 1-5 хүртэлх насандаа 185 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3 хүүхэд буюу 1.6 хувиар буурав.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 44.1 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.4 мян.хүнээр буюу 8.3 хувиар өсчээ.

Нийгмийн даатгалд 2012 оны эхний 9 сард 658.0 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 442.6 мянга буюу 67.3 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагынх, 215.4 мянга буюу 32.7 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 77.2 мянга буюу 13.3 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 68.7 мянга буюу 18.4 хувь, төсөвт байгууллагынх 8.5 мянга буюу 4.1 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2012 оны эхний 9 сард 60.5 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.7 мян.хүн буюу 6.6 хувь, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 13.6 сая төг буюу 54.1 хувиар нэмэгджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 2012 оны эхний 9 сард вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 3094 хүн буюу 38.0 хувь, салхин цэцгээр 704 хүн буюу 27.2 хувь, цусан суулгаар 129 хүн буюу 7.3 хувь, сүрьеэгээр өвчлөгчдийн тоо 98 хүн буюу 3.0 хувиар буурсан хэдий ч энэ оны эхний 9 сард халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн нийт тоо 32401 хүнд хүрч, 3020 хүн буюу 10.3 хувиар нэмэгдсэн нь гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 6926 хүн буюу 9.2 дахин, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 260 хүн буюу 8.2 хувиар өссөнөөс голлон шалтгаалав.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар 16160 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1630 хэргээр буюу 11.2 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (1135), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг (243), байгаль хамгаалах журмын эсрэг (132), тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг (124) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 2012 оны эхний 9 сард 6258 хүн гэмтэж, 751 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 351 буюу 5.9 хувиар өсч, нас барсан хүний тоо 148 буюу 16.5 хувиар буурсан байна.

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

ДНБ үйлдвэрлэлийн аргаар 2012 оны эхний 3 улиралд оны үнээр өмнөх оны мөн үеийнхээс 23.5 хувиар өсч, 9922.2 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

ДНБ 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.2 хувиар өсч, 3864.6 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.0 хувь, оны эхнээс 12.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.8 хувиар өслөө.

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 39.9 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 7118.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 121.1 тэрбум төг буюу 1.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1064.3 тэрбум төг буюу 17.6 хувиар өсчээ.

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 745.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 69.3 тэрбум төг буюу 8.5 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 40.3 тэрбум төг буюу 5.7 хувиар өсчээ.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 6867.3 тэрбум төг

болж, өмнөх сарынхаас 192.2 тэрбум төг буюу 2.9 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1808.2 тэрбум төг буюу 35.7 хувиар өсчээ.

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 117.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 16.4 тэрбум төг буюу 16.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 56.5 тэрбум төг буюу 93.4 хувиар өсчээ.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 306.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 6.0 тэрбум төг буюу 1.9 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 51.0 тэрбум төг буюу 14.3 хувиар буурсан байна.

Үнэт цаасны арилжаа 2012 оны 9 дүгээр сард 20 өдөр явагдаж, 30.2 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 12.1 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 9 сард 3485.8 тэрбум төг, зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 4043.7 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 557.9 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 2012 оны эхний 9 сард 3449.7 тэрбум төг, урсгал зардал 3088.4 тэрбум төг болж тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 361.3 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарав.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 413.8 тэрбум төг буюу 15.5 хувиар нэмэгдэхэд нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 141.6 тэрбум төг буюу 43.1 хувь, дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 140.5 тэрбум төг буюу 13.5 хувь, бусад татварын орлого 90.5 тэрбум төг буюу 18.7 хувь, орлогын албан татварын орлого 35.2 тэрбум төг буюу 6.3 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 3.1 тэрбум төг буюу 1.2 хувь, өмчийн татварын орлого 2.9 тэрбум төг буюу 25.0 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 51.3 тэрбум төг буюу 12.5 хувиар буурахад хүү, торгуулийн орлого 12.6 тэрбум төг буюу 39.0 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 10.1 тэрбум төг буюу 30.4 хувь, газрын тосны орлого 7.3 тэрбум төг буюу 15.7 хувь, навигацын орлого 1.6 тэрбум төг буюу 5.1 хувиар өссөн хэдий ч төсөвт газрын өөрийн орлого 81.3 тэрбум төг буюу 35.7 хувь, хувьцааны ногдол ашгийн орлого 2.5 тэрбум төг буюу 6.4 хувиар буурсан нь нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 9 сард 4043.7 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1114.5 тэрбум төг буюу 38.0 хувиар нэмэгдсэн нь эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 153.4 тэрбум төг буюу 77.3 хувиар буурсан хэдий ч хөрөнгийн зардал 406.2 тэрбум төг буюу 80.6 хувь, бараа, үйлчилгээний зардал 402.3 тэрбум төг буюу 40.9 хувь, татаас ба шилжүүлэг 396.7 тэрбум төг буюу 32.7 хувь, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 62.6 тэрбум төг буюу 3.2 дахин нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.

Хөрөнгийн зардалд 2012 оны эхний 9 сард 910.3 тэрбум төг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 406.2 тэрбум төг буюу 80.6 хувиар нэмэгджээ. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс дотоодын эх үүсвэрээс зарцуулсан хөрөнгийн зардал 413.6 тэрбум төг буюу 89.4 хувиар өссөнөөс голлон шалтгаалсан байна.

Монгол Улс 2012 оны эхний 9 сард дэлхийн 131 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 8477.4 сая ам.долл, үүнээс экспорт 3231.6 сая ам.долл, импорт 5245.8 сая ам.долларт хүрчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 9 сард 2014.2 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 628.3 сая ам.долл буюу 45.3 хувиар өсчээ. Үүнд импорт өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.7 хувиар нэмэгдэж, харин экспорт 6.1 хувиар буурсан нь нөлөөлсөн байна.

Нийт бараа эргэлтийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 210.7 сая ам.долл буюу 2.5 хувь, импортын хэмжээ 419.5 сая ам.долл буюу 8.7 хувиар өсч, экспортын хэмжээ 208.8 сая ам.долл буюу 6.1 хувиар буурчээ.

Экспортын 98.2 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн эзэлж байна

III. Эдийн засгийн салбарын үзүүлэлт

Улсын хэмжээнд 2011 оны эцэст

тоологдсон төллөх насны нийт 15.7 сая хээлтэгч малын 13.7 сая хээлтэгч буюу 87.0 хувь нь 2012 оны эхний 9 сард төллөсөн байна.

Улсын хэмжээгээр 2012 оны 10 дугаар сарын 1-ний байдлаар 226.3 мян.т үр тариа, 219.6 мян.т төмс, 77.4 мян.т хүнсний ногоо хурааж, 1030.2 мян.т хадлан, 25.2 мян.т гар тэжээл, 504.5 т дарш бэлтгэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс төмс 36.7 мян.т буюу 20.1 хувь, хадлан 20.8 мян.т буюу 2.1 хувь, дарш 143.4 т буюу 39.7 хувиар өсч, үр тариа 133.2 мян.т буюу 37.1 хувь, хүнсний ногоо 11.5 мян.т буюу 12.9 хувь, гар тэжээл 2.7 мян.т буюу 9.7 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 9 сард 1565.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 93.6 тэрбум төг буюу 6.4 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд молибдений баяжмал, металл агуулгаараа, 35 хувийн агуулгад шилжүүлснээр зэсийн баяжмал, цайрын баяжмал, төмрийн хүдэр, газрын тос зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.2-48.3 хувь; амтат ус, ундаа, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, гурил, малын тэжээл, нарийн боов, архи, хивс, сүлжмэл эдлэл, металл бэлдэц, талх, цэвэр ус, металл цувимал, шингэн сүү, шар айраг, зүсмэл материал, цахилгааны утас, шахмал түлш, шавардлагын зуурмаг, бетон дэр, барилгын шалны банз зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үндсэн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 3.1 хувиас 6.5 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврээр 2012 оны эхний 9 сард 15014.7 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 3037.6 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1545.7 мян.т буюу 11.5 хувь, зорчигчдын тоо 162.5 мян. хүн буюу 5.7 хувиар өссөн байна. Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 9 сард 313.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 24.7 тэрбум төг буюу 8.6 хувиар өсчээ.

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 9 сард 3061.5 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 590.9 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1159.7 т буюу 61.0 хувь, зорчигчдын тоо 161.0 мян.хүн буюу 37.4 хувиар өслөө. Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр агаарын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 9 сард 142.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 18.5 тэрбум төг буюу 14.9 хувиар өслөө.

Аюулт үзэгдэл, осол 2012 оны эхний 9 сард 3005 удаа гарсны улмаас 195 хүн амь насаа алдаж, 12.2 мянган толгой мал, амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 9 сард объектын түймэр 2563 удаа, ой, хээрийн түймэр 187 удаа, гол, нуурын усанд хүн унасан осол 90 удаа, аадар бороо, үерийн үзэгдэл 34 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 30 удаа, бичил уурхай, нурангины осол 20 удаа, хүчтэй салхи, шуурганы үзэгдэл 18 удаа, аянгын үзэгдэл 15 удаа, малын халдварт боом өвчин 14 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага 10 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас 15.6 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 408-аар, амь насаа алдсан хүний тоо 16-аар нэмэгдэв.

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2012 оны 9 дүгээр сард Өвөрхангай аймгийн Богд суманд орж 63.0 мм-т хүрчээ. Энэ оны 9 дүгээр сард Баянхонгор аймгийн Жинст суманд хамгийн их температур 39.0 хэм, Баянхонгор аймгийн Галуут, Баянбулаг, Хөвсгөл аймгийн Ренчинлхүмбэ суманд хамгийн бага температур -11.0 хэм байлаа. Салхины хурд Өмнөговь аймгийн Ханбогд суманд 25 м/с хүрчээ.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2012 оны 9 дүгээр сард Улаанбаатар хотын Баруун дөрвөн замын орчимд 28 удаа, 13-р хороолол орчимд 26 удаа, Хархорин захын орчимд 9 удаа, 1-р хороолол, Офицеруудын ордон орчимд тус бүр 1 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 24 удаа, 13-р хороолол орчимд 22 удаа, 32-ын тойрог орчимд 10 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 9 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс тус тус давсан байна.

I. Нийгмийн үзүүлэлт

I.1. Хүн ам

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 9 сард 55611 эх амаржиж, 55856 хүүхэд төрүүлжээ. 1000 хүнд ногдох төрөлт 20.3, нас баралт 4.7, ердийн цэвэр өсөлт 15.6 байна (Зураг I.1). Өмнөх оны мөн үеийнхээс 1000 хүнд ногдох төрөлт 1.7 пунктээр, ердийн цэвэр өсөлт 1.6 пунктээр, нас баралт 0.1 пунктээр өслөө.

Энэ оны эхний 9 сард 1000 хүнд ногдох төрөлт Говьсүмбэр (3.3 пунктээр), Ховд (2.1), Баян-Өлгий (1.6), Орхон (1.3), Увс (1.1), Дархан-Уул (0.7), Хөвсгөл (0.6), Баянхонгор (0.5), Дорнод (0.2) аймаг болон Улаанбаатар (2.1) хотод улсын дунджаас дээгүүр, харин Төв (10.3 пунктээр), Булган (7.1), Өмнөговь (5.4), Сэлэнгэ (5.3), Дундговь (4.7), Завхан (3.2), Хэнтий (3.0), Дорноговь (2.8), Архангай (2.0), Сүхбаатар (1.5), Өвөрхангай (1.2), Говь-Алтай (0.7) аймагт улсын дунджаас доогуур түвшинд байна.

1000 хүнд ногдох нас баралт Дорнод (0.8 пунктээр), Хөвсгөл (0.8), Говьсүмбэр (0.7), Завхан (0.4), Өвөрхангай (0.3), Дархан (0.2), Увс (0.1) аймаг болон Улаанбаатар (0.1) хотод улсын дунджаас дээгүүр, Баян-Өлгий (1.2 пунктээр), Өмнөговь (1.2), Төв (0.9), Ховд (0.8), Говь-Алтай (0.5), Сэлэнгэ (0.5), Дорноговь (0.4), Баянхонгор (0.3), Хэнтий (0.3), Архангай (0.2), Дундговь (0.2), Булган (0.1) аймагт улсын дунджаас доогуур, Орхон, Сүхбаатар аймагт улсын дундаж түвшинд байна.

Хүн амын ердийн цэвэр өсөлт Ховд (2.9 пунктээр), Баян-Өлгий (2.8), Говьсүмбэр (2.6), Орхон (1.3), Увс (1.0), Баянхонгор (0.8), Дархан (0.5) аймагт болон Улаанбаатар (2.0) хотод улсын дунджаас дээгүүр, бусад аймагт доогуур байна.

Зураг-I.1

Төрөлт, нас баралт, ердийн цэвэр өсөлт, 1000 хүнд ногдохоор, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

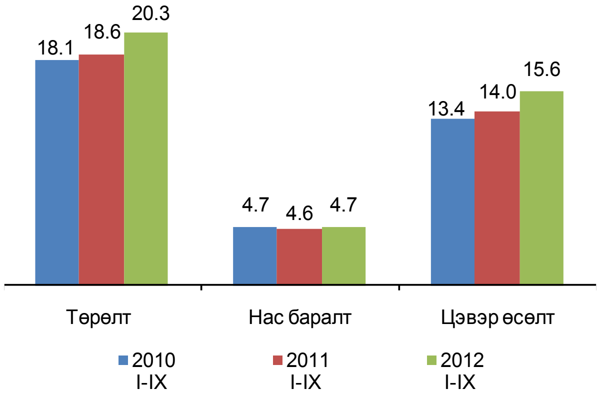

Эх үүсвэр: Эрүүл Мэндийн Яамны мэдээлэл

Зураг-I.2

Хөдөлмөрийн хэлтэст шинээр бүртгүүлсэн болон ажилд зуучлагдан орсон иргэдийн тоо, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

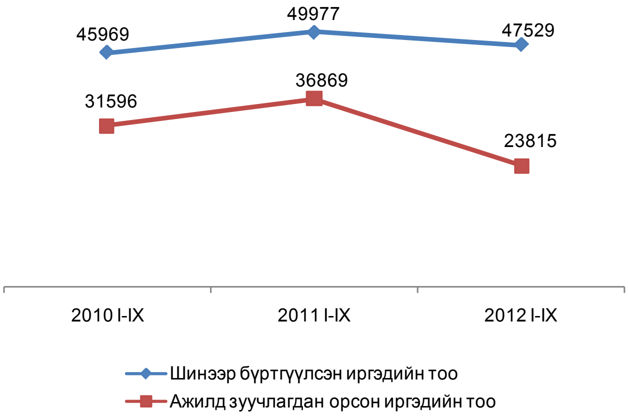

I.2. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 44.1 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.4 мян.хүнээр буюу 8.3 хувиар өсчээ. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 51.8 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж, 22.9 мянга болсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 пунктээр буурчээ. Аймаг, нийслэлийн хөдөлмөрийн хэлтэст 2012 оны эхний 9 сард ажилгүй 47.5 мян.иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 23.8 мянган ажилгүй иргэн ажилд зуучлагдан орж, 3.9 мян.иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагджээ (Зураг I.2).

Зураг-I.3

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст

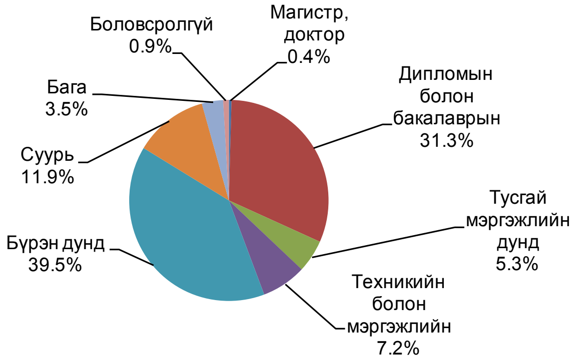

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.4 хувийг магистр, доктор, 31.3 хувийг нь дипломын болон бакалаврын, 5.3 хувийг тусгай мэргэжлийн дунд, 7.2 хувийг техникийн болон мэргэжлийн, 39.5 хувийг бүрэн дунд, 11.9 хувийг суурь, 3.5 хувийг бага боловсролтой, 0.9 хувийг боловсролгүй иргэд эзэлж байна (Зураг I.3).

Улсын хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 28.8 мянга буюу 65.3 хувь нь 15-34 насны залуучууд байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Улаанбаатар хот болон Өмнөговь, Говь-Алтай, Дорноговь, Говьсүмбэр, Сүхбаатар, Дорнод, Орхон, Хэнтий, Архангай аймагт улсын дунджаас 0.5-33.4 пунктээр их байна.

Ажлын шинэ байр

Хөдөлмөрийн яамны мэдээгээр 2012 оны эхний 9 сард 30931 хүн ажлын шинэ байранд ажилд орсны 13279 буюу 42.9 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Ажлын шинэ байранд ажилд орсон ажиллагчдыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар ангилбал, 2.4 хувийг боловсролын, 5.0 хувийг зочид буудал, байр сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээний, 7.3 хувийг үйлчилгээний бусад үйл ажиллагааны, 8.5 хувийг уул уурхай, олборлолтын, 12.4 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээний, 15.1 хувийг боловсруулах үйлдвэрлэлийн, 18.3 хувийг хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуурын,18.7 хувийг барилгын, 12.3 хувийг бусад салбарын ажиллагчид эзэлж байна (Зураг I.4).

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийн 5939 буюу 19.2 хувь нь 15-24 насны, 11225 буюу 36.3 хувь нь 25-34, 7703 буюу 24.9 хувь нь 35-44, 5615 буюу 18.2 хувь нь 45-59, 449 буюу 1.4 хувь нь 60 ба түүнээс дээш насны хүмүүс байна.(Зураг I.5).

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийн 0.3 хувь нь зэвсэгт хүчний ажил мэргэжилтэй, 2.7 хувь нь контор, үйлчилгээний ажилтан, 3.6 хувь нь техникч болон туслах/дэд мэргэжилтэн, 4.0 хувь нь менежер, 5.5 хувь нь суурин төхөөрөмж, машин, механизмын операторч, угсрагч, 10.3 хувь нь мэргэжилтэн, 16.3 хувь нь худалдаа, үйлчилгээний ажилтан, 16.7 хувь нь энгийн ажил мэргэжил, 17.6 хувь нь хөдөө аж ахуй, ой, загас агнуурын ажилтан, 23.0 хувь нь үйлдвэрлэл, барилга, гар урлалын холбогдох ажил үйлчилгээний мэргэжилтэй хүмүүс байна.

Гадаадын иргэд

Манай Улсад 2012 оны эхний 9 сард 104 орны 27.0 мян.иргэн хөдөлмөр эрхэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 9 орноор нэмэгдэж, харин ажиллагчдын тоо 232 иргэнээр буурчээ.

Зураг-I.4

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар, 2012 оны эхний 9 сард

Зураг-I.5

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, насны бүлгээр, дүнд харьцуулсан хувиар, 2012 оны эхний 9 сард

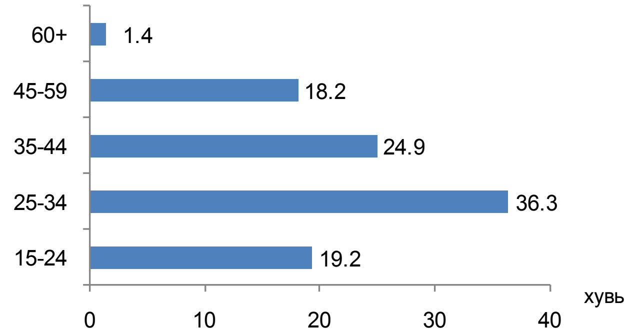

Хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж буй гадаадын иргэдийн 75.0 хувь нь БНХАУ-ын, 7.1 хувь нь БНАСАУ-ын, 2.7 хувь нь ОХУ-ын, 2.0 хувь нь БНСУ-ын, 1.8 хувь нь АНУ-ын, 11.4 хувь нь бусад улсын харьяат иргэд байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс манай улсад хөдөлмөр эрхэлж буй БНАСАУ-ын иргэдийн тоо 42.7 хувь, АНУ-ынх 17.5 хувь, БНСУ-ынх 8.8 хувь, бусад улсынх 23.0 хувиар өсч, харин ОХУ-ынх 11.5 хувь, БНХАУ-ынх 6.5 хувиар буурчээ.

Манай Улсад хөдөлмөр эрхэлж буй гадаадын иргэдийн 12393 хүн буюу 45.9 хувь нь барилгын, 5782 хүн буюу 21.4 хувь нь уул уурхай, олборлолтын, 2284 хүн буюу 8.5 хувь нь тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагааны, 1884 хүн буюу 7.0 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээний, 1921 хүн буюу 7.1 хувь нь боловсруулах үйлдвэрлэлийн, 497 хүн буюу 1.8 хувь нь хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуйн, 2264 хүн буюу 8.3 хувь нь бусад салбарт ажиллаж байна (Зураг I.6).

Зураг-I.6

Гадаадын иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлт, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар, 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар

I.3 Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний 9 сард 749.4 тэрбум төг, зарлага 666.4 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 221.7 тэрбум төг буюу 42.0 хувь, зарлага 224.6 тэрбум төг буюу 50.9 хувиар өслөө.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний 9 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 221.7 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого 171.0 тэрбум төг буюу 45.7 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 8.0 тэрбум төг буюу 41.6 хувь, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сангийн орлого 12.1 тэрбум төг буюу 40.9 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 25.7 тэрбум төг буюу 30.0 хувь, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого 4.9 тэрбум төг буюу 25.7 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2012 оны эхний 9 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 224.6 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 187.6 тэрбум төг буюу 55.9 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага 24.9 тэрбум төг буюу 40.3 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 7.7 тэрбум төг буюу 34.4 хувь, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сангийн зарлага 5.2 тэрбум төг буюу 32.9 хувиар өссөн нь нөлөөлөв. Харин ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 726.7 сая төг буюу 11.6 хувиар буурсан байна.

Зураг-I.7

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн бүтэц, төрлөөр, 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар

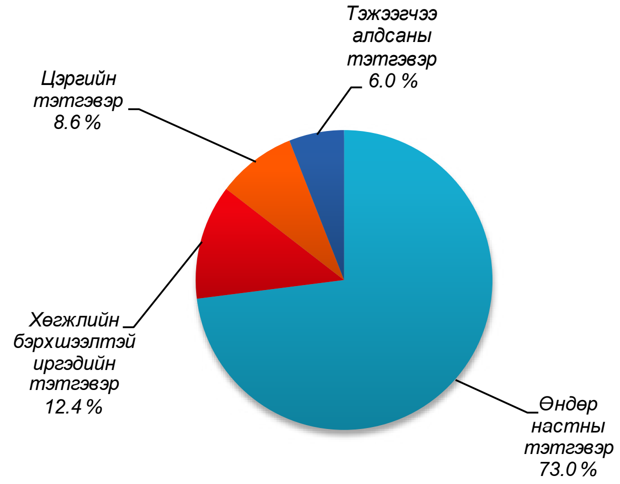

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2012 оны эхний 9 сард 510.4 тэрбум төг болсны 73.0 хувийг өндөр настны, 12.4 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн, 8.6 хувийг цэргийн, 6.0 хувийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс цэргийн тэтгэвэр 96.9 хувь, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд олгох тэтгэвэр 58.1 хувь, өндөр настны тэтгэвэр 52.1 хувь, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр 44.7 хувиар өсчээ. (Зураг I.7).

Нийгмийн даатгалд 2012 оны эхний 9 сард 658.0 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 442.6 мянга буюу 67.3 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагынх, 215.4 мянга буюу 32.7 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 77.2

мянга буюу 13.3 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 68.7 мянга буюу 18.4 хувь, төсөвт байгууллагынх 8.5 мянга буюу 4.1 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамж

Нийгмийн халамжийн сангаас 2012 оны эхний 9 сард 174.7 мян.хүнд 68.3 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо 194 хүн буюу 0.1 хувиар, олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ 20.1 тэрбум төг буюу 41.7 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын 47.1 хувь нь жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүд, 34.7 хувь нь халамжийн тэтгэвэр авагчид, 8.6 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэд, 8.4 хувь нь ахмад настныг асарч буй иргэд, 1.2 хувь нь бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөж буй иргэд байна. (Зураг I.8).

Нийгмийн халамжийн сангаас 2012 оны эхний 9 сард олгосон нийт тэтгэвэр, тэтгэмжийн 38.7 тэрбум төг буюу 56.7 хувийг халамжийн тэтгэвэрт, 19.9 тэрбум төг буюу 29.1 хувийг жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдэд, 4.5 тэрбум төг буюу 6.6 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэдэд, 4.5 тэрбум төг буюу 6.6 хувийг ахмад настныг асарч буй иргэдэд, 683.3 сая төг буюу 1.0 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөсний тэтгэмжид зарцуулсан байна. (Зураг I.9).

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2012 оны эхний 9 сард 60.5 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.7 мян.хүн буюу 6.6 хувиар, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 13.6 сая төг буюу 54.1 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 340.7 мян.хүн хамрагдсаны 29.5 хувь нь ахмад настан, 1.3 хувь нь алдар цолтой ахмад настан, 3.9 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 60.8 хувь нь нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламжид хамрагдсан иргэд, 4.5 хувь нь нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд байна.

"Хүний хөгжил" сангаас 2012 оны эхний 9 сард 586.1 тэрбум төгрөгийн хишиг хувийг давхардсан тоогоор 2.8 сая иргэнд олгосны 374.5 тэрбум төгрөг нь 10.0, 21.0, 70.0 мян. төгрөгийн хишиг хувьд, 211.6 тэрбум төгрөгийг ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн бүрт олгох 1.0 сая төгрөгийн хишиг хувьд за рцуулжээ.

"Хүний хөгжил" сангаас ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн бүрт олгох 1.0 сая төгрөгийн хишиг хувиас 2012 оны эхний 9 сард 211.6 тэрбум төгрөгийг 314.7 мянган хүнд олгожээ.

Зураг-I.8

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын бүтэц, 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар

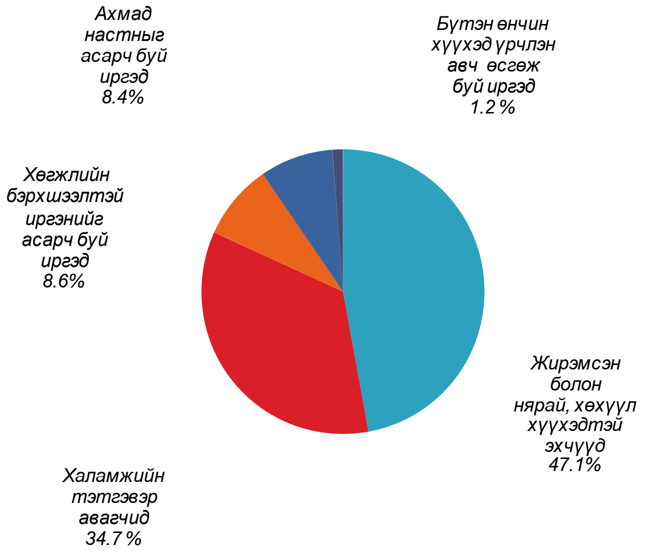

Зураг-I.9

Нийгмийн халамжийн сангаас олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн бүтэц, 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар

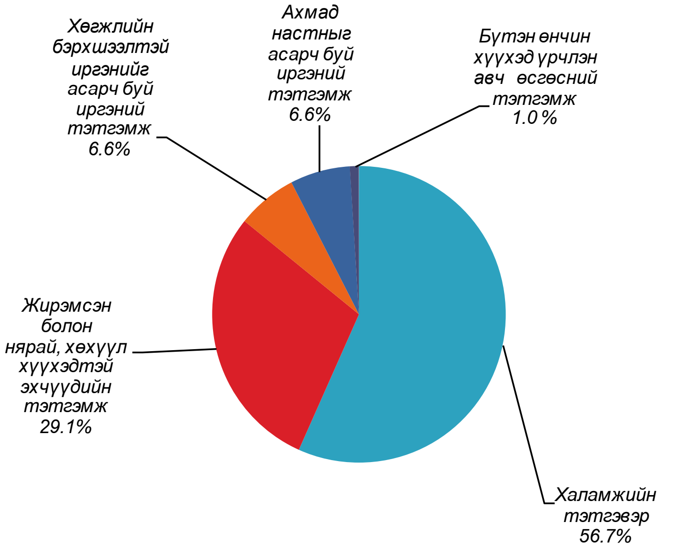

I.4. Эрүүл мэнд

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 9 сард 55611 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 55856 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 3338 эхээр буюу 6.4 хувь, хүүхдийн тоо 3399 хүүхдээр буюу 6.5 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна. (Зураг I.10) Энэ оны 9 дүгээр сард 6417 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 307 хүүхэд буюу 5.0 хувиар нэмэгдлээ.

Зураг-I.10

Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

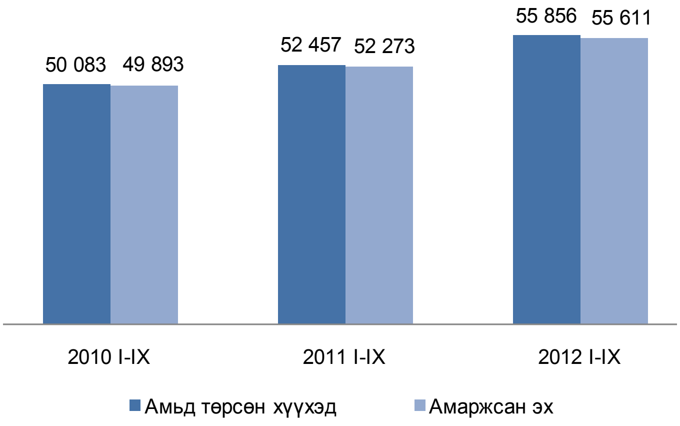

Улсын хэмжээгээр энэ оны эхний 9 сард нялхсын эндэгдэл 844 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14 хүүхэд буюу 1.6 хувь, 1-5 хүртэлх насандаа 185 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3 хүүхэд буюу 1.6 хувиар буурав. (Зураг I.11). Энэ оны эхний 9 сард жирэмслэлт болон төрөлтийн улмаас 27 эх, 9 дүгээр сард 3 эх эндсэн байна.

Зураг-I.11

Эндсэн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

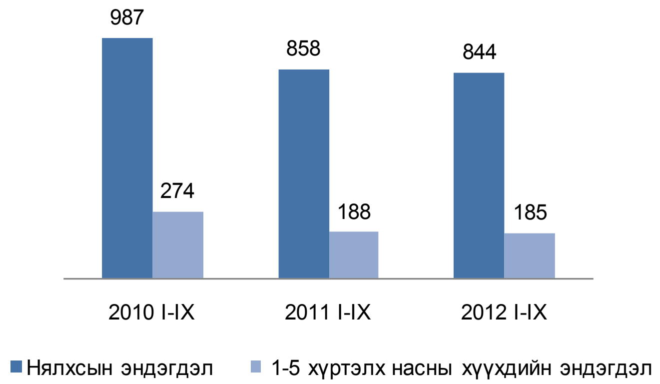

Нялхсын эндэгдэл 2012 оны 9 дүгээр сард 71 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9 хүүхдээр буурч, харин 1-5 хүртэлх насандаа 21 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4 хүүхдээр өсөв.

1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл 2012 оны эхний 9 сард 15 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурсан бөгөөд энэ үзүүлэлт Хөвсгөл (26), Сүхбаатар (24), Завхан (23), Өвөрхангай (21), Баян-Өлгий (20), Говь-Алтай (20), Булган (20), Өмнөговь (20) аймагт улсын дунджаас 5-11 хүүхдээр, Архангай (19), Ховд (18), Дорноговь (17), Увс (16) аймагт 1-4 хүүхдээр илүү байна.

Тав хүртэлх насны* хүүхдийн эндэгдэл 2012 оны 9 дүгээр сард 92 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5 хүүхдээр буурсан байна. 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл энэ оны эхний 9 сард 14 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2 хүүхдээр буурчээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 2012 оны эхний 9 сард вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 3094 хүн буюу 38.0 хувь, салхин цэцгээр 704 хүн буюу 27.2 хувь, цусан суулгаар 129 хүн буюу 7.3 хувь, сүрьеэгээр өвчлөгчдийн тоо 98 хүн буюу 3.0 хувиар буурсан хэдий ч энэ оны эхний 9 сард халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн нийт тоо 32401 хүнд хүрч, 3020 хүн буюу 10.3 хувиар нэмэгдсэн нь гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 6926 хүн буюу 9.2 дахин, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 260 хүн буюу 8.2 хувиар өссөнөөс голлон шалтгаалав.

Халдварт өвчнөөр 2012 оны 9 дүгээр сард 2639 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 655 хүн буюу 19.9 хувиар буурсны дотор вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 858 хүн буюу 65.0 хувь, сүрьеэгээр өвчлөгчдийн тоо 31 хүн буюу 12.7 хувиар тус тус буурсан нь нөлөөлөв. Харин энэ хугацаанд гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 54 хүн буюу 3.5 дахин, цусан суулгаар 109 хүн буюу 45.8 хувь, салхин цэцгээр 14 хүн буюу 45.2 хувь, тэмбүүгээр 116 хүн буюу 30.1 хувь, гонококкт халдвараар 10 хүн буюу 2.4 хувь, трихомониазаар өвчлөгчдийн тоо 4 хүн буюу 1.2 хувиар нэмэгдэв.

10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2012 оны эхний 9 сард улсын

*Тайлбар: *Тав хүртэлх насны хүүхдэд 0-4 нас 365 хүртэл хоногтой хүүхдийг хамруулав.*

дунджаар 118 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14 хүнээр нэмэгдэв (Зураг I.12).

Улаанбаатар хотод 2012 оны 9 дүгээр сард ХДХВ/ДОХ-ын тохиолдол илрээгүй ба улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн ХДХВ/ДОХ-ын нийт тохиолдол 113 байна.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 9 сард 12820 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 23 хүн буюу 0.2 хувиар буурав (Зураг I.13). Эмнэлэгт нас барсан хүний тоо энэ оны эхний 9 сард 3159 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7 хүн буюу 0.2 хувиар өсөв. Энэ нь нийт нас баралтын 24.6 хувийг эзэлж байна. Нас барсан хүний тоо 2012 оны 9 дүгээр сард 1264 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 135 хүн буюу 9.6 хувиар буурав.

Энэ оны эхний 9 сард 530.8 мян.хүн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 22851 хүн буюу 4.5 хувиар нэмэгджээ. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 2012 оны 9 дүгээр сард 52.1 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 873 хүн буюу 1.7 хувиар нэмэгдэв.

Хувийн эмнэлгүүд 2012 оны эхний 9 сард 1031.9 мян.хүнд үйлчилж, 32.6 тэрбум төгрөгийн төлбөртэй үйлчилгээ үзүүлжээ. Хувийн эмнэлгээр үйлчлүүлсэн хүний тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.5 хувиар нэмэгдэж, төлбөрт үйлчилгээний хэмжээ 74.4 хувиар өслөө.

I.5. Гэмт хэрэг

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар 16160 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1630 хэргээр буюу 11.2 хувиар өсчээ (Зураг I.14). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (1135), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг (243), байгаль хамгаалах журмын эсрэг (132), тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг (124) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Энэ 2012 оны эхний 9 сард бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 57.3 хувь нь нийслэлд, 41.7 хувь нь аймгуудад, 0.6 хувь нь төмөр замын цагдаагийн хэлтэст, 0.4 хувь нь бусад газарт бүртгэгджээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 45.6 хувийг хүндэвтэр, 42.9 хувийг хөнгөн, 9.0 хувийг хүнд, 2.5 хувийг онц хүнд гэмт хэрэг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс хөнгөн хэргийнх

Зураг-I.12

10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

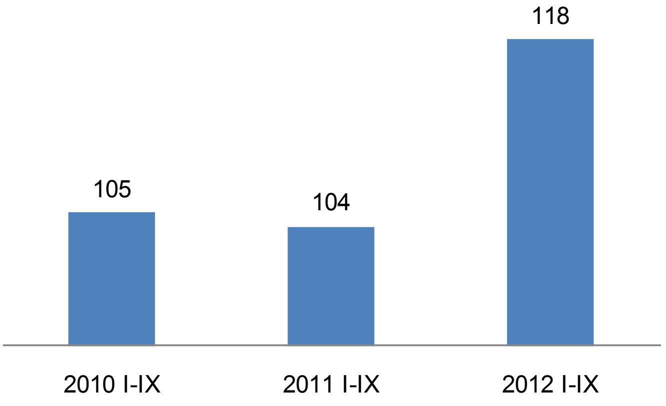

Зураг-I.13

Нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

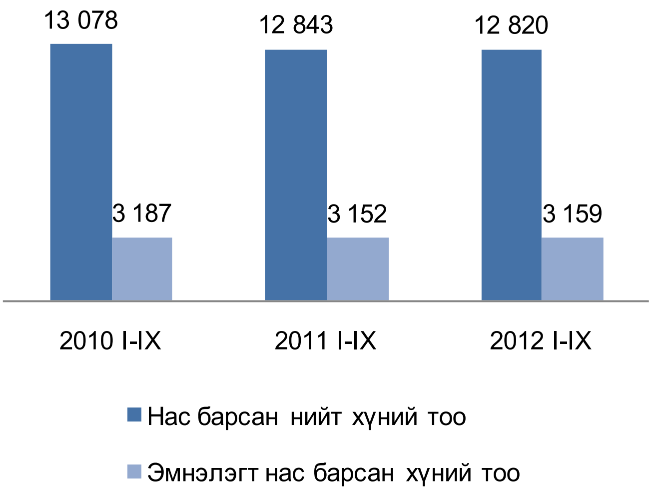

Зураг-I.14

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

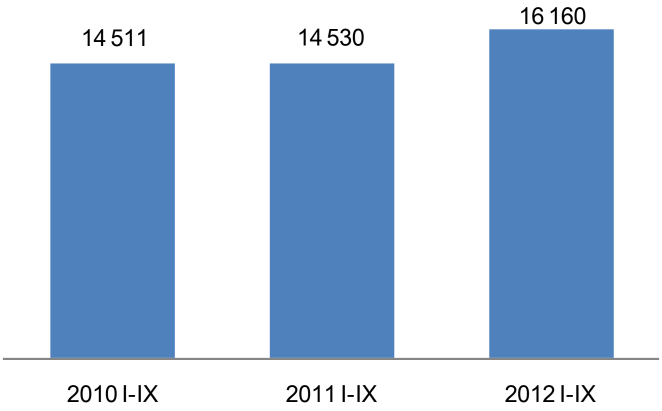

2.5 пунктээр нэмэгдэж, хүндэвтэр хэргийнх 1.7 пункт, хүнд хэргийнх 0.5 пункт, онц хүнд хэргийнх 0.3 пунктээр буурсан байна (Зураг I.15).

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс Булган аймагт 38.4 хувь, Баян-Өлгий аймагт 36.8 хувь, Говьсүмбэр аймагт 36.4 хувь, Сүхбаатар аймагт 30.2 хувь, Дорнод аймагт 26.5 хувь, Завхан аймагт 25.0 хувь, Өвөрхангай аймагт 18.4 хувь, Говь-Алтай аймагт 16.2 хувь, Архангай аймагт 12.3 хувь, Төв аймагт 11.3 хувь, Сэлэнгэ аймагт 8.0 хувь, Өмнөговь, Дархан-Уул аймагт тус бүр 4.8 хувь, Орхон аймагт 4.1 хувь, Дорноговь аймагт 3.7 хувь, Дундговь аймагт 3.4 хувь, Улаанбаатар хотод 12.7 хувиар нэмэгдэж, харин Увс аймагт 11.4 хувь, Ховд аймагт 10.6 хувь, Баянхонгор аймагт 6.8 хувь, Хэнтий аймагт 3.6 хувь, Хөвсгөл аймагт 0.5 хувиар буурчээ.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 415 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 124 хэрэг буюу 42.6 хувиар нэмэгдсэн байна. Малын хулгайн 998 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 239 хэрэг буюу 31.5 хувиар өсч, нийт гэмт хэргийн 6.2 хувийг эзэлж байна.

Сэжигтэн нь тодорхойгүй байсан 5730 хэргийн 3316 буюу 57.9 хувийнх нь холбогдогч нь тогтоогдож, яллагдагчаар татагдсанаар гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.0 пунктээр нэмэгдэж, нийслэлийн хэмжээнд 1.2 пунктээр буурсан байна. (Зураг I.16).

Бүлэглэн үйлдсэн гэмт хэрэг 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар өмнөх оны мөн үеийнхээс 18.2 хувь, хүүхэд оролцсон хэрэг 95.3 хувь, согтуугаар үйлдэгдсэн хэрэг 11.9 хувь, эмэгтэй хүн оролцсон хэрэг 80.9 хувиар нэмэгдэв.

Арван найм ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох гэмт хэргийн тоо улсын дунджаар 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар 86 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7 хэрэг буюу 8.9 хувиар нэмэгдэв.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагч 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар 14507 болж, 941 буюу 6.5 хувь нь арван найм хүртэлх насны хүүхэд, 1977 буюу 13.6 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Өмнө нь ял шийтгэгдсэн хүмүүс гэмт хэрэгт холбогдогчдын 4.7 хувийг эзэлж байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.7 пунктээр буурчээ.

Зураг-I.15

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн бүтэц, хэргийн ангиллаар, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, хувиар

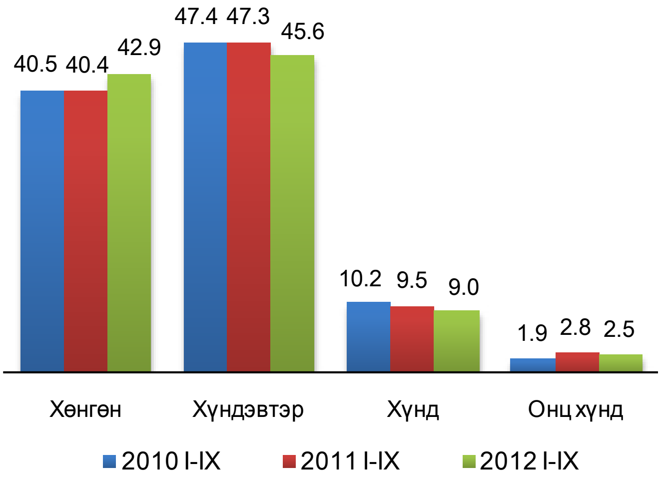

Зураг-I.16

Гэмт хэргийн илрүүлэлт, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, хувиар

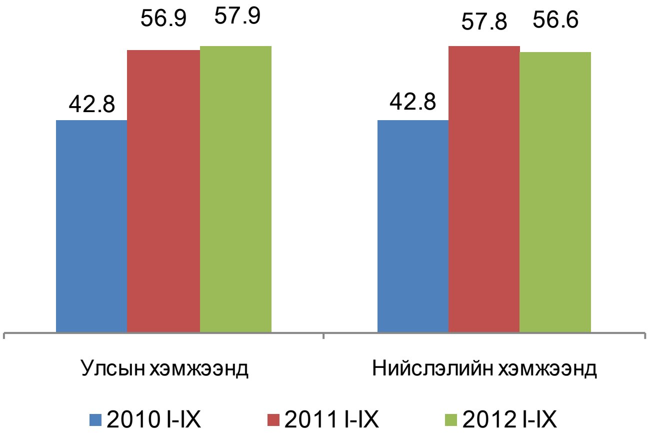

Зураг-I.17

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдын нийгмийн байдал, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, хувиар

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдад хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн эзлэх хувь 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар 11.9 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.5 пункт, малчдынх 9.3 болж 2.0 пункт, төрийн бус байгууллагын ажиллагчдынх 1.8 болж 0.1 пункт, оюутан, сурагчдынх 7.1 болж 0.4 пунктээр нэмэгдэж, харин ажилгүй иргэдийн 53.2 болж, 5.0 пункт, аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллагчдынх 11.2 болж 0.9 пункт, төрийн албан хаагчдынх 4.2 болж 0.7 пунктээр буурсан байна.

Энэ оны эхний 9 сарын байдлаар бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 29.9 хувь нь гэр, орон сууцанд, 16.5 хувь нь гудамж, талбайд, 13.3 хувь нь олон нийтийн газарт, 7.8 хувь нь аж ахуйн нэгжид, 8.3 хувь нь авто замд, 2.2 хувь нь төрийн байгууллагад, 1.2 хувь нь төрийн бус байгууллагад, 1.4 хувь нь нийтийн тээврийн хэрэгсэлд, 19.4 хувь нь бусад газарт үйлдэгджээ.

Гэмт хэргийн улмаас 6258 хүн гэмтэж, 751 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 351 буюу 5.9 хувиар өсч, нас барсан хүний тоо 148 буюу 16.5 хувиар буурсан байна (Зураг I.18).

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар 40.9 тэрбум төг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 17.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс учирсан хохирлын хэмжээ 20951.4 сая төг буюу 2 дахин, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 9684.9 сая төг буюу 2.2 дахин өссөн байна (Зураг I.19). Нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ нэмэгдэхэд хувийн өмчийн байгууллагад учирсан хохирлын нөхөн төлүүлэлт 7572.6 сая төгрөгөөр өссөн нь нөлөөлөв. Гэмт хэргийн улмаас учирсан нийт хохирлын 70.7 хувь буюу 28.9 тэрбум төг нь хувийн өмчид ногдож байна.

Гэмт хэргийн улмаас хохирсон иргэд 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар 15475 болж, 955 буюу 6.2 хувь нь арван найм хүртэлх насны хүүхэд, 5799 буюу 37.5 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Зураг-I.18

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

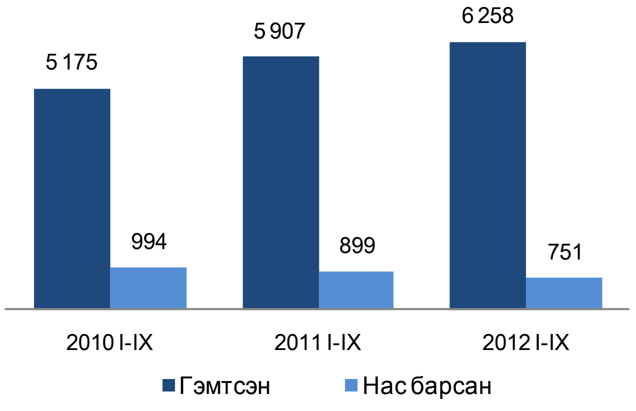

Зураг-II.19

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, тэрбум төгрөгөөр

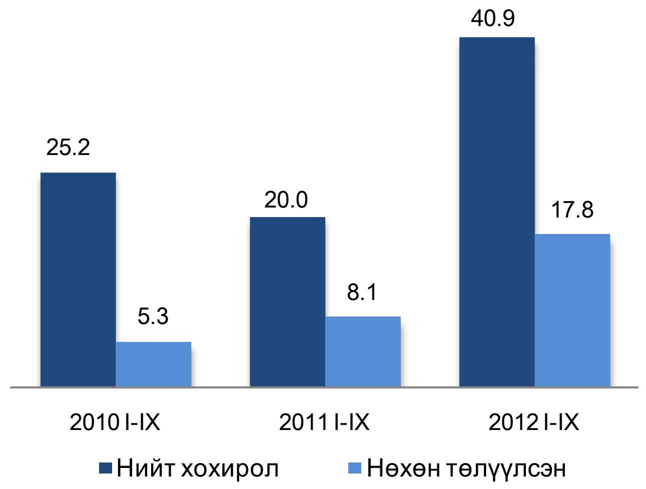

Гэмт хэргийн улмаас нийт 111 байгууллагад хохирол учирсны 52 нь төрийн, 18 нь төрийн бус, 41 нь хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, байгууллага байна.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар 87.5 мян.хүн эрүүлжүүлэгдэж, 10.5 мян.хүн баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эрүүлжүүлэгдсэн хүний тоо 889 буюу 1.0 хувь, баривчлагдсан хүний тоо 1224 буюу 13.2 хувиар өссөн байна.

II.Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

II.1 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
ДНБ, улирлаар

ДНБ үйлдвэрлэлийн аргаар тооцсон 2012 оны эхний 3 улиралд оны үнээр өмнөх оны мөн үеийнхээс 23.5 хувь буюу 1890.2 тэрбум төгрөгөөр өсч, 9922.2 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

ДНБ 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.2 хувь буюу 359.2 тэрбум төгрөгөөр өсч, 3864.6 тэрбум төгрөг болов (Зураг II.1). Үүнд хөдөө аж ахуйн салбарын нэмэгдэл өртөг 82.8 тэрбум төг буюу 16.8 хувь, аж үйлдвэр, барилгын салбарынх 76.4 тэрбум төг буюу 8.5 хувь, үйлчилгээнийх 142.2 тэрбум төг буюу 9.4 хувиар өссөн байна.

Зураг-II.1

ДНБ-ий өсөлт, бууралт, хувиар
(үйлдвэрлэлийн аргаар, 2005 оны зэр. үнээр)

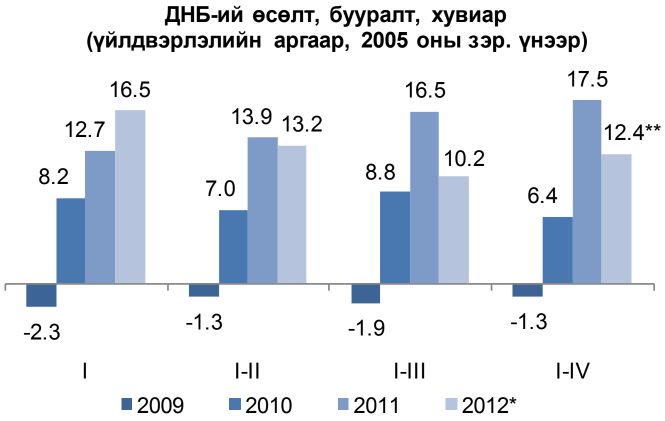

* урьдчилсан гүйцэтгэл
** хүлээгдэж буй гүйцэтгэл

Улирлын нөлөөллийг арилгаж тооцсон ДНБ 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны III улиралд өмнөх улирлаас 1.1 хувиар өсчээ.

2. ДНБ-ий хүлээгдэж буй гүйцэтгэл

ДНБ (үйлдвэрлэлийн аргаар тооцсон)-ий 2012 оны хүлээгдэж буй гүйцэтгэл оны үнээр 14184.8 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оныхоос 27.9 хувь буюу 3097.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэх төлөвтэй байна.

ДНБ 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 12.4 хувь буюу 606.3 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэж, 5498.2 тэрбум төгрөгт хүрэхээр байна.

II.2. Үнэ

Зураг-II.3

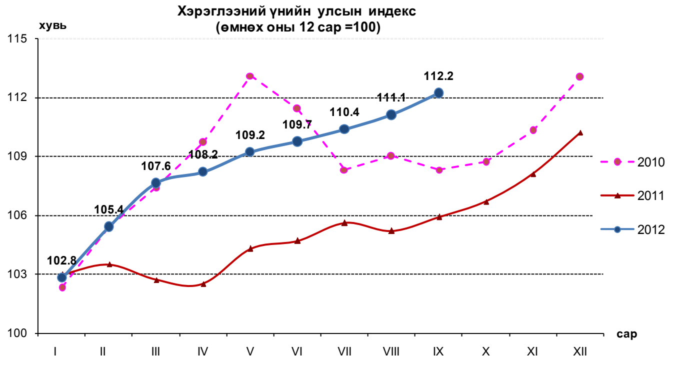

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.0 хувь, оны эхнээс 12.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.8 хувиар өслөө (Хүснэгт II.1).

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 39.9 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ дүнгээрээ 1.9 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 2.7 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 1.0 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 0.5 хувь, тээврийнх 0.2 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 0.4 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.8 хувиар өсч, боловсролын үйлчилгээнийний бүлгийн дүн тогтвортой харин хүнсний бараа, ундаа, усны үнэ дүнгээрээ 2.6 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээнийх 0.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 1.1 хувиар буурсан байна.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2012 оны 9 дүгээр сард оны эхнээс 12.2 хувь өссөний дотор хүнс, ундаа, усны бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 18.3 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийнх 47.5 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 21.8 хувь, боловсролын үйлчилгээний бүлгийнх 15.2 хувиар нэмэгдсэн нь өндөр өсөлт байв.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2011 оны 9 дүгээр сард оны эхнээс 5.9 хувиар өссөн бол 2012 оны 9 дүгээр сард 12.2 хувь болж, өсөлт 6.3 пунктээр нэмэгджээ (Зураг II.3).

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Дархан-Уул, Дорноговь аймагт тус бүр 0.3

Хүснэгт-II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс, бүлгийн дүнгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2012 IX / 2011 IX	2012 IX / 2011 XII	2012 IX / 2012 VIII
Ерөнхий индекс	**100.0**	**114.8**	**112.2**	**101.0**
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	121.8	118.3	97.4
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	148.6	147.5	139.9
Хувцас, бөс бараа, гутал	16.1	117.2	111.1	101.9
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	109.6	107.3	102.7
Гэр ахуйн тавилга, бараа	4.7	109.6	107.8	101.0
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	3.6	107.1	107.0	100.5
Тээвэр	12.2	105.2	104.7	100.2
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	98.5	98.6	99.8
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	102.4	102.3	98.9
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	115.2	115.2	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.6	124.3	121.8	100.4
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	108.0	106.1	100.8

хувиар буурч, бусад аймаг, нийслэлд 0.1-4.1 хувиар өсчээ (Зураг II.4).

Өрхийн нийт хэрэглээнд өндөр хувийн жин эзэлж буй мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Завхан (0.1%), Говь-Алтай (0.4%), Орхон (1.8%), Булган (5.4%) аймагт өсч, бусад 17 аймагт 0.1-16.2 хувиар буурчээ. Архангай (16.2%) аймагт хамгийн их бууралттай байв.

Талх, гурил, будааны дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ Дорноговь (0.1%), Дорнод (0.8%), Дундговь (2.3%), Өвөрхангай (0.8%), Хөвсгөл (2.3%), Хэнтий (0.8%), Орхон (0.3%) аймагт буурч, Булган, Сэлэнгэ, Дархан-Уул аймагт тогтвортой, бусад 11 аймагт 0.1-4.7 хувиар өссөн байна. Говьсүмбэр (4.7%) аймагт хамгийн өндөр өсөлттэй байлаа.

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ Ховд (2.0%) аймагт буурч, Өмнөговь, Төв, Хэнтий аймагт тогтвортой, бусад 17 аймагт 0.9-11.3 хувиар өссөн байна. Өвөрхангай (11.3%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байв.

Төмс, хүнсний ногооны дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ Булган (10.5%) аймагт өсч, бусад 20 аймагт 1.6-40.9 хувиар буурчээ. Завхан (40.9%) аймагт хамгийн их бууралттай байлаа.

Зураг-II.4

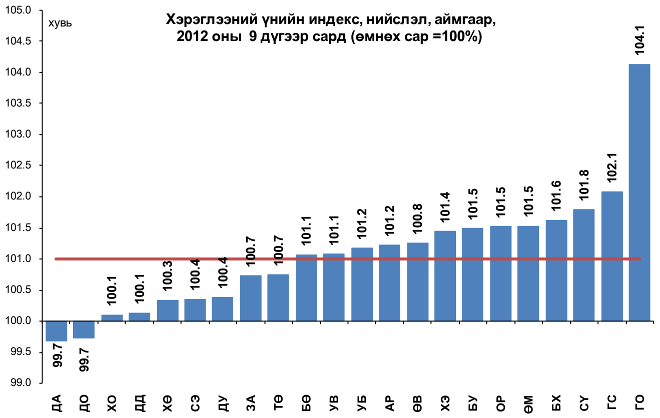

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Говь-Алтай аймагт хамгийн их буюу 4.1 хувиар өсчээ. Тус аймагт үнэ өсөхөд согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 48.5 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийнх 6.6 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 3.6 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Дархан-Уул аймагт хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс 0.3 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Үнийн бууралтад хүнсний бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 4.6 хувь, үүний дотор мах, махан бүтээгдэхүүний дэд

бүлгийн үнэ 4.8 хувь, жимс, жимсгэнийх 9.0 хувь, хүнсний ногооных 29.1 хувиар хямдарсан нь нөлөөлжээ.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 9 дүгээр сард оны эхнээс бүх аймагт 5.9-21.4 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 9 дүгээр сард Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.2 хувь, оны эхнээс 13.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 15.1 хувиар өслөө.

2012 оны 9 дүгээр сард согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 40.5 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 2.4 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 3.3 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 0.8 хувь, тээврийн бүлгийнх 0.4 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.7 хувиар өсчээ. Харин хүнс, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2.9 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааны 0.1 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээнийх 0.3 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 1.9 хувиар буурч, боловсролын үйлчилгээ болон зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний бүлгийн үнэ тогтвортой байв (Зураг II.5).

Улаанбаатар хотод 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас хэрэглээний сагсны 329 нэрийн бараа, үйлчилгээний 21.9 хувийнх нь үнэ өсч, 10.0 хувийнх нь үнэ буурч, 68.1 хувийнх нь үнэ тогтвортой байлаа. Судалгаанд сонгогдсон хүнсний 93 нэрийн барааны 34.4 хувь буюу 32 нэрийн барааны үнэ нэмэгджээ.

Зураг-II.5

Улаанбаатар хотын ХҮИ-ийн 2012 оны 9 дүгээр сарын өөрчлөлт, бүлгээр, хувиар

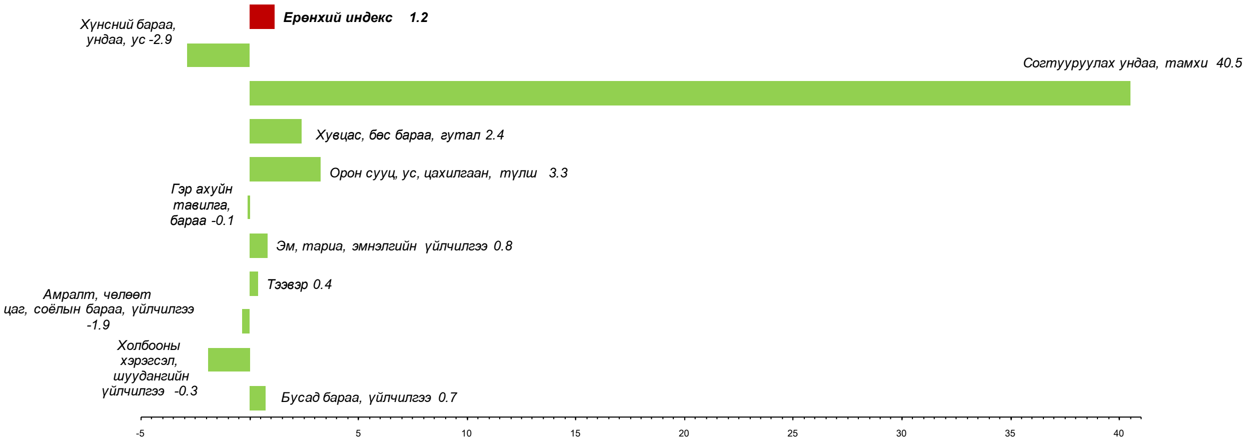

Улаанбаатар хотын ХҮИ-ийн 2012 оны 7 дугаар сарын өөрчлөлт, бүлгээр, хувиар

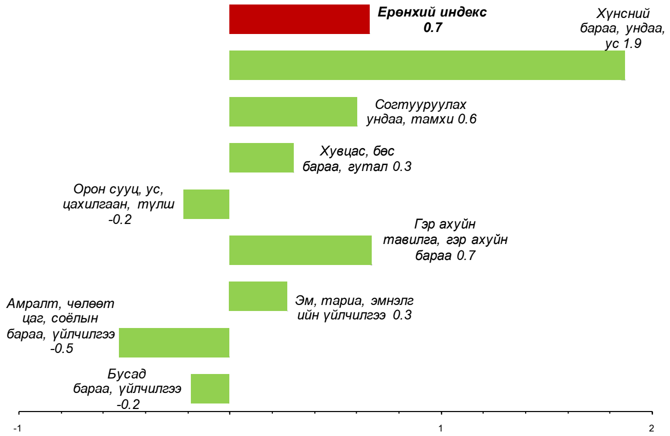

Улаанбаатар хотын ХҮИ-ийн 2012 оны 8 дугаар сарын өөрчлөлт, бүлгээр, хувиар

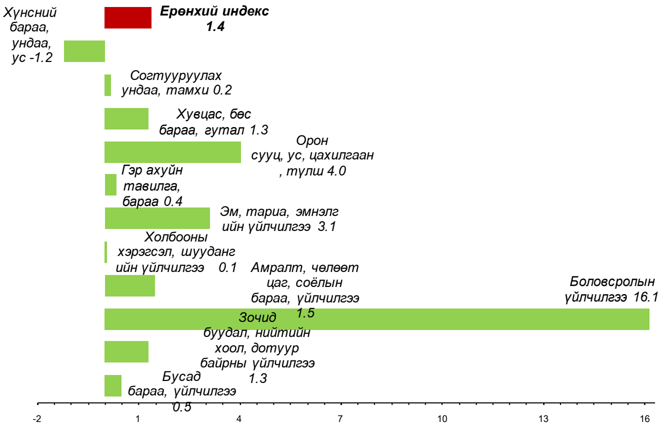

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2012 оны 9 дүгээр сарын индекст нөлөөлсөн бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлт

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт, %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	-2.9	Хүнс, ундаа, усны бүлгийн барааны үнийн бууралтад мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 3.3 хувь, сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийх 1.1 хувь, төмс, хүнсний ногооных 15.2 хувиар хямдарсан нь нөлөөлжээ.
Согтууруулах ундаа, тамхи	40.5	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд архи, дарсны дэд бүлгийн үнэ 23.6 хувь, тамхиных 60.5 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.
Хувцас, бөс бараа, гутал	2.4	Хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн барааны үнийн өсөлтөд бүх төрлийн хувцасны дэд бүлгийн үнэ 3.0 хувь, бүх төрлийн гутлынх 0.4 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	3.3	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд нэг уут түлшний модны үнэ 12.8 хувь, нүүрснийх 14.2 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.
Гэр ахуйн тавилга, бараа	-0.1	Гэр ахуйн тавилга, барааны бүлгийн үнийн бууралтад сонгогдсон цахилгаан барааны үнэ 2.2-7.1 хувиар хямдарсан нь нөлөөлөв.
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	0.8	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд эм, тарианы дэд бүлгийн 0.7 хувь, зарим шинжилгээний хөлс 7.1 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.
Тээвэр	0.4	Тээврийн бүлгийн үнийн өсөлтөд машины дугуй нөхөх үйлчилгээний хөлс 9.3 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	-0.3	Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ буурахад гэрийн интернетийн сарын төлбөр 6.3 хувиар хямдарсан нь нөлөөлжээ.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	-1.9	Энэ бүлгийн үнэ буурахад LCD зурагтын үнэ 17.7 хувь, зөөврийн дискийн/флаш/ үнэ 16.3 хувиар буурсан нь нөлөөлсөн байна.
Бусад бараа, үйлчилгээ	0.7	Бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд сахлын татуургын үнэ 6.7 хувь, үсний шингэн савангийн үнэ 3.1 хувь, шүдний ооных 1.3 хувь, алтан бөгжний үнэ 15.9 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2012 оны 9 дүгээр сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Хөвсгөл, Ховд, Сүхбаатар, Завхан, Увс, Булган, Өвөрхангай, Говьсүмбэр, Дундговь аймагт хамгийн бага буюу 20.0-25.0 мян.төг, Орхон, Төв, Архангай аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 35.0-40.0 мян.төг, адууны ширнийх Увс, Говь-Алтай, Завхан, Ховд, Хөвсгөл, Өмнөговь аймагт хамгийн бага буюу 23.0-25.0 мян.төг, Баян-Өлгий, Орхон, Төв, Хэнтий, Архангай аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 33.5-38.0 мян.төг, ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Баян-Өлгий, Завхан, Дорноговь, Өмнөговь, Увс, Дундговь, Ховд аймагт хамгийн бага буюу 35.0-42.0 мян.төг, Дархан-Уул, Орхон, Өвөрхангай, Говь-Алтай аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 45.0-46.0 мян.төг байна.

Зураг-II.6

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 9 дүгээр сард, мян.төг

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Дундговь, Ховд, Завхан, Архангай, Баянхонгор аймагт өмнөх сарынхаас 1.5-5.0 мян.төг буюу 6.4-20.0 хувиар өсч, Төв, Дархан-Уул, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Булган аймагт 1.5-7.0 мян.төг буюу 4.1-21.9 хувиар буурч, Орхон, Сэлэнгэ, Дорнод, Сүхбаатар аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ Ховд, Сэлэнгэ, Төв, Сүхбаатар аймагт өмнөх сарын түвшинд, бусад аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.0-6.0 мян.төг буюу 3.8-20.0 хувиар өсөв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Говь-Алтай, Сүхбаатар аймагт өмнөх сарынхаас 0.5-1.5 мян.төг буюу 1.1-3.7 хувиар өсч, Орхон, Баянхонгор, Хөвсгөл, Увс, Дорноговь, Дундговь, Баян-Өлгий аймаг, Улаанбаатар хотод 2.0-7.0 мян.төг буюу 4.3-16.7 хувиар буурч, Завхан, Архангай, Өвөрхангай, Дархан-Уул аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Зураг-II.7

Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 9 дүгээр сард, мян.төг

Зураг-II.8

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 9 дүгээр сард, мян.төг

Улаанбаатар хотод арилжаалагдсан барилгын гол нэрийн материалын дундаж үнэ

Улаанбаатар хотод 2012 оны 9 дугаар сард арилжаалагдсан эх орны үйлдвэрийн болон ОХУ, БНХАУ, ХБНГУ, БНСУ-д үйлдвэрлэсэн барилгын үндсэн 29 нэр төрлийн материалын дундаж үнийг мэдээнд хамрууллаа.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн цонхны нөлөөгүй шилнийх 2.0 мян.төг буюу 13.3 хувь, 50 кг-ын савлагаатай цементний үнэ 1.0 мян.төг буюу 9.1 хувь, эх орны үйлдвэрийн захалсан банзны үнэ 3.0 мян.төг буюу 7.9 хувиар буурчээ. Эх орны үйлдвэрийн улаан тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 85 төг буюу 44.7 хувь, хөнгөн бетоны үнэ 38.5 мян.төг буюу 33.5 хувь, палкны 4.0 мян.төг буюу 16.0 хувь, вакуум цонхных 10.0 мян.төг буюу 12.5 хувь, ОХУ-д үйлдвэрлэсэн чулуутай хар цаасны үнэ 2.0 мян.төг буюу 10.0 хувиар өсчээ. БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн уян шүршүүрийн үнэ 7.0 мян.төг буюу 38.9 хувь, шаазан угаагуурынх 20.0 мян.төг буюу 33.3 хувь, тосон будагных 500 төг буюу 25.0 хувь, өдрийн суурьгүй гэрлийнх 400 төг буюу 20.0 хувь, шахмал шалных 2.0 мян.төг буюу 16.7 хувь, төмөр хаалганых 22.0 мян.төг буюу 15.9 хувь, шаазан суултуурынх 10.0 мян.төг буюу 11.1 хувь, крантных 5.0 мян.төг буюу 11.1 хувь, хадаасных 200 төг буюу 8.0 хувь, дотор эмульсийх 500 төг буюу 7.7 хувь, чулуугүй хар цаасных 500 төг буюу 5.6 хувиар өсчээ. БНСУ-д үйлдвэрлэсэн ханын цаасны үнэ 500 төг буюу 10.0 хувиар өсөв.

Өмнөх сарынхаас 2012 оны 9 дүгээр сард ОХУ-д үйлдвэрлэсэн чулуутай хар цаасны үнэ 1.0 мян.төг буюу 4.3 хувиар буурч, эх орны үйлдвэрийн хөнгөн бетоны үнэ 1.5 мян.төг буюу 1.0 хувь, БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 1.0 мян.төг буюу 11.1 хувь, шахмал шалных 1.0 мян.төг буюу 7.7 хувиар өсчээ. Бусад материалын үнэ тогтвортой байлаа.

Орон сууцны үнийн индекс

Улаанбаатар хотын төвийн 6 дүүрэгт орон сууцны үнэ 2012 оны 3 дугаар улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 28.4 хувь, 2011 оны эцсийнхээс 8.4 хувь, өмнөх улирлынхаас 4.5 хувиар өсчээ.

Орон сууцны үнийг дүүргээр авч үзэхэд 2012 оны 3 дугаар улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс Сонгинохайрхан дүүрэгт (33.3%), Баянгол (29.3%), Баянзүрхэд (27.5%), Чингэлтэйд (26.9%), Сүхбаатарт (26.1%), Хан-Уул дүүрэгт (23.0%) өссөн байна. Мөн 2011 оны эцсийнхээс Сонгинохайрхан дүүрэгт (13.6%), Баянгол (9.6%), Чингэлтэйд (8.3%), Сүхбаатар болон Баянзүрхэд тус бүр (5.9%), Хан-Уул дүүрэгт (4.3%) өсч, өмнөх улирлынхаас Сонгинохайрхан дүүрэгт (8.0%), Чингэлтэйд (4.7%), Баянгол (4.3%), Сүхбаатар (3.6%), Баянзүрх (3.4%), Хан-Уул дүүрэгт (2.8%) өссөн байна (Зураг II.9).

Зураг-II.9

Улаанбаатар хотын орон сууцны үнийн индекс, төвийн 6 дүүргээр, 2012 оны 3 дугаар улирлын байдлаар, хувиар

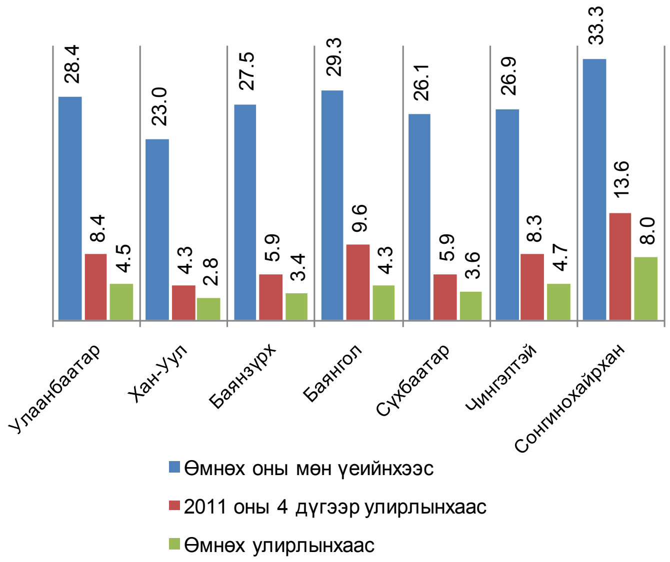

1970 оноос өмнө ашиглалтанд оруулсан орон сууцны үнэ 2012 оны 3 дугаар улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс төвийн 6 дүүрэгт 19.7-42.1 хувиар нэмэгдсэн бөгөөд 1970-2001 онд ашиглалтанд оруулсан орон сууцных 24.9-33.3 хувиар өсчээ. Түүнчлэн 2002 оноос хойш ашиглалтанд оруулсан орон сууцны үнэ төвийн 6 дүүрэгт 19.7-30.5 хувиар нэмэгджээ.

1970 оноос өмнө ашиглалтанд оруулсан орон сууцны үнэ 2012 оны 3 дугаар улиралд 2011 оны эцсийнхээс төвийн 6 дүүрэгт 6.2-18.9 хувиар нэмэгдсэн бөгөөд 1970-2001 онд ашиглалтад оруулсан орон сууцных 4.1-13.5 хувиар өсчээ. Мөн 2002 оноос хойш ашиглалтад оруулсан орон сууцны үнэ төвийн 6 дүүрэгт 3.0-12.8 хувиар өссөн байна.

1970 оноос өмнө ашиглалтад оруулсан орон сууцны үнэ 2012 оны 3 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас төвийн 6 дүүрэгт 2.4-12.3 хувиар нэмэгдсэн бөгөөд 1970-2001 онд ашиглалтад оруулсан орон сууцных 1.7-7.8 хувиар өсчээ. Мөн 2002 оноос хойш ашиглалтад оруулсан орон сууцны үнэ төвийн 6 дүүрэгт 2.4-8.8 хувиар нэмэгдсэн байна.

II.3. Мөнгө, зээл, үнэт цаас

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 7118.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 121.1 тэрбум төг буюу 1.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1064.3 тэрбум төг буюу 17.6 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.2).

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтцийн хувьд 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 43.4 хувийг төгрөгийн хадгаламж, 21.0 хувийг гадаад валютын хадгаламж, 15.5 хувийг төгрөгийн харилцах, 12.3 хувийг гадаад валютын харилцах, 7.8 хувийг банкнаас гадуурх мөнгө эзэлж байна (Зураг II.10). Мөнгөний нийлүүлэлтэд гадаад валютын хадгаламжийн эзлэх хувь өмнөх сарынхаас 1.9 пунктээр өсч, төгрөгийн харилцахын өөрчлөлтгүй, харин банкнаас гадуурх мөнгөнийх 0.7 пункт,

Зураг-II.10

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), хэрэглээний үнийн улсын индексийн өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх сар=100)

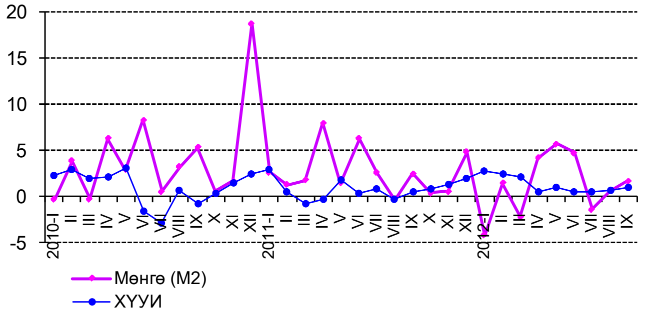

төгрөгийн хадгаламжийнх 0.6 пункт, гадаад валютын харилцахынх 0.6 пунктээр буурчээ.

Бага мөнгө 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 1658.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 23.1 тэрбум төг буюу 1.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 18.2 тэрбум төг буюу 1.1 хувиар буурчээ.

Иргэд, байгууллагын нийт хадгаламж 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 4584.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 168.9 тэрбум төг буюу 3.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 912.5 тэрбум төг буюу 24.9 хувиар өсчээ. Төгрөгийн хадгаламж 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 3088.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 7.3 тэрбум төг буюу 0.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 309.6 тэрбум төг буюу 11.1 хувиар өсөв. Гадаад валютын хадгаламж 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 1496.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 161.7 тэрбум төг буюу 12.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 602.9 тэрбум төг буюу 67.5 хувиар өслөө (Хүснэгт II.2).

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 745.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 69.3 тэрбум төг буюу 8.5 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 40.3 тэрбум төг буюу 5.7 хувиар өсчээ.

Нөөц мөнгө (М0) 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 2404.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 461.1 тэрбум төг буюу 23.7 хувиар өслөө. Нөөц мөнгөний бүрэлдэхүүн хэсэг болох банкуудын харилцах, хадгаламж 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст өмнөх сарынхаас 530.4 тэрбум төг буюу 46.9 хувиар өсч, 1661.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

Банкуудын нийт актив 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 9935.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 601.1 тэрбум төг буюу 6.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2312.5 тэрбум төг буюу 30.3 хувиар өслөө.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 6867.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 192.2 тэрбум төг буюу 2.9 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1808.2 тэрбум төг буюу 35.7 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.3).

Зээлийн өрийн үлдэгдлийг эзэмшигчээр нь авч үзэхэд 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст нийт зээлийн 3730.2 тэрбум төг буюу 54.3

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень*

Хүснэгт-II.2

Мөнгөний зарим үндсэн үзүүлэлт, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2011 IX	2012 VIII	2012 IX
Мөнгөний нийлүүлэлт М2	**6 053.9**	**6 997.1**	**7 118.2**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	57.2	18.5	17.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.6	0.6	1.7
Нийт хадгаламж	**3 672.0**	**4 415.6**	**4 584.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	61.4	24.5	24.9
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	3.6	- 0.1	3.8
Төгрөгийн хадгаламж	**2 778.7**	**3 081.0**	**3 088.3**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	72.6	15.0	11.1
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	3.7	- 1.6	0.2
Валютын хадгаламж	**893.3**	**1 334.5**	**1 496.2**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	34.4	54.2	67.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	3.2	3.7	12.1

Зураг-II.11

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтэц, хувиар, жил бүрийн 9 дүгээр сарын эцсийн байдлаар

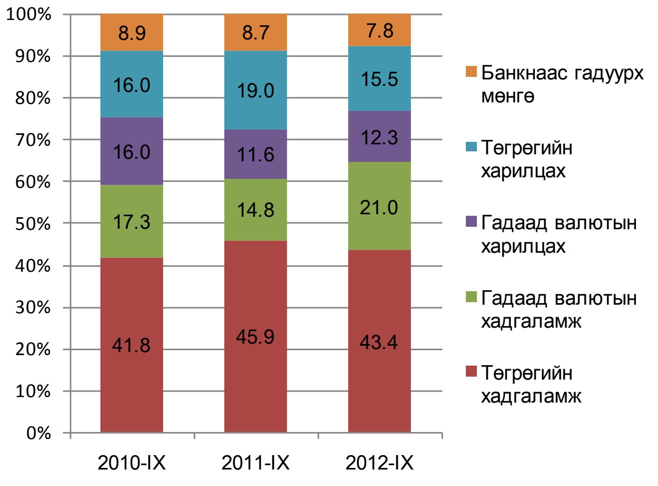

Зураг-II.12

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), бага мөнгө (М1) болон бараг мөнгөний өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх оны мөн үе=100)

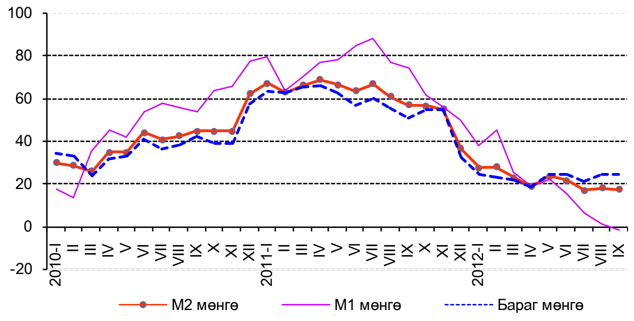

хувь нь хувийн секторт, иргэдэд 3044.7 тэрбум төг буюу 44.4 хувь нь, улсын байгууллагад 71.3 тэрбум төг буюу 1.0 хувь нь, бусад байгууллагад 10.8 тэрбум төг буюу 0.2 хувь нь, 10.3 тэрбум төг буюу 0.1 хувь нь бусад санхүүгийн байгууллагад ногдож байна.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 306.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 6.0 тэрбум төг буюу 1.9 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 51.0 тэрбум төг буюу 14.3 хувиар буурсан байна. Чанаргүй зээл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 4.5 хувийг эзэлж, өмнөх сарынхаас 0.2 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.6 пунктээр буурчээ (Хүснэгт II.3).

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 117.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 16.4 тэрбум төг буюу 16.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 56.5 тэрбум төг буюу 93.4 хувиар өсчээ. Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 1.7 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх сарынхаас 0.2 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.5 пунктээр өссөн байна (Хүснэгт II.3).

Энэ оны 9 дүгээр сарын эцэст аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон зээлийн өрийн үлдэгдлийн 68.2 хувь нь ХААН банк, Голомт банк, Худалдаа, хөгжлийн банканд ногдож байна.

Банкуудын төгрөгийн зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2012 оны 8 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас өөрчлөлтгүй, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.1 пунктээр өсч, жилийн хүү 18.3 хувь болжээ. Валютын зээлийн жигнэсэн дундаж хүү өмнөх сарынхаас 1.2 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.4 пунктээр өсч, жилийн хүү 14.1 хувь боллоо (Зураг II.14).

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст өмнөх сарынхаас 54.3 сая ам.доллар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 110.4 сая ам.доллараар нэмэгдэж, 2518.0 сая ам.долл болсон нь манай улсын импортын 18.8 долоо хоног буюу 4.7 сарын хэрэгцээг хангахаар байна (Зураг II.15).

Үнэт цаасны зах зээл

Үнэт цаасны арилжаа 2012 оны 9 дүгээр сард 20 өдөр явагдаж, 30.2 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 12.1 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Гүйлгээний хэмжээ 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас

Хүснэгт-II.3

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, чанаргүй болон хугацаа хэтэрсэн зээл сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2011 IX	2012 VIII	2012 IX
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	**5 059.1**	**6 675.1**	**6 867.3**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	64.0	37.0	35.7
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	3.9	3.8	2.9
Чанаргүй зээл	**357.3**	**312.3**	**306.3**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 13.1	- 16.9	- 14.3
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 5.0	2.1	- 1.9
Хугацаа хэтэрсэн зээл	**60.5**	**100.6**	**117.0**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 20.2	50.1	93.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 9.8	18.2	16.3
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	**7.1**	**4.7**	**4.5**
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд хугацаа хэтэрсэн зээлийн эзлэх хувь	**1.2**	**1.5**	**1.7**

Зураг-II.13

Чанаргүй зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

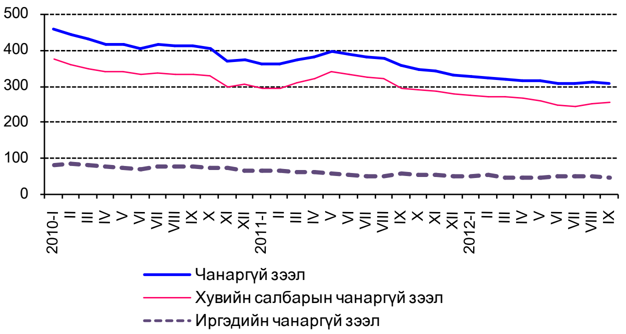

Зураг-II.14

Зээлийн жилийн хүү, сарын эцэст, хувиар

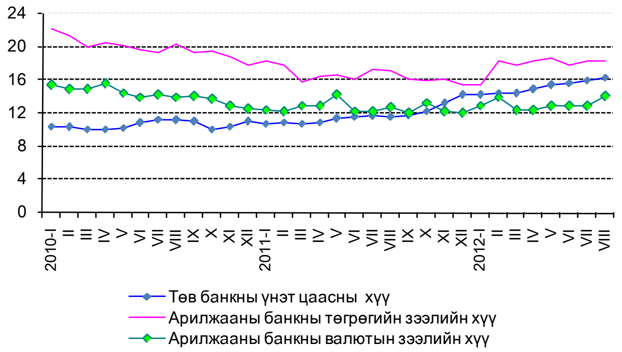

Зураг-II.15

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, сарын эцэст, сая ам.долл

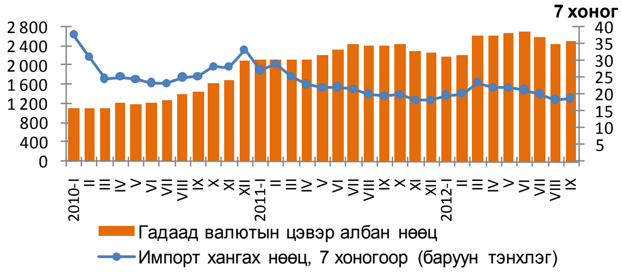

20.5 тэрбум төг буюу 40.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.9 тэрбум төг буюу 5.8 хувиар буурчээ. Арилжсан үнэт цаасны тоо 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 5.2 сая ш буюу 75.4 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.6 сая ш буюу 2.2 дахин буурлаа.

Хөрөнгийн зах зээлийн чиг хандлагыг илэрхийлэх ТОП-20 дундаж индекс 2012 оны 9 дүгээр сард 17887.1 болж, өмнөх сарынхаас 1132.9 нэгжээр буурчээ (Зураг II.16). Хөрөнгийн зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн нийт үнэлгээ 2012 оны 9 дүгээр сард 1771.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 1.2 тэрбум төг буюу 0.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 231.5 тэрбум төг буюу 11.6 хувиар буурлаа. (Зураг II.17).

“БЭРХ УУЛ” хувьцаат компаний 10.7 сая ш хувьцаа 2012 оны 9 дүгээр сард арилжигдсан нь хамгийн идэвхтэй арилжаалсан үнэт цаас байв.

Валютын ханш

Монголбанкны төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 9 дүгээр сард 1394.8 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 134.9 төг буюу 10.7 хувиар суларсан байна (Хүснэгт II.4). Төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 8 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.5 хувь, 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 2.2 хувиар сулрачээ (Зураг II.18).

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 9 дүгээр сард 1793.1 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 57.2 төг буюу 3.3 хувиар сулрачээ (Хүснэгт II.4). Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 8 дугаар сард өмнөх сарынхаас 2.2 хувь, 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 6.0 хувиар суларсан байна (Зураг II.19).

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 9 дүгээр сард 220.7 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 23.5 төг буюу 11.9 хувиар сулрачээ (Хүснэгт II.4). Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 8 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.7 хувь, 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 2.9 хувиар сулрачээ (Зураг II.20).

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 9 дүгээр сард 44.3 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.2 төг буюу 7.8 хувиар сулрачээ (Хүснэгт II.4). Төгрөгийн

Зураг-II.16

ТОП-20 индекс, сарын дундаж, хувиар

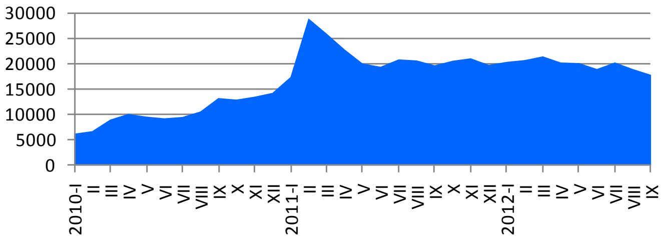

Зураг-II.17

Зах зээлийн үнэлгээ, сарын эцэст, тэрбум төг

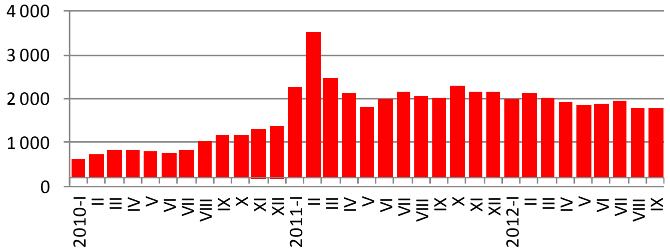

Хүснэгт-II.4

Монголбанкны төгрөгийн гадаад валюттай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

Үзүүлэлт	2011 IX	2012 VIII	2012 IX
Ам. Доллар	**1 259.9**	**1 364.2**	**1 394.8**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 4.9	10.1	10.7
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.7	1.5	2.2
Евро	**1 735.9**	**1 691.0**	**1 793.1**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	0.3	- 4.9	3.3
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 2.4	2.2	6.0
Юань	**197.2**	**214.5**	**220.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	0.4	10.9	11.9
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.0	1.7	2.9
Рубль	**41.1**	**42.7**	**44.3**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 4.4	- 0.9	7.8
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 4.7	3.1	3.7

Зураг-II.18

Төгрөгийн ам. доллартай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

Зураг-II.19

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

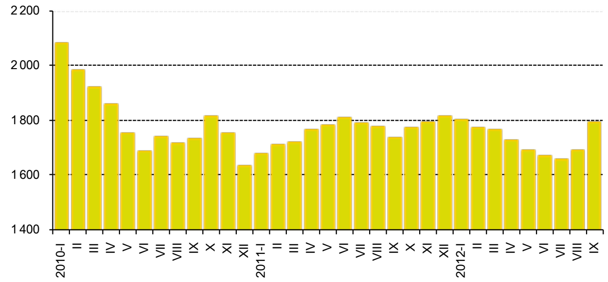

рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 8 дугаар сард өмнөх сарынхаас 3.1 хувь, 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 3.7 хувиар суларлаа (Зураг II.21).

II.4. Улсын нэгдсэн төсөв

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 9 сард 3485.8 тэрбум төг, зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 4043.7 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 557.9 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн алдагдал 729.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд зарлагын өсөлт орлогын өсөлтөөс 25.6 пунктээр илүү байгаа нь нөлөөлжээ (Зураг II.22).

Улсын нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 2012 оны эхний 9 сард 3449.7 тэрбум төг, урсгал зардал 3088.4 тэрбум төг болж тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 361.3 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарав. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 362.4 тэрбум төг, урсгал зардал 861.7 тэрбум төгрөгөөр өсчээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны 8 дугаар сард 355.0 тэрбум төг байсан бол 9 дүгээр сард 386.3 тэрбум төг болж өмнөх сарынхаас 31.3 тэрбум төг буюу 8.8 хувиар өсчээ. Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны 8 дугаар сард 238.5 тэрбум төг байсан бол 9 дүгээр сард 461.1 тэрбум төг болж 222.6 тэрбум төг буюу 93.3 хувиар өссөн байна. Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсан тэнцэл 2012 оны 8 дугаар сард 116.5 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарсан бол 9 дүгээр сард 74.8 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Төсвийн орлого

Улсын нэгдсэн төсөвт 2012 оны эхний 9 сард 3511.3 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 345.3 тэрбум төг буюу 10.9 хувиар өссөн байна.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 413.8 тэрбум төг буюу 15.5 хувиар нэмэгдэхэд нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 141.6 тэрбум төг буюу 43.1 хувь, дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 140.5 тэрбум төг буюу 13.5 хувь, бусад

Зураг-II.20

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

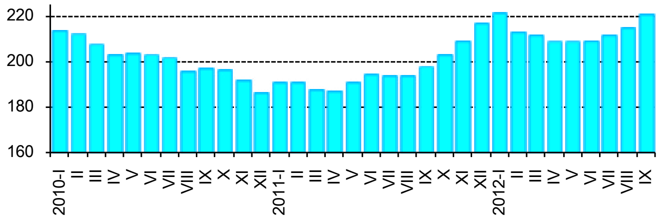

Зураг-II.21

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

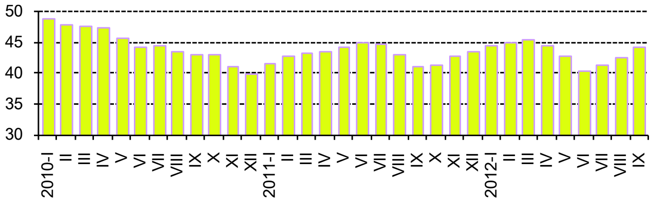

Зураг-II.22

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, зарлага, тэнцэл, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, тэрбум төг

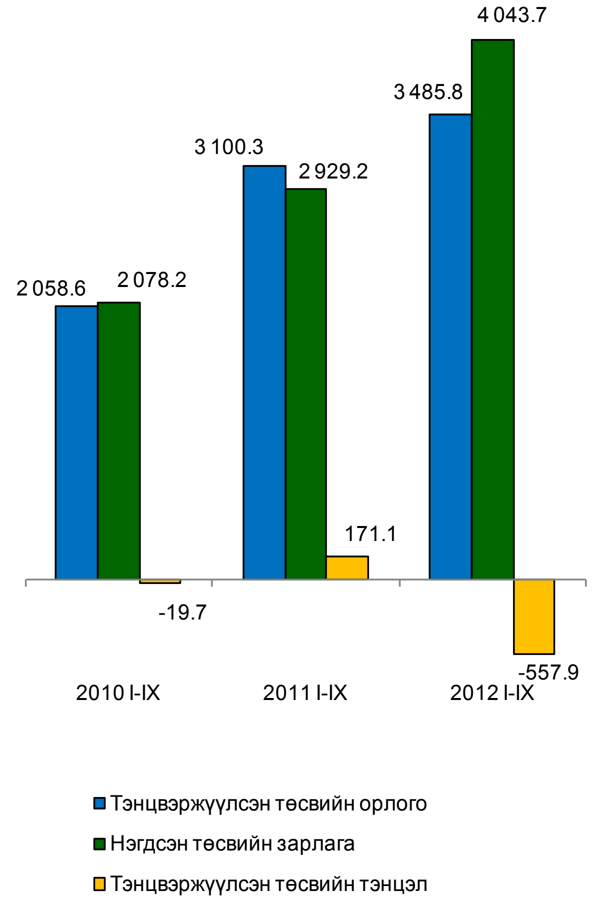

татварын орлого 90.5 тэрбум төг буюу 18.7 хувь, орлогын албан татварын орлого 35.2 тэрбум төг буюу 6.3 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 3.1 тэрбум төг буюу 1.2 хувь, өмчийн татварын орлого 2.9 тэрбум төг буюу 25.0 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 51.3 тэрбум төг буюу 12.5 хувиар буурахад хүү, торгуулийн орлого 12.6 тэрбум төг буюу 39.0 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 10.1 тэрбум төг буюу 30.4 хувь, газрын тосны орлого 7.3 тэрбум төг буюу 15.7 хувь, навигацын орлого 1.6 тэрбум төг буюу 5.1 хувиар өссөн хэдий ч төсөвт газрын өөрийн орлого 81.3 тэрбум төг буюу 35.7 хувь, хувьцааны ногдол ашгийн орлого 2.5 тэрбум төг буюу 6.4 хувиар буурсан нь нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын 88.0 хувийг татварын орлого, 10.3 хувийг татварын бус орлого, тусламжийн орлого, тогтворжуулалтын сангийн орлого тус бүр 0.7 хувийг, 0.3 хувийг хөрөнгийн орлого эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын бус орлогын эзлэх хувь 2.7 пункт, тогтворжуулалтын сангийнх 1.4 пунктээр буурч, татварын орлогынх 3.5 пункт, тусламжийн орлогынх 0.7 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

Төсвийн зарлага

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 9 сард 4043.7 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1114.5 тэрбум төг буюу 38.0 хувиар нэмэгдсэн нь эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 153.4 тэрбум төг буюу 77.3 хувиар буурсан хэдий ч хөрөнгийн зардал 406.2 тэрбум төг буюу 80.6 хувь, бараа, үйлчилгээний зардал 402.3 тэрбум төг буюу 40.9 хувь, татаас ба шилжүүлэг 396.7 тэрбум төг буюу 32.7 хувь, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 62.6 тэрбум төг буюу 3.2 дахин нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт дүнд урсгал зардал 76.4 хувь, хөрөнгийн зардал 22.5 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 1.1 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн эзлэх хувь 5.7 пунктээр буурч, хөрөнгийн зардлынх 5.3 пункт урсгал зардлынх 0.4 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

Хөрөнгийн зардал

Хөрөнгийн зардалд 2012 оны эхний 9 сард 910.3 тэрбум төг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 406.2 тэрбум төг буюу 80.6 хувиар нэмэгджээ. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс дотоодын эх үүсвэрээс зарцуулсан хөрөнгийн зардал 413.6 тэрбум төг буюу 89.4 хувиар өссөнөөс голлон шалтгаалсан байна.

II.5. Гадаад худалдаа

Монгол Улс 2012 оны эхний 9 сард дэлхийн 131 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 8477.4 сая ам.долл, үүнээс экспорт 3231.6 сая ам.долл, импорт 5245.8 сая ам.долларт хүрчээ (Зураг II.23). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 210.7 сая ам.долл буюу 2.5 хувь, импортын хэмжээ 419.5 сая ам.долл буюу 8.7 хувиар өсч, экспортын хэмжээ 208.8 сая ам.долл буюу 6.1 хувиар буурчээ.

Өмнөх оны эхний 9 сард гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн 57.0 хувь нь БНХАУ-д, 14.8 хувь нь ОХУ-д, үлдсэн 28.2 хувь нь бусад улсад ногдож байсан бол 2012 оны эхний 9 сард нийт бараа эргэлтийн 53.2 хувь нь БНХАУ, 17.4 хувь нь ОХУ, 29.4 хувь нь бусад

Зураг-II.23

Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, сая ам.долл

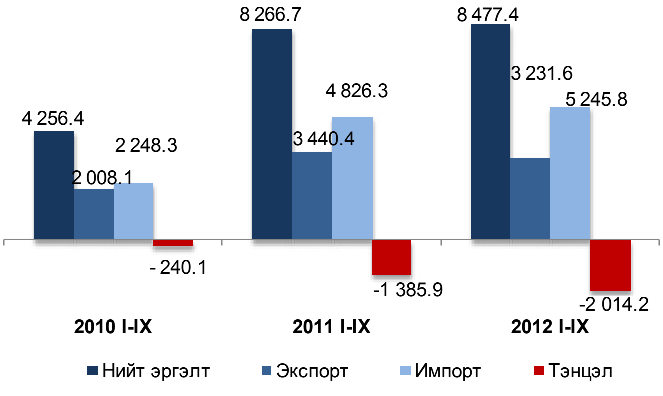

улсад ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс ОХУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 2.6 пункт, бусад улсынх 1.2 пунктээр өсч, БНХАУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 3.8 пунктээр буурчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 9 сард 2014.2 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 628.3 сая ам.долл буюу 45.3 хувиар өсчээ. Үүнд импорт өмнөх оны өсөлт экспортынхоос 14.8 пунктээр илүү өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 9 сард 2014.2 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 628.3 сая ам.долл буюу 45.3 хувиар өсчээ. Үүнд импорт өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.7 хувиар нэмэгдэж, харин экспорт 6.1 хувиар буурсан нь нөлөөлсөн байна.

Зураг-II.24

Экспортын бүтэц, голлох улсаар, 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар

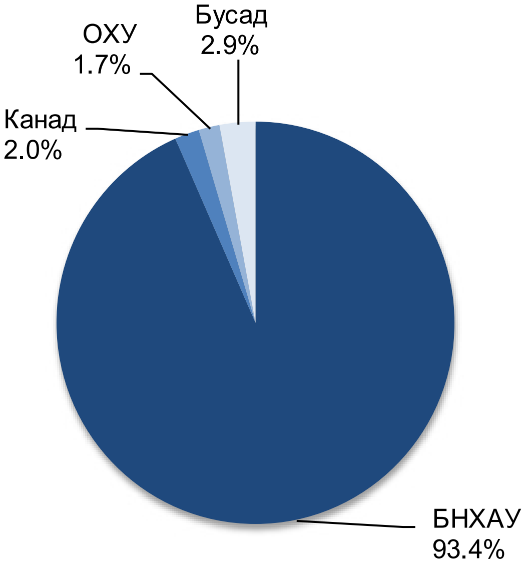

Экспорт

Манай улс 2012 оны эхний 9 сард нийт 53 оронд бараа, бүтээгдэхүүн экспортолсноос БНХАУ-д 93.4 хувь, Канад улсад 2.0 хувь, ОХУ-д 1.7 хувь ногдож байгаа нь нийт экспортын 97.1 хувийг эзэлж байна (Зураг II.24).

Экспортын 98.2 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Хүснэгт II.5).

Экспортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 208.8 сая ам.долл буюу 6.1 хувиар буурахад экспортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 151.0 сая ам.доллараар буурсан нь голлон нөлөөлөв.

Экспортын дүнд нүүрс 44.3 хувь, зэсийн баяжмал 19.4 хувь, төмрийн хүдэр 11.8 хувь, боловсруулаагүй газрын тос 7.3 хувь, цайрын хүдэр, баяжмал 2.7 хувь, жоншны хүдэр, баяжмал 2.3 хувь, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт 2.2 хувь, бусад бүтээгдэхүүн 10.0 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт экспортод зэсийн баяжмалын эзлэх хувь 2.3 пункт, цайрын хүдэр, баяжмалынх 0.6 пункт, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алтных 0.5 пункт, нүүрснийх 0.4 пунктээр буурч, төмрийн хүдрийнх 3.1 пункт, боловсруулаагүй газрын тосных 2.2 пункт, жоншны хүдэр, баяжмалынх 0.2 пунктээр өссөн байна.

Хүснэгт-II.5

Экспортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, хувиар

	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX
Нийт	100.0	100.0	100.0
Эрдэс бүтээгдэхүүн	79.1	88.1	89.1
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	8.5	6.0	6.3
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	7.2	2.7	2.2
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	1.5	1.2	0.6
Бусад	3.7	2.0	1.8

Хүснэгт-II.6

Экспортолсон зарим эрдэс бүтээгдэхүүн, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, мян.т

	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX
Нүүрс	11 018.0	13 821.5	14 294.8
Зэсийн баяжмал	429.7	425.1	430.9
Төмрийн хүдэр	2 336.7	4 110.3	4 626.5
Боловсруулаагүй газрын тос (мян.баррел)	1 548.3	1 760.1	2 440.1
Цайрын хүдэр, баяжмал	86.8	91.9	92.8
Боловсруулаагүй болон хагас боловсруулсан алт	4.2	2.1	1.6

Импорт

Манай улс 2012 оны эхний 9 сард нийт 127 оронтой импортын худалдаа хийсний 28.4 хувийг БНХАУ-тай, 27.2 хувийг ОХУ-тай, 8.6 хувийг АНУ-тай, 7.6 хувийг Япон улстай, 6.9 хувийг БНСУ-тай, 3.5 хувийг ХБНГУ-тай хийсэн нь нийт дүнгийн 82.2 хувийг эзэлж байна (Зураг II.25). Импортын нийт хэмжээнд зарим орнуудын эзлэх хувийг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад ОХУ-ынх 3.3 пункт, БНСУ-ынх 1.4 пункт, АНУ-ынх 0.8 пункт, Япон улсынх 0.6 пунктээр өсч, БНХАУ-ынх 3.8 пункт, ХБНГУ-ынх 1.1 пункт, бусад улсынх 1.2 пунктээр буурчээ.

Импортын хэмжээ 2012 оны эхний 9 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 419.5 сая ам.долл буюу 8.7 хувиар нэмэгдэхэд эрдэс бүтээгдэхүүний импорт 310.1 сая ам.долл, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүнийх 50.4 сая ам.долл, хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүнийх 36.4 сая ам.долл, хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр, хяналт, эмнэлэг, мэс заслын багаж, цаг, хөгжмийн зэмсгийнх 30.0 сая ам.доллараар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Нийт импортод машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг 24.7 хувь, эрдэс бүтээгдэхүүн 23.0 хувь, авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги 20.1 хувь, үндсэн төмөрлөг, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн 9.0 хувь, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн 5.3 хувийг эзэлж, үлдсэн 17.9 хувийг бусад бүлгийн бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Зураг II.26).

Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 2012 оны эхний 9 сард импортолсон гурил биет хэмжээгээр 2.5 мян.т, үнийн дүнгээр 3.7 сая ам.долл, суудлын автомашин биет хэмжээгээр 3583 ширхэгээр буурч, суудлын автомашин үнийн дүнгээр 40.6 сая ам.долл, цахилгаан эрчим хүч биет хэмжээгээр 111.2 сая квт.ц, үнийн дүнгээр 6.9 сая ам.долл, автобензин биет хэмжээгээр 46.2 мян.т, үнийн дүнгээр 95.4 сая ам.доллараар өсчээ (Зураг II.27).

Газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 2012 оны эхний 9 сард 918.2 мян.т буюу 1055.3 сая ам.долл болж, нийт импортын үнийн дүнгийн 20.1 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 180.6 мян.т буюу 24.5 хувиар өссөн байна.

Зураг-II.25

Импортын бүтэц, голлох улсаар, 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар

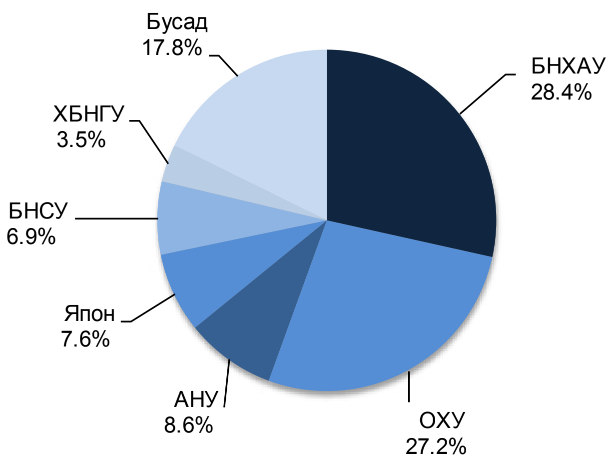

Зураг-II.26

Импортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, хувиар

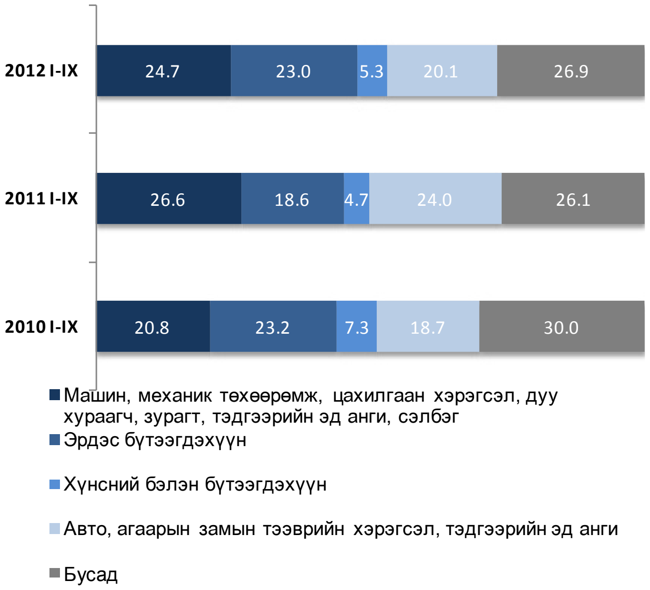

Зураг-II.27

Зарим барааны импорт, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, мян.ам.долл

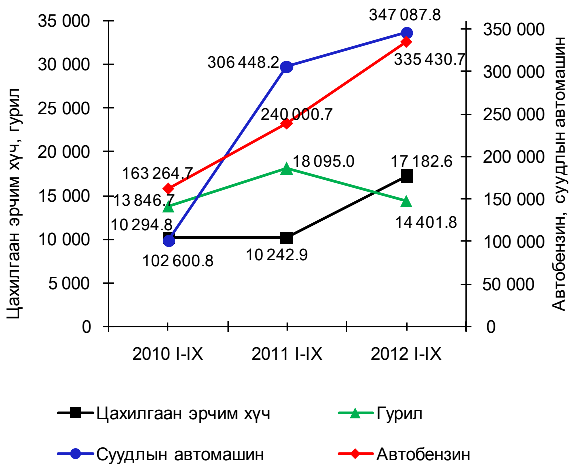

2012 оны эхний 9 сард газрын тосны бүтээгдэхүүнийг ОХУ, Белорусь улс, БНСУ-аас; гурилыг ОХУ болон Казахстан улсаас; элсэн чихрийг Тайланд, ХБНГУ-аас; нийтийн тээврийн хэрэгслийг БНСУ, ОХУ-аас; суудлын автомашиныг Япон, БНСУ, ХБНГУ, АНУ, Их Британи Умард Ирландын Нэгдсэн Вант Улсаас; ачааны автомашиныг АНУ, БНХАУ, БНСУ, Белорусь улсаас голлон авсан байна.

Импортолсон барааны 86.5 хувийг валютын төлбөртэй худалдаа, 11.2 хувийг гадаадын хөрөнгө оруулалтын бараа, 2.1 хувийг тусламжийн бараа, үлдсэн 0.2 хувийг бусад төрлийн худалдаа эзэлж байна.

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ

III.1. Бизнес регистрийн сан

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын регистрийн санд 2012 оны 9 дүгээр сарын байдлаар 82.6 мянган аж ахуйн нэгж, байгууллага бүртгэлтэй байгаагийн 51.4 мянга буюу 62.3 хувь нь үйл ажиллагаа явуулж байна. Регистрийн санд бүртгэлтэй, үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын 32.5 мянга буюу 63.1 хувь нь Улаанбаатар хотод, 6.6 мянга буюу 12.9 хувь нь Төвийн бүс, 5.7 мянга буюу 11.1 хувь нь Хангайн бүс, 4.5 мянга буюу 8.8 хувь нь Баруун бүс, 2.1 мянга буюу 4.1 хувь нь Зүүн бүсэд ногдож байна.

Бизнес регистрийн санд бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо 2012 оны 2 дугаар улирлынхаас 2.3 мянга буюу 2.8 хувь, үүний дотор үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо 0.6 мянга буюу 1.1 хувиар нэмэгдсэн байна. Регистрийн санд 2012 оны 9 дүгээр сарын байдлаар бүртгэлтэй, үйл ажиллагаа явуулаагүй 31.2 мянган аж ахуйн нэгж, байгууллага байгаагийн 11.3 мянга буюу 36.3 хувь нь үйл ажиллагаагаа эхлээгүй, 13.3 мянга буюу 42.6 хувь нь түр зогссон, 0.3 мянга буюу 0.9 хувь нь бүрэн зогссон, 6.3 мянга буюу 20.2 хувь нь хаяг тодорхойгүй буюу олдохгүй байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагууд байна.

Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын 81.7 хувь нь 1-9 ажиллагчидтай, 8.7 хувь нь 10-19 ажиллагчидтай, 6.4 хувь нь 20-49 ажиллагчидтай, 3.3 хувь нь 50-иас дээш ажиллагчидтай байна.

III.2. Хөдөө аж ахуй

Мал аж ахуй

Улсын хэмжээнд 2011 оны эцэст тоологдсон төллөх насны нийт 15.7 сая хээлтэгч малын 13.7 сая хээлтэгч буюу 87.0 хувь нь 2012 оны эхний 9 сард төллөсөн байна. Эм хонины 91.1 хувь, эм ямааны 87.3 хувь, үнээний 71.7 хувь, гүүний 68.7 хувь, ингэний 47.4 хувь нь төллөжээ.

Гарсан төлийн 98.3 хувь буюу 13430.9 мян.толгой төл бойжиж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 780.8 мянга буюу 6.2 хувиар их байна (Хавсралт 10).

Унага бойжилт 97.4 хувь, тугал 98.0 хувь, ботго 98.0 хувь, хурга 98.6 хувь, ишиг бойжилт 98.1 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.3-1.4 пунктээр өсчээ (Зураг III.1, Хавсралт 11).

Зураг-III.1

Төллөсөн хээлтэгчийн тоо, аймаг, нийслэлээр 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар, мян.толгой

Зураг-III.2

Бойжуулсан төлийн тоо, төрлөөр, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, мян.толгой

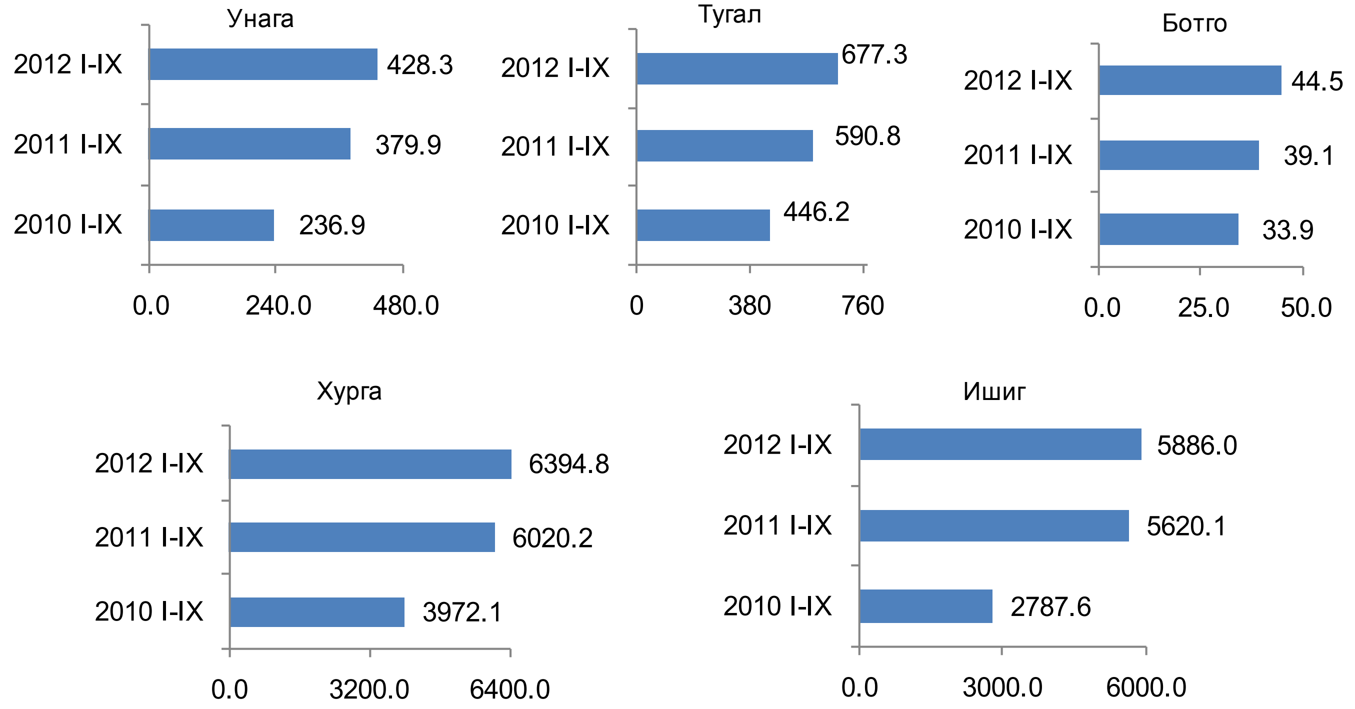

Улсын хэмжээгээр 2012 оны эхний 9 сард 297.1 мянган толгой мал зүй бусаар хорогдож, өмнөх оны мөн үеийнхээс 228.1 мянган толгой буюу 43.4 хувиар буурав. Зүй бусаар хорогдсон малыг төрлөөр авч үзвэл адуу 15.4 мянга, үхэр 27.3 мянга, тэмээ 743, хонь 122.0 мянга, ямаа 131.6 мянга байна (Зураг III.3). Нийт хорогдлын 41.1 хувийг хонь, 44.3 хувийг ямаа эзэлж байна.

Архангай аймагт 2012 оны эхний 9 сард оны эхэнд тоологдсон малын 1.9 хувь буюу 56.2 мянга, Увс аймагт 1.6 хувь буюу 29.3 мянга, Хөвсгөл аймагт 0.8 хувь буюу 27.2 мянга, Говь-Алтай аймагт 1.7 хувь буюу 26.9 мянга, Булган аймагт 0.7 хувь буюу 16.7 мянга, Ховд аймагт 0.9 хувь буюу 16.0 мянга, Завхан аймаг 0.8 хувь буюу 15.4 мянга, Төв аймагт 0.5 хувь буюу 15.3 мянга, Сүхбаатар аймагт 0.7 хувь буюу 14.0 мянган мал хорогдлоо. Улсын хэмжээнд хорогдсон малын 73.0 хувийг эдгээр аймагт хорогдсон мал эзэлж байна (Зураг III.7).

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 9 сард 20.6 мянган толгой мал өвчнөөр хорогдсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.1 мянга буюу 5.1 хувиар буурчээ.

Зураг-III.3

Зүй бусаар хорогдсон том малын тоо, аймаг, нийслэлээр 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар, мян.толгой

Зураг-III.4

Зүй бусаар хорогдсон том малын тоо, төрлөөр, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, мян.толгой

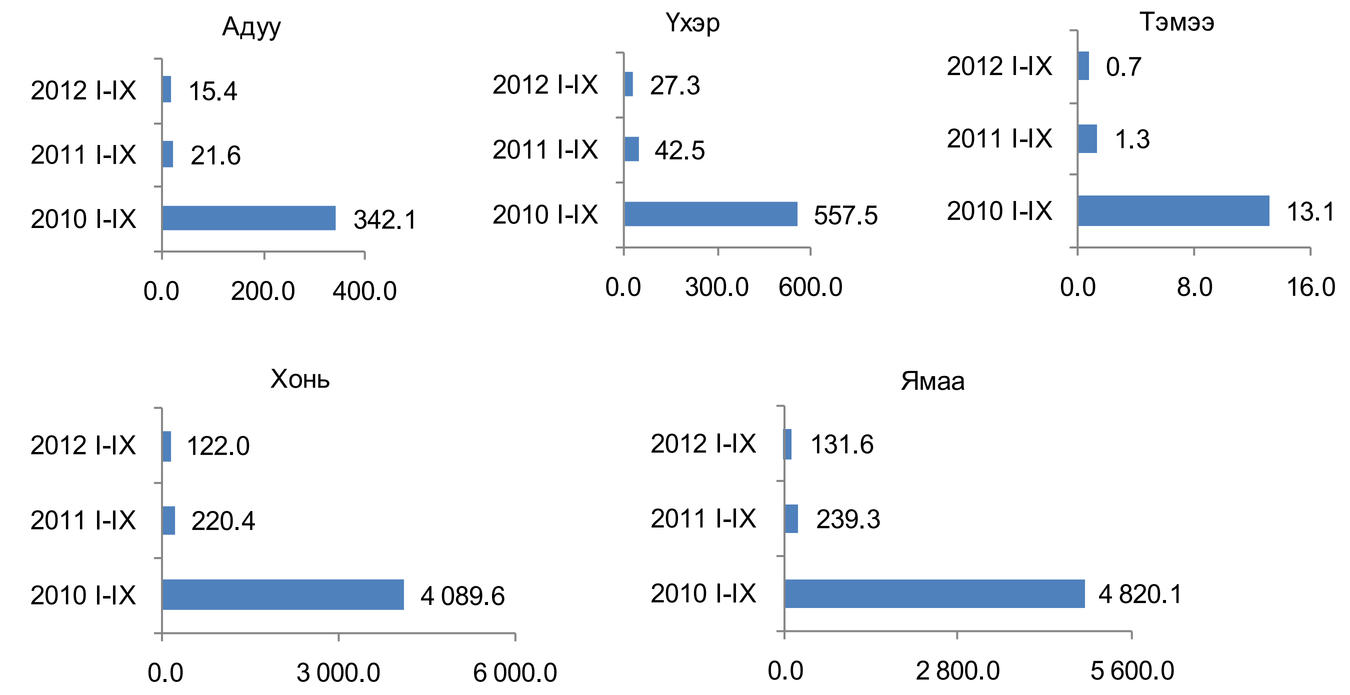

Газар тариалан

Улсын хэмжээгээр 2012 оны 10 дугаар сарын 1-ний байдлаар 226.3 мян.т үр тариа, 219.6 мян.т төмс, 77.4 мян.т хүнсний ногоо хурааж, 1030.2 мян.т хадлан, 25.2 мян.т гар тэжээл, 504.5 т дарш бэлтгэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс төмс 36.7 мян.т буюу 20.1 хувь, хадлан 20.8 мян.т буюу 2.1 хувь, дарш 143.4 т буюу 39.7 хувиар өсч, үр тариа 133.2 мян.т буюу 37.1 хувь, хүнсний ногоо 11.5 мян.т буюу 12.9 хувь, гар тэжээл 2.7 мян.т буюу 9.7 хувиар буурсан байна.

Га тутмаас 15.8 цн үр тариа, 145.1 цн төмс хураасан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс үр тариа 0.8 цн буюу 5.3 хувь, төмс 15.4 цн буюу 11.9 хувиар илүү байна. Үр тарианы га-гийн ургац Сэлэнгэ, Булган, Баянхонгор, Төв, Орхон, Баян-Өлгий аймагт улсын дунджаас 0.1-7.4 центнерээр өндөр харин бусад аймагт 0.9-6.7 центнерээр доогуур байна.

Бүсээр авч үзэхэд хураасан үр тарианы 74.7 хувь нь Төв, 17.8 хувь нь Хангай, 3.8 хувь нь Зүүн, 3.7 хувь нь Баруун бүсэд ногдож байна. Хураасан үр тарианы 57.6 хувь нь Сэлэнгэ, 12.7 хувь нь Төв, 11.4 хувь нь Булган, 5.3 хувь нь Хөвсгөл аймагт ногдож байна.

Төмсний га-гийн ургац Сэлэнгэ, Төв аймагт улсын дунджаас 19.5-40.6 центнерээр өндөр

Зураг-III.5

Хураасан үр тариа, мян.т жил бүрийн 10 дугаар сарын 1-ний байдлаар

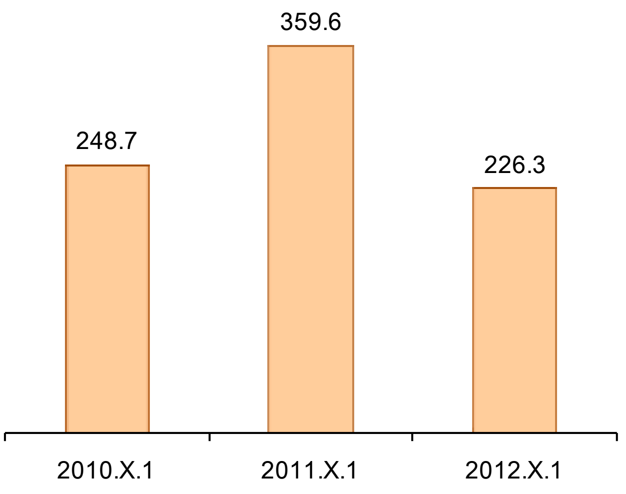

харин бусад аймагт 7.9-122.8 центнерээр доогуур байна. Төмсний 40.4 хувь нь Төв, 25.9 хувь нь Сэлэнгэ, 6.1 хувь нь Дархан-Уул, 5.8 хувь нь Ховд, 3.4 хувь нь Булган аймагт ногдож байна.

Хураасан нийт хүнсний ногооны 29.7 мян.т буюу 38.3 хувь нь Сэлэнгэ, 8.6 мян.т буюу 11.1 хувь нь Ховд, 8.3 мян.т буюу 10.7 хувь нь Төв, 7.1 мян.т буюу 9.2 хувь нь Дархан-Уул, үлдсэн 23.8 мян.т буюу 30.7 хувь нь нийслэл, бусад аймагт ногдож байна.

Бэлтгэсэн нийт хадлангийн 165.2 мян.т буюу 16.4 хувь нь Сэлэнгэ, 147.9 мян.т буюу 14.6 хувь нь Хөвсгөл, 122.7 мян.т буюу 12.1 хувь нь Хэнтий, 92.6 мян.т буюу 9.2 хувь нь Булган, 74.9 мян.т буюу 7.4 хувь нь Архангай, 74.5 мян.т буюу 7.3 хувь нь Төв, 59.5 мян.т буюу 5.9 хувь нь Ховд, 58.2 мян.т буюу 5.8 хувь нь Баян-Өлгий аймагт, үлдсэн 214.7 мян.т буюу 21.3 хувь нь нийслэл, бусад аймагт ногдож байна.

II.3. Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 9 сард 1565.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 93.6 тэрбум төг буюу 6.4 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд молибдений баяжмал, металл агуулгаараа, 35 хувийн агуулгад шилжүүлснээр зэсийн баяжмал, цайрын баяжмал, төмрийн хүдэр, газрын тос зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.2-48.3 хувь; амтат ус, ундаа, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, гурил, малын тэжээл, нарийн боов, архи, хивс, сүлжмэл эдлэл, металл бэлдэц, талх, цэвэр ус, металл цувимал, шингэн сүү, шар айраг, зүсмэл материал, цахилгааны утас, шахмал түлш, шавардлагын зуурмаг, бетон дэр, барилгын шалны банз зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үндсэн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 3.1 хувиас 6.5 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Харин молибдений баяжмал, 47 хувийн агуулгад шилжүүлснээр, алт, нүүрс, хайлуур жоншны баяжмал зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.8-16.0 хувь; спирт, катодын зэс, тамхи, цемент, самнасан ноолуур, нэхий дээл, тэмээний ноосон хөнжил

Зураг-III.6

Хураасан төмс, хүнсний ногоо, мян.т жил бүрийн 10 дугаар сарын 1-ний байдлаар

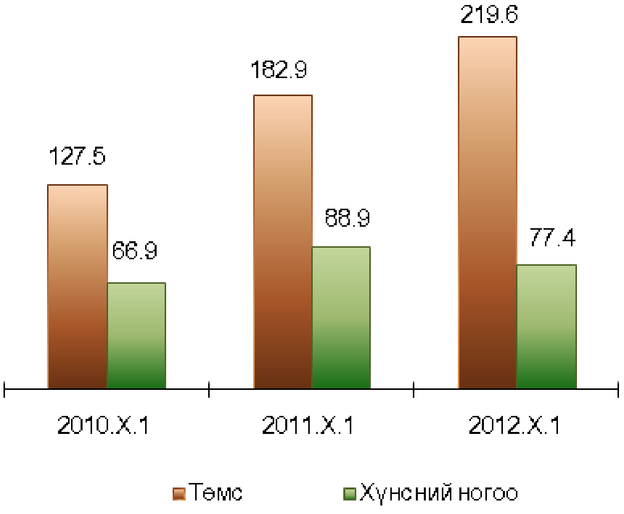

Зураг-III.7

Бэлтгэсэн хадлан, мян.т жил бүрийн 10 дугаар сарын 1-ний байдлаар

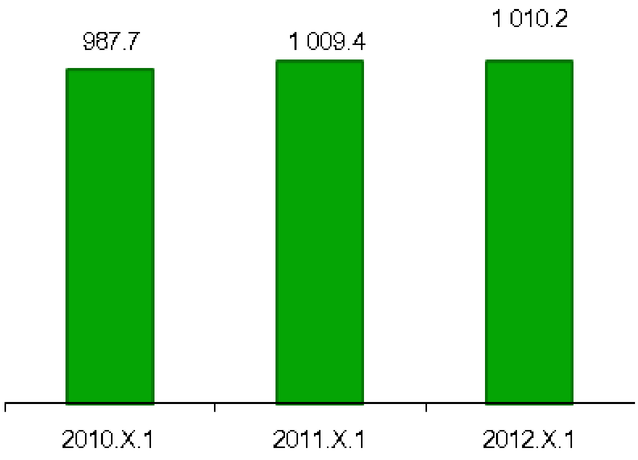

Зураг-III.8

Уул уурхайн зарим гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өөрчлөлт, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, хувиар, 2005 I-IX=100%

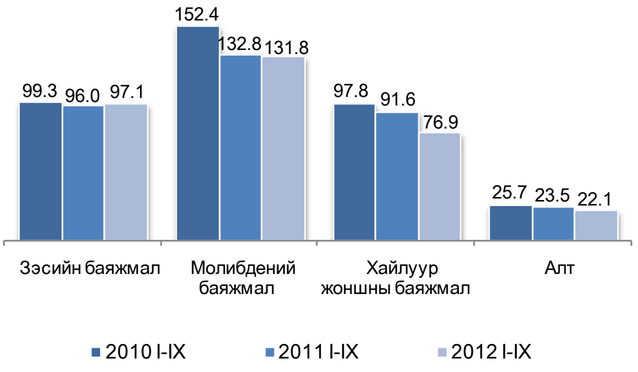

зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 3.7-85.9 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл оны үнээр 2012 оны эхний 9 сард 4072.4 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 427.5 тэрбум төг буюу 11.7 хувиар өссөнөөс уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийнх 176.0 тэрбум төг буюу 6.9 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийнх 216.6 тэрбум төг буюу 27.5 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 34.8 тэрбум төг буюу 12.1 хувиар өсчээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 9 сард оны үнээр 4298.1 тэрбум төг болж, 2784.4тэрбум төг буюу 64.8 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ (Хавсралт 13).

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 9 сард 60.1 хувь нь уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрт, 32.4 хувь нь боловсруулах аж үйлдвэрт, 7.5 хувь нь цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт ногдож байна (Зураг 3). Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 9 сард 2581.5 тэрбум төг болж, 2273.8 тэрбум төг буюу 88.1 хувийг гадаад зах зээлд, боловсруулах аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 1394.1 тэрбум төг болж, 510.7 тэрбум төг буюу 36.6 хувийг нь гадаад зах зээлд борлуулав.

Нийт борлуулалтад боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хувь 2012 оны эхний 9 сард 32.4 хувь болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.1 пункт, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 7.5 хувь болж, 0.3 пунктээр нэмэгдэж, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 60.1 хувь болж, 7.4 пунктээр буурлаа (Зураг III.10).

Аж үйлдвэрийн салбарт ажиллагчдын тоо 2012 оны 9 дүгээр сарын эцэст 60543 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4289 хүн буюу 7.6 хувиар өсчээ. Ажиллагчдын тоо уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 1526 хүн буюу 8.4 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 1813 хүн буюу 7.2 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 950 хүн буюу 7.3 хувиар өслөө.

Зураг-III.9

Түлш, эрчим хүчний гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өсөлт, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, хувиар, 2005 I-IX =100%

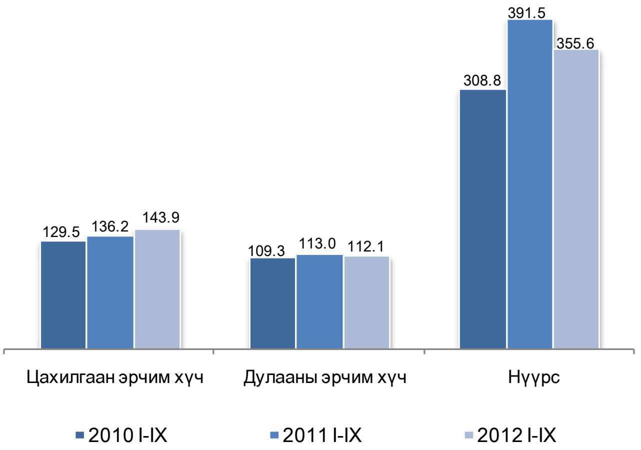

Зураг-III.10

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний борлуулалтын бүтэц, дэд салбараар жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, хувиар

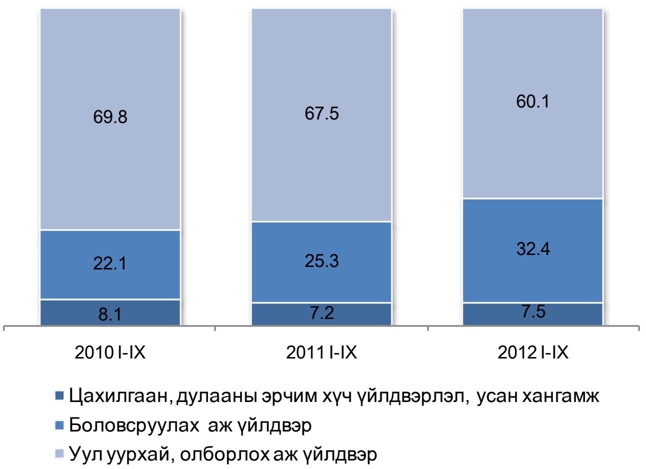

Аж үйлдвэрийн салбарын хөдөлмөрийн бүтээмж (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр) 2012 оны эхний 9 сард 27572.9 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 88.6 мян.төг буюу 0.3 хувиар өсчээ. Хөдөлмөрийн бүтээмж цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 302.3 мян.төг буюу 2.6 хувиар өсч, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 527.8 мян.төг буюу 1.0 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 40.8 мян.төг буюу 0.2 хувиар буурлаа.

III.4. Барилга

Барилгын байгууллагууд 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар нийт 340.9 тэрбум төгрөгийн барилга угсралт, их засварын ажил гүйцэтгэсний 338.4 тэрбум төг буюу 99.3 хувь нь дотоодын, 2.5 тэрбум төг буюу 0.7 хувь нь гадаадын барилгын байгууллагуудад ногдож байна.

Барилга угсралт, их засварын ажлын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 82.7 тэрбум төг буюу 32.1 хувь, үүнээс дотоодын байгууллагынх 98.3 тэрбум төг буюу 40.9 хувиар өсч, харин гадаадын байгууллагынх 15.5 тэрбум төг буюу 86.2 хувиар буурсан байна.

Барилга угсралт, их засварын ажлын 13.3 хувь нь их засварын ажил, 28.2 хувь нь орон сууцны барилга, 24.4 хувь нь инженерийн барилга байгууламж, 34.2 хувь нь орон сууцны бус барилгад ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс орон сууцны барилгын ажлын эзлэх хувь 4.3 пункт, их засварын ажил 3.4 пункт, орон сууцны бус барилгын ажил 4.9 пунктээр нэмэгдэж, харин инженерийн барилга, байгууламжийн ажил 12.7 пунктээр буурсан байна.

Зураг-III.11

Барилга угсралт, их засварын ажил, сая төг.

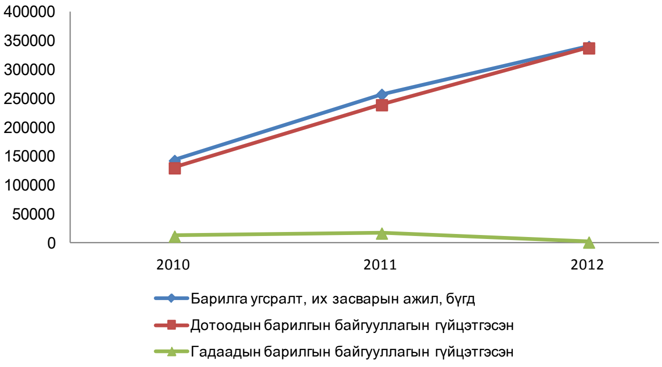

Хүснэгт-III.1

Барилга угсралт, их засварын ажлын хэмжээ, оны үнээр

сая төг.

Гүйцэтгэгчийн төрөл	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2012 I-IX / 2011 I-IX %
Барилга угсралт, их засварын ажил, бүгд	143 718.6	258 128.3	340 864.2	132.1
- Дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн	130 951.3	240 093.7	338 369.6	140.9
- Гадаадын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн	12 767.3	18 034.6	2 494.7	13.8

II.5.Тээвэр

Бүх төрлийн тээврээр 2012 оны эхний 9 сард 33.7 сая т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 217.3 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1.9 сая т буюу 6.1 хувиар нэмэгдэж харин зорчигчдын тоо 11.1 сая хүн буюу 4.9 хувиар буурчээ.

Авто тээврээр тээсэн ачаа 2012 оны эхний 9 сард 18.7 сая т болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 401.6 мян.т буюу 2.2 хувиар өсчээ. Энэ оны эхний 9 сард давхардсан тоогоор 213.7 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.4 сая зорчигч буюу 5.1 хувиар буурчээ. Авто тээврийн орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.4 тэрбум төг буюу 2.4 хувиар буурсан байна.

Төмөр замын тээврээр 2012 оны эхний 9 сард 15014.7 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 3037.6 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1545.7 мян.т буюу 11.5 хувь, зорчигчдын тоо 162.5 мян.хүн буюу 5.7 хувиар өссөн байна (Зураг III.12.а, III.12.б).

Зураг-III.12.а

Төмөр замын тээврээр зорчсон зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, мян.хүн

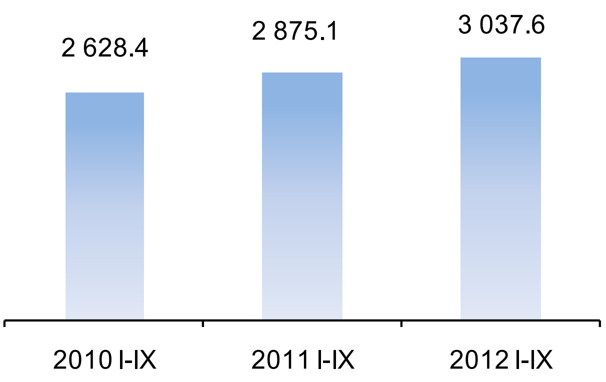

Зураг-III.12.б

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, мян.т

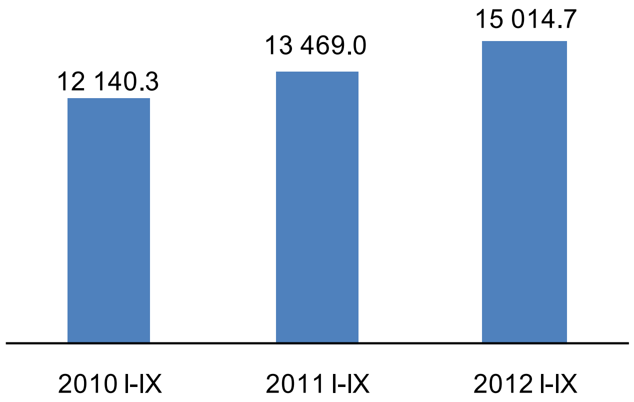

Төмөр замаар тээвэрлэсэн нийт ачааны хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс өсөхөд дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 914.7 мян.т буюу 14.9 хувь, экспортын ачааны тээвэрлэлт 551.4 мян.т буюу 12.6 хувь, импортын ачаа 429.7 мян.т буюу 29.2 хувиар өссөн нь нөлөөлөв. Харин дамжин өнгөрсөн ачааны хэмжээ 350.1 мян.т буюу 23.4 хувиар буурчээ.

Төмөр замын тээврийн орлого 2012 оны 9 дүгээр сард 34.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 2.9 тэрбум төг буюу 7.7 хувь, зорчигчдын тоо 304.5 мян.хүн болж, 83.9 мян. хүн буюу 21.6 хувиар буурч, тээсэн ачаа 1758.5 мян.т болж, 27.2 мян.т буюу 1.6 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээврийн орлого 21.0 сая төг буюу 0.1 хувь, зорчигчдын тоо 0.5 мян.хүн буюу 0.2 хувиар буурч, тээсэн ачаа 59.8 мян.т буюу 3.5 хувиар өсчээ.

Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 9 сард 313.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 24.7 тэрбум төг буюу 8.6 хувиар өсчээ (Хүснэгт III.2).

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 9 сард 3061.5 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 590.9 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1159.7 т буюу 61.0 хувь, зорчигчдын тоо 161.0 мян.хүн буюу 37.4 хувиар өслөө.

Агаарын тээврийн орлого 2012 оны 9 дүгээр сард 16.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 13.1 тэрбум төг буюу 44.0 хувь, зорчигчдын тоо 69.5 мян.хүн болж 48.5 мян.хүн буюу 41.1 хувь, тээсэн ачаа 372.2 т болж 53.8 т буюу 12.6 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээврийн орлого 1.5 тэрбум төг буюу 10.2 хувь, зорчигчдын тоо 18.4 мян.хүн буюу 36.1 хувь, тээсэн ачаа 96.5 т буюу 35.0 хувиар өсчээ (Зураг III.13.а, III.13.б).

Хүснэгт-III.1

Төмөр замын тээврийн орлого, тээсэн ачаа болон зорчигчдын тоо, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигчдын тоо, мян.хүн	Тээсэн ачаа, мян.т
2010 I	19 860.5	257.9	1 277.8
II	18 766.2	294.5	1 169.5
III	21 037.8	248.3	1 198.9
IV	21 538.6	259.7	1 222.3
V	24 687.0	301.1	1 268.5
VI	26 479.8	316.3	1 366.0
VII	27 888.0	316.6	1 434.2
VIII	30 577.3	364.4	1 556.3
IX	29 608.3	269.5	1 646.9
2010 I-IX	220 443.6	2 628.4	12 140.3
2011 I	24 937.1	293.0	1 345.0
II	21 280.4	279.7	1 244.0
III	27 989.6	281.1	1 436.8
IV	32 225.5	301.1	1 494.0
V	33 386.3	324.6	1 489.1
VI	34 575.4	341.6	1 515.9
VII	39 427.6	363.3	1 630.2
VIII	40 291.6	385.8	1 615.2
IX	34 229.6	305.0	1 698.7
2011 I-IX	288 343.0	2 875.1	13 469.0
2012 I	32 900.5	293.7	1 733.8
II	35 161.1	316.2	1 529.2
III	32 191.4	305.0	1 682.6
IV	33 370.1	321.6	1 698.2
V	38 648.1	358.0	1 692.7
VI	36 092.4	361.8	1 614.8
VII	33 433.3	388.5	1 573.7
VIII	37 070.9	388.4	1 731.3
IX	34 208.6	304.5	1 758.5
2012 I-IX	313 076.3	3 037.6	15 014.7
2012 I-IX / 2011 I-IX, %	108.6	105.7	111.5
2012 IX / 2011 IX, %	99.9	99.8	103.5
2012 IX / 2012 VIII, %	92.3	78.4	101.6

Зураг-III.13.а

Агаарын тээврээр зорчсон зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, мян.хүн

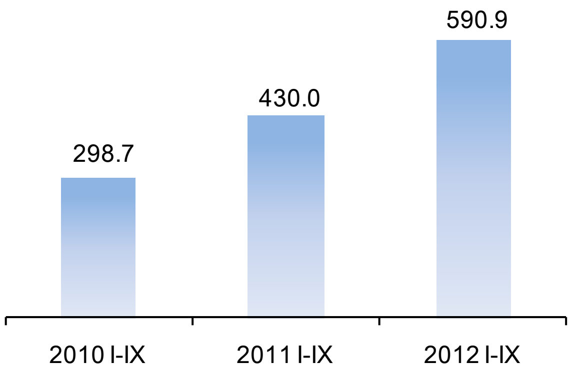

Агаарын тээврээр дотоодод зорчсон зорчигчдын тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 100.9 мян.хүн буюу 70.1 хувь, олон улсад зорчсон зорчигчдын тоо 60.1 мян.хүн буюу 21.0 хувиар өсөв.

Агаарын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 9 сард 142.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 18.5 тэрбум төг буюу 14.9 хувиар өслөө (Хүснэгт III.3).

III.6. Шуудан, холбоо.

Шуудан, холбооны үйлчилгээний орлого 2012 оны эхний 9 сард 409.0 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 77.9 тэрбум төг буюу 23.5 хувиар өсчээ. Нийт орлогод хүн амаас орсон орлого 78.5 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.6 пунктээр өссөн байна.

Суурин утасны цэгийн тоо 2012 оны эхний 9 сард 139.5 мян.ш болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.0 мян.ш буюу 3.0 хувиар өсчээ. Суурин утасны цэгийн тоо өсөхөд гурвалсан үйлчилгээ үзүүлж буй байгууллагын хэрэглэгчдийн тоо нэмэгдсээр байгаа нь нөлөөлөв.

Энэ оны эхний 9 сард үүрэн утас хэрэглэгчдийн тоо давхардсан тоогоор 3374,9 мянга, кабелийн телевиз хэрэглэгчдийн тоо 204.6 мянгад хүрчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс үүрэн утас хэрэглэгчдийн тоо 605.4 мянга буюу 21.9 хувь, кабелийн телевиз хэрэглэгчдийн тоо 35.7 мянга буюу 21.1 хувиар нэмэгджээ.

Шуудангийн үйлчилгээний салбар 2012 оны эхний 9 сард 466.3 мян.ш бичиг, захидал, 89.5 мян.ш илгээмж, 13128.8 мян.ш тогтмол хэвлэлийг хэрэглэгчдэд хүргэжээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс хүргэсэн бичиг, захидал 34.8 мян.ш буюу 8.1 хувь, хэвлэл 3597.3 мян.ш буюу 37.7 хувиар өсч, илгээмж 2.1 мян.ш буюу 2.3 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт-III.4

Шуудан, холбооны салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2012 I-IX / 2011 I-IX %
Нийт орлого, оны үнээр, сая төг	**292 954.5**	**331 090.9**	**409 035.3**	**123.5**
Хүн амаас орсон орлого, сая төг	238 435.4	247 974.9	321 240.9	129.5
Суурин утасны цэг, мян.ш	140.0	135.5	139.5	103.0
Утасгүй холбооны тоо	49 062	45 014	45 321	100.7
Үүрэн утас хэрэглэгчдийн тоо, мян.хүн (давхардсан тоогоор)	2 405.0	2 769.5	3 374.9	121.9
Кабелийн телевиз хэрэглэгчдийн тоо	110 146	168 967	204 638	121.1
Шуудангийн үйлчилгээний үзүүлэлт				
Хүргэсэн бичиг, захидал, мян.ш	397.2	431.5	466.3	108.1
Хүргэсэн илгээмж, мян.ш	58.3	91.7	89.5	97.7
Хүргэсэн хэвлэл, мян.ш	8 937.4	9 531.5	13 128.8	137.7

Зураг-III.13.б

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, т

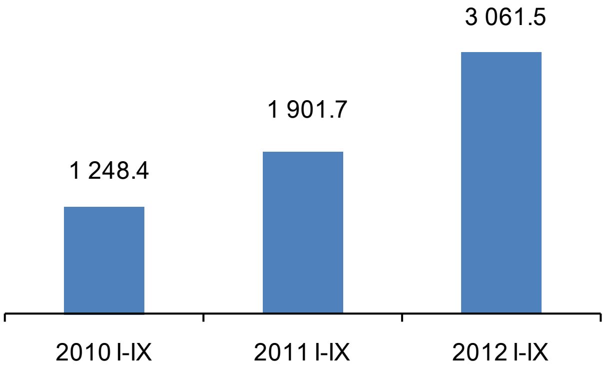

Хүснэгт-III.3

Агаарын тээврийн орлого, тээсэн ачаа болон зорчигчдын тоо, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигч тээвэрлэлт, мян.хүн	Тээсэн ачаа, т
2010 I	6 759.1	24.1	138.5
II	6 096.3	19.8	102.1
III	7 206.7	24.2	104.1
IV	6 648.5	22.1	96.4
V	10 295.7	26.5	108.6
VI	8 207.6	37.6	123.4
VII	16 239.8	51.4	161.1
VIII	18 690.2	55.1	272.3
IX	9 650.3	37.9	141.9
2010 I-IX	89 794.3	298.7	1 248.4
2011 I	9 021.4	36.5	128.6
II	9 021.2	29.2	123.5
III	8 204.8	35.0	152.1
IV	9 825.9	37.3	153.1
V	10 220.4	41.5	142.8
VI	16 462.4	54.8	259.1
VII	21 130.2	71.4	319.4
VIII	25 242.6	73.3	347.5
IX	15 157.0	51.1	275.7
2011 I-IX	124 285.8	430.0	1 901.7
2012 I	11 564.5	46.2	302.3
II	10 517.8	47.9	251.4
III	11 558.5	53.0	323.2
IV	12 925.8	53.6	302.9
V	12 441.2	55.6	300.5
VI	15 807.8	65.0	395.9
VII	21 475.1	82.1	387.0
VIII	29 840.2	118.0	426.0
IX	16 702.9	69.5	372.2
2012 I-IX	142 833.8	590.9	3 061.5
2012 I-IX / 2011 I-IX %	114.9	137.4	161.0
2012 IX / 2011 IX %	110.2	136.1	135.0
2012 IX / 2012 VIII %	56.0	58.9	87.4

III.7. Хилээр нэвтэрсэн зорчигчид

Манай улсын хилээр 2012 оны эхний 9 сард давхардсан тоогоор 3386.4 мянган зорчигч нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 202.6 мян.хүн буюу 6.4 хувиар өсчээ. Улсын хилээр 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар орсон зорчигчдын 46.5 хувь нь Замын-Үүд, 18.5 хувь нь Буянт-Ухаа, 8.6 хувь нь Алтанбулаг, 8.1 хувь нь Гашуун сухайт, 5.1 хувь нь Шивээ хүрэн, 13.2 хувь нь бусад боомтоор орж ирсэн байна.

Улсын хилээр энэ оны эхний 9 сард гадаадын 488.8 мян.хүн орсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.7 мянга буюу 2.0 хувиар өсчээ. Тэдний 94.4 хувь нь 30 хүртэл хоног, 2.9 хувь нь 90 хүртэл хоног, 2.7 хувь нь 90 ба түүнээс дээш хоногоор ирэв. Гадаадын зорчигчдын 378.8 мянга нь буюу 77.5 хувь нь аялал жуулчлалын зорилгоор хилээр орсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 хувиар өссөн байна. Хилээр орж ирсэн гадаадын зорчигчдын 110.0 мянга нь буюу 22.5 хувь нь ажиллах, суралцах болон байнга оршин суух зорилгоор иржээ. Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад Индонез улсын жуулчдын тоо 65.8 хувиар, Казахстан улсынх 31.7 хувиар өссөн бол ОХУ-ын жуулчдын тоо 21.0 хувиар буурчээ. Улсын хилээр орсон гадаадын зорчигчдын 78.2 хувь нь (382.4 мян.хүн) эрэгтэйчүүд байна.

Улсын хилээр 2012 оны эхний 9 сард орсон гадаадын зорчигчдын 73.5 хувь нь Зүүн Ази, Номхон далайн бүс нутгаас, 21.4 хувь нь Европоос, 4.0 хувь нь Америк тивээс, 1.1 хувь нь Ойрхи Дорнод, Өмнөд Ази, Африк тивээс иржээ (Зураг III.15).

Хилээр орсон гадаадын зорчигчдын 56.2 хувийг БНХАУ-ын иргэд, 13.0 хувийг ОХУ-ын иргэд, 8.0 хувийг БНСУ-ын иргэд, 3.1 хувийг Япон улсын иргэд, 3.0 хувийг АНУ-ын иргэд, 16.7 хувийг бусад орны иргэд эзэлж байна.

Энэ оны эхний 9 сард манай улсын 1217.8 мянган иргэн гадаадад зорчсоноос 1042.0 мянга буюу 85.6 хувь нь хувийн журмаар зорчжээ.

Улсын хилээр 2012 оны эхний 9 сард давхардсан тоогоор 1306.7 мянган тээврийн хэрэгсэл нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 60.8 мянга буюу 4.9 хувиар нэмэгдсэн бөгөөд эдгээрийн 40.0 хувийг ачааны машин, 29.2 хувийг ачааны вагон, 27.9 хувийг суудлын авто машин, 2.9 хувийг бусад тээврийн хэрэгсэл эзэлж байна (Зураг III.16). Нийт тээврийн хэрэгслийн 88.6 хувь нь Замын-Үүд, Шивээ хүрэн, Гашуун сухайт, Алтанбулаг, Сүхбаатарын боомтоор нэвтэрсэн байна.

Зураг-III.14

Монгол Улсын хилийн боомтуудаар нэвтэрсэн зорчигчид, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, мян.хүн

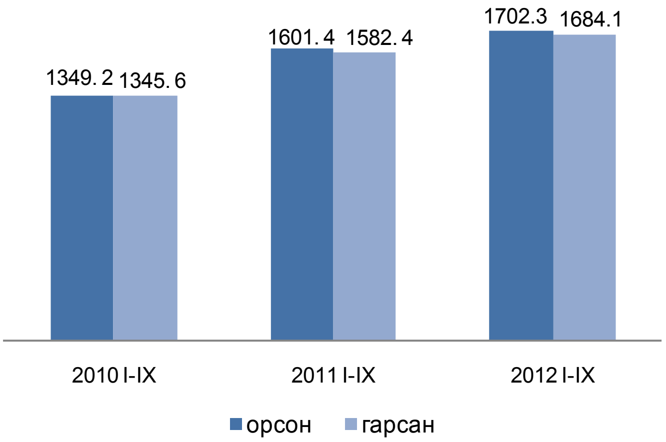

Зураг-III.15

Монгол Улсын хилээр орсон гадаадын зорчигчид, бүс нутгаар, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, хувиар

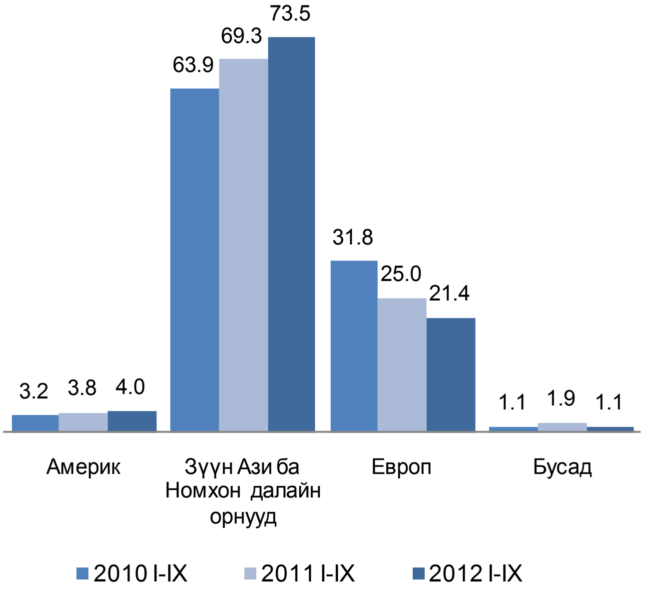

Зураг-III.16

Монгол Улсын хилээр нэвтэрсэн тээврийн хэрэгсэл, 2012 оны эхний 9 сарын байдлаар, хувиар

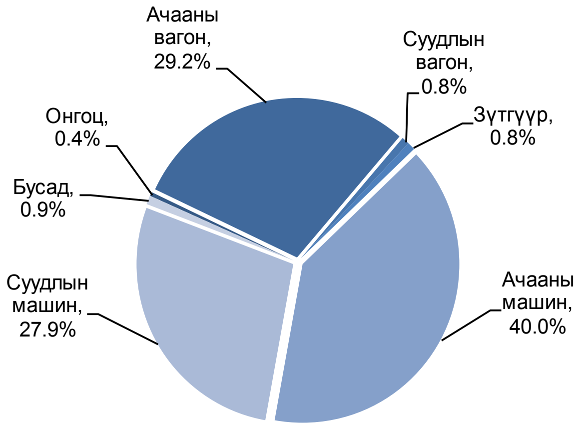

IV. Бусад

IV.1 Цаг уур, агаарын бохирдол

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2012 оны 9 дүгээр сард Өвөрхангай аймгийн Богд суманд орж 63.0 мм-т хүрчээ. Энэ оны 9 дүгээр сард Баянхонгор аймгийн Жинст суманд хамгийн их температур 39.0 хэм, Баянхонгор аймгийн Галуут, Баянбулаг, Хөвсгөл аймгийн Ренчинлхүмбэ суманд хамгийн бага температур -11.0 хэм байлаа. Салхины хурд Өмнөговь аймгийн Ханбогд суманд 25 м/с хүрчээ.

Аймгийн төв, нийслэлд агаарын дундаж хэм 2012 оны 9 дүгээр сард олон жилийн дунджаас 0.2 хэм, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.5 хэмээр дулаан байлаа.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2012 оны 9 дүгээр сард Улаанбаатар хотын Баруун дөрвөн замын орчимд 28 удаа, 13-р хороолол орчимд 26 удаа, Хархорин захын орчимд 9 удаа, 1-р хороолол, Офицеруудын ордон орчимд тус бүр 1 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 24 удаа, 13-р хороолол орчимд 22 удаа, 32-ын тойрог орчимд 10 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 9 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс тус тус давсан байна (Зураг IV.1;IV2).

Зураг-IV.1

Улаанбаатар хотын агаар дахь хүхэрлэг хийн агууламж, эхний 7 харуулын дундаж, сараар, (мг/м3)

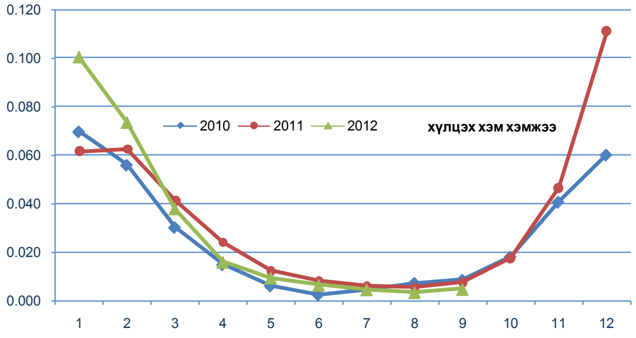

Зураг-IV.2

Улаанбаатар хотын агаар дахь азотын давхар ислийн агууламж, эхний 7 харуулын дундаж, сараар, (мг/м3)

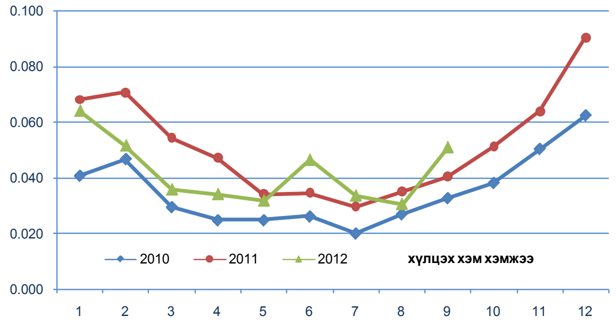

Аюулт үзэгдэл, осол

Аюулт үзэгдэл, осол 2012 оны эхний 9 сард 3005 удаа гарсны улмаас 195 хүн амь насаа алдаж, 12.2 мянган толгой мал, амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 9 сард объектын түймэр 2563 удаа, ой, хээрийн түймэр 187 удаа, гол, нуурын усанд хүн унасан осол 90 удаа, аадар бороо, үерийн үзэгдэл 34 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 30 удаа, бичил уурхай, нурангины осол 20 удаа, хүчтэй салхи, шуурганы үзэгдэл 18 удаа, аянгын үзэгдэл 15 удаа, малын халдварт боом өвчин 14 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага 10 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас 15.6 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна. Гол нуурын усанд унаж осолдсон ослоор 100 хүн, объектын

Хүснэгт-IV.1

Аюулт үзэгдэл, осол, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар*

Үзүүлэлт	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2012 I-IX / 2011 I-IX %
Аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдлын тоо	2 192	2 597	3 005	115.7
Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас амь насаа алдсан хүний тоо	178	179	195	108.9
Шатсан гэр, орон сууцны тоо	1 132	1 153	1 587	137.6
Аюулт үзэгдлийн улмаас хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтан, мян.тол	9 724.5	165.4	12.2	7.4
Объектын түймрийн тоо	1 819	2 196	2 563	116.7
Учирсан хохирлын хэмжээ, тэрбум төг	530.8	3.5	15.6	448.0

Тайлбар: *-Онцгой байдлын ерөнхий газрын мэдээ

түймрээр 51 хүн, бичил уурхай, нурангины ослоор 22 хүн, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдлийн улмаас 12 хүн, ой, хээрийн түймрээр 4 хүн, аянгын аюулт үзэгдэл, барилгын ослын улмаас тус бүр 2 хүн, сум, галт хэрэгсэл, цасны нурангины улмаас тус бүр 1 хүн амь насаа алджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 408-аар, амь насаа алдсан хүний тоо 16-аар нэмэгдэв.

Хорогдсон мал, амьтдын тоо 2012 оны эхний 9 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 153.3 мянган толгойгоор бага байна (Хүснэгт IV.1).

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ ДАРГА С.МЭНДСАЙХАН

2012 оны 10 -р сарын 12

Хавсралт № 1

НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, бүс, аймаг, нийслэлээр

Аймаг, нийслэл	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо			Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, нийт зарлагын харьцаа, хувиар			Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо			Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо		
	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX
ДҮН	**38 890**	**40 706**	**44 095**	**111.1**	**125.5**	**119.8**	**14 511***	**14 530***	**16 160***	**29 243**	**29 381**	**32 401**
Баруун бүс	**7 607**	**7 189**	**5 692**	**102.8**	**94.6**	**106.5**	**1 091**	**1 016**	**1 119**	**2 293**	**2 611**	**2 059**
БӨ	1 182	1 458	927	94.1	108.8	116.5	260	242	331	498	354	222
ГО	820	821	875	128.8	89.1	110.3	145	111	129	379	388	304
ЗА	2 835	2 031	1 346	95.3	99.1	100.9	145	192	240	422	599	439
УВ	1 696	796	823	118.6	103.5	109.7	309	255	226	578	777	431
ХО	1 074	2 083	1 721	84.2	74.6	96.1	232	216	193	416	493	663
Хангайн бүс	**13 555**	**13 561**	**10 364**	**110.9**	**117.6**	**109.9**	**1 764**	**1 862**	**2 023**	**4 557**	**5 738**	**4 354**
АР	2 181	2 211	1 647	101.7	109.4	114.2	330	300	337	326	727	567
БХ	3 128	2 208	1 468	117.8	116.9	121.6	306	280	261	1 106	1 373	910
БУ	1 365	1 413	601	113.8	102.1	116.5	157	172	238	569	719	618
ОР	1 890	1 659	1 773	113.2	127.0	106.4	364	363	378	515	665	625
ӨВ	2 608	3 843	2 234	103.5	59.0	108.4	306	348	412	621	1 002	698
ХӨ	2 383	2 227	2 641	102.3	103.6	109.3	301	399	397	1 420	1 252	936
Төвийн бүс	**6 850**	**6 687**	**6 502**	**126.3**	**125.7**	**99.3**	**2 326**	**2 312**	**2 491**	**3 409**	**4 538**	**3 623**
ГС	133	193	295	119.9	81.6	101.0	93	88	120	147	233	126
ДА	1 680	1 961	2 055	122.9	94.7	109.3	429	436	457	762	825	820
ДО	804	655	794	119.6	123.9	124.5	395	409	424	860	903	717
ДУ	886	865	478	104.8	111.4	139.5	158	146	151	215	354	347
ӨМ	726	682	172	143.7	141.9	93.8	236	270	283	229	734	353
СЭ	1 084	1 103	1 416	113.8	109.8	90.8	590	486	525	742	819	662
ТӨ	1 537	1 228	1 292	101.6	90.7	107.6	425	477	531	454	670	598
Зүүн бүс	**2 964**	**2 776**	**3 735**	**108.6**	**100.6**	**99.0**	**955**	**994**	**1 105**	**2 603**	**2 525**	**2 793**
ДД	984	911	1 866	118.8	108.7	101.1	401	347	439	1 420	1 283	1 596
СҮ	1 270	953	855	111.8	86.0	94.5	118	126	164	384	421	485
ХЭ	710	912	1 014	97.2	112.1	101.4	436	521	502	799	821	712
Улаанбаатар	**7 914**	**10 493**	**17 802**	**106.3**	**140.2**	**142.7**	**8 141**	**8 206**	**9 252**	**16 381**	**13 969**	**19 572**

* - Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргүүдийг хамруулав.

Хавсралт № 2

ХАМГИЙН ӨНДӨР, ХАМГИЙН БАГА ҮЗҮҮЛЭЛТТЭЙ АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ

	Хэмжих нэгж	2012 оны эхний 9 сарын байдлаар				
		Улсын дундаж	Хамгийн их		Хамгийн бага	
1000 хүнд ногдох төрөлт	0/00*	20.3	ГС	23.6	ТӨ	10.0
			ХО,УБ	22.4	БУ	13.2
			БӨ	21.9	ӨМ	14.9
1000 хүнд ногдох нас баралт	0/00*	4.7	ХӨ, ДД	5.5	БӨ, ӨМ	3.5
			ГС	5.4	ТӨ	3.8
			ЗА	5.1	ХО	3.9
Нялхсын нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	0/00*	15	ХӨ	26	ДА, СЭ	7
			СҮ	24	ГС	9
			ЗА	23	ДУ	12
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	0/000**	118	ДД	226	БӨ	25
			УБ	160	ӨМ	55
			ДО	119	ГО	57
Төрсөн 100 000 эхэд ногдох эхийн эндэгдэл	0/0000	45	ЗА	272	Бусад аймаг	0
			БӨ	156	УБ	40
			ТӨ	118	ХӨ	41
			СҮ	102	ДА	51
					ДД	69
					СЭ	68
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, нийт зарлагын харьцаа зарлага=100	%	119.8	УБ	142.7	СЭ	90.8
			ДУ	139.5	ӨМ	93.8
			ДО	124.5	СҮ	94.5

*-промиль
**- продицмиль

Хавсралт № 3

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, ХҮНСНИЙ ГОЛ НЭРИЙН БАРААНЫ ҮНЭ, АЙМАГ, НИЙСЛЭЛЭЭР

жил бүрийн 9 дүгээр сарын байдлаар

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг											
	2012.IX / 2011.XII	2012.IX / 2012.VIII	I зэргийн гурил, кг			Хонины мах, кг			Үхрийн мах, кг			Цагаан будаа, кг		
			2010.IX	2011.IX	2012.IX	2010.IX	2011.IX	2012.IX	2010.IX	2011.IX	2012.IX	2010.IX	2011.IX	2012.IX
Баруун бүс														
БӨ	**111.7**	**101.1**	700	540	800	2 200	3 800	5 850	2 500	4 500	5 500	1 500	1 600	1 700
ГО	**112.1**	**104.1**	800	900	900	2 500	3 000	5 800	3 000	4 000	7 000	1 700	1 700	1 600
ЗА	**117.4**	**100.7**	760	850	1 000	3 000	4 000	6 500	3 000	4 000	7 000	1 500	1 600	1 600
УВ	**109.2**	**101.1**	800	800	850	2 300	3 300	5 500	2 300	3 500	6 000	1 400	1 600	1 667
ХО	**115.9**	**100.1**	850	850	1 200	2 500	4 300	6 750	3 500	4 500	6 600	1 500	1 600	1 700
Хангайн бүс														
АР	**113.0**	**101.2**	680	700	700	2 600	3 600	5 500	2 800	4 100	6 000	1 800	1 700	1 800
БХ	**112.1**	**101.6**	750	780	900	2 500	3 000	4 500	3 000	3 600	5 500	1 600	1 600	1 600
БУ	**106.0**	**101.5**	640	680	880	2 500	4 000	6 500	3 000	4 500	7 000	1 800	1 800	1 800
ОР	**116.9**	**101.5**	680	650	717	2 800	3 500	6 400	3 500	4 200	6 950	1 600	1 550	1 667
ӨВ	**107.0**	**101.3**	800	800	750	2 000	3 500	5 300	2 700	4 500	7 000	1 700	1 700	1 600
ХӨ	**110.0**	**100.3**	800	800	800	3 000	3 800	6 500	3 500	4 000	6 500	1 600	1 800	1 680
Төвийн бүс														
ГС	**121.4**	**102.1**	750	743	640	2 500	3 500	5 500	3 000	4 800	6 800	1 680	1 450	1 600
ДА	**109.1**	**99.7**	750	820	810	3 000	3 800	6 200	3 500	4 200	6 800	1 800	1 700	1 700
ДО	**112.6**	**99.7**	730	750	725	2 800	3 550	5 500	4 500	5 500	6 800	1 600	1 550	1 550
ДУ	**105.9**	**100.4**	750	780	760	2 350	3 500	5 500	-	-	-	1 650	1 450	1 583
ӨМ	**109.4**	**101.5**	800	800	850	3 500	5 000	7 000	-	-	-	1 600	1 650	1 800
СЭ	**112.5**	**100.4**	750	700	783	2 800	4 400	6 500	3 200	4 800	6 850	1 700	1 500	1 667
ТӨ	**108.0**	**100.7**	660	660	640	3 000	3 800	6 000	3 500	5 000	7 500	1 800	1 600	1 600
Зүүн бүс														
ДД	**111.1**	**100.1**	640	680	630	2 800	3 900	6 000	3 000	4 300	5 950	1 500	1 400	1 400
СҮ	**107.5**	**101.8**	700	700	820	3 000	3 000	5 500	3 500	3 800	7 000	1 500	1 400	1 500
ХЭ	**109.1**	**101.4**	800	900	800	2 500	3 700	6 300	2 800	4 500	7 000	1 800	1 600	1 550
Улаанбаатар														
УБ	**113.4**	**101.2**	710	720	700	3 490	4 325	6 915	3 935	4 760	7 395	1 765	1 645	1 735

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг														
	2012.IX / 2011.XII	2012.IX / 2012.VIII	Шингэн сүү, л			Элсэн чихэр, кг			Ногоон цай, 2 кг			Төмс, кг			Сонгино, кг		
			2010.IX	2011.IX	2012.IX	2010.IX	2011.IX	2012.IX	2010.IX	2011.IX	2012.IX	2010.IX	2011.IX	2012.IX	2010.IX	2011.IX	2012.IX
Баруун бүс																	
БӨ	**111.7**	**101.1**	1 000	1 300	1 200	1 800	1 900	1 800	3 650	3 800	4 150	400	400	300	1 000	1 100	1 000
ГО	**112.1**	**104.1**	1 800	1 200	1 200	1 700	1 800	1 600	5 500	6 000	5 000	500	600	800	1 000	1 500	1 500
ЗА	**117.4**	**100.7**	1 300	1 000	1 200	1 800	1 700	1 700	3 500	3 800	3 900	500	800	600	1 300	1 500	1 200
УВ	**109.2**	**101.1**	800	700	800	1 600	1 800	1 800	4 500	4 500	6 650	500	500	650	1 000	1 500	1 850
ХО	**115.9**	**100.1**	1 000	1 200	1 100	1 800	1 800	1 867	4 800	4 800	5 433	300	300	200	1 300	1 000	1 400
Хангайн бүс																	
АР	**113.0**	**101.2**	1 000	1 000	1 000	1 800	1 700	1 800	3 300	3 500	2 700	700	800	800	800	1 000	1 000
БХ	**112.1**	**101.6**	1 200	1 200	967	1 900	1 800	1 800	4 000	4 400	3 800	700	700	650	1 000	1 000	900
БУ	**106.0**	**101.5**	600	500	700	1 800	1 800	1 800	3 500	3 500	3 500	600	800	1 000	800	700	1 000
ОР	**116.9**	**101.5**	800	700	700	1 750	1 500	1 600	4 500	5 000	4 100	500	500	733	700	1 000	1 300
ӨВ	**107.0**	**101.3**	1 800	1 000	1 000	1 800	1 800	1 600	4 500	4 500	4 500	800	900	800	800	900	1 000
ХӨ	**110.0**	**100.3**	800	800	800	1 700	1 700	1 760	5 200	4 900	5 200	1 100	400	830	1 500	1 000	1 330
Төвийн бүс																	
ГС	**121.4**	**102.1**	800	833	1 000	1 560	1 500	1 600	3 000	3 000	3 900	650	867	800	850	867	1 300
ДА	**109.1**	**99.7**	600	600	600	1 800	1 700	1 700	4 500	4 500	3 800	550	1 000	500	1 000	1 000	1 150
ДО	**112.6**	**99.7**	1 600	1 500	1 700	1 730	1 600	1 550	4 000	4 500	4 500	625	733	800	650	933	1 250
ДУ	**105.9**	**100.4**	1 800	1 280	1 333	1 633	1 550	1 500	4 000	3 700	4 150	700	880	700	750	850	1 050
ӨМ	**109.4**	**101.5**	2 000	2 000	2 000	1 800	1 750	1 800	4 100	4 500	5 000	1 000	1 000	1 500	1 000	1 000	1 300
СЭ	**112.5**	**100.4**	600	500	600	1 800	1 600	1 667	4 000	4 200	4 967	500	600	500	1 200	1 000	1 400
ТӨ	**108.0**	**100.7**	800	800	800	1 800	1 700	1 550	4 500	4 200	3 900	800	800	575	800	800	1 000
Зүүн бүс																	
ДД	**111.1**	**100.1**	700	600	600	1 700	1 600	1 500	3 500	3 500	3 800	500	700	700	700	600	800
СҮ	**107.5**	**101.8**	1 200	800	1 000	1 800	1 500	1 500	3 600	3 500	3 800	800	800	730	700	700	860
ХЭ	**109.1**	**101.4**	700	800	1 000	1 800	1 600	1 540	5 000	4 000	4 400	800	700	800	700	1 000	1 050
Улаанбаатар																	
УБ	**113.4**	**101.2**	840	835	870	1 805	1 675	1 745	4 310	4 205	4 270	1 090	1 135	1 015	990	965	1 060

Хавсралт № 4

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар

төг

Аймаг, нийслэл	Үхрийн 1 ширхэг ширний дундаж үнэ					
	2 м-ээс доош урттай			2 м-ээс дээш урттай		
	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX
Баруун бүс						
БӨ	17 500	20 000	23 000	-	-	-
ГО	12 000	17 500	-	20 000	26 000	-
ЗА	20 000	20 000	22 000	25 000	22 000	25 000
УВ	15 000	-	22 000	18 000	-	25 000
ХО	12 000	15 000	18 000	-	20 000	22 000
Хангайн бүс						
АР	28 000	25 000	27 000	40 000	35 000	38 000
БХ	15 000	20 000	20 000	22 000	25 000	30 000
БУ	21 000	21 500	20 000	32 000	32 000	25 000
ОР	23 500	25 000	25 000	38 000	35 000	35 000
ӨВ	-	20 000	20 000	20 000	30 000	25 000
ХӨ	15 000	22 000	-	-	27 000	20 000
Төвийн бүс						
ГС	17 000	19 000	22 000	30 000	-	25 000
ДА	25 000	16 000	25 000	33 000	32 000	30 000
ДУ	-	13 000	16 000	-	23 500	25 000
СЭ	20 000	25 000	25 000	35 000	30 000	30 000
ТӨ	21 000	21 000	22 000	30 000	36 500	35 000
Зүүн бүс						
ДД	18 000	25 000	25 000	27 000	29 000	29 000
СҮ	17 500	16 000	16 000	26 500	24 000	24 000
ХЭ	27 000	23 000	25 000	-	-	-
Улаанбаатар						
УБ	23 000	27 000	28 000	37 000	40 000	40 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ		
	2011 VI	2012 V	2012 VI
Баруун бүс			
БӨ	27 500	30 000	33 500
ГО	22 500	-	25 000
ЗА	25 000	-	25 000
УВ	25 000	-	23 000
ХО	-	25 000	25 000
Хангайн бүс			
АР	30 000	32 000	38 000
БХ	20 000	25 000	28 000
БУ	27 500	28 500	31 500
ОР	23 000	30 000	35 000
ӨВ	28 000	25 000	30 000
ХӨ	15 000	22 000	25 000
Төвийн бүс			
ГС	29 000	26 500	27 500
ДА	27 000	24 000	28 000
ДО	-	20 000	-
ДУ	26 500	25 000	30 000
ӨМ	22 000	-	25 000
СЭ	26 000	27 500	27 500
ТӨ	30 000	35 500	35 500
Зүүн бүс			
ДД	26 500	25 000	30 000
СҮ	25 000	30 000	30 000
ХЭ	28 000	33 000	35 000
Улаанбаатар			
УБ	31 000	32 000	38 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Ямааны 1 кг ноолуурын дундаж үнэ					
	Цагаан			Бор		
	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX
	Баруун бүс					
БӨ	55 000	42 000	35 000	55 000	42 000	35 000
ГО	55 000	45 500	46 000	55 000	45 500	-
ЗА	56 000	40 000	40 000	56 000	-	40 000
УВ	54 000	45 000	41 000	53 000	-	40 000
ХО	54 000	-	42 000	-	-	42 000
	Хангайн бүс					
АР	45 000	43 000	43 000	45 000	43 000	43 000
БХ	53 000	47 000	44 000	53 000	47 000	44 000
БУ	-	-	-	-	42 000	42 000
ОР	52 000	47 000	45 000	52 000	45 000	46 000
ӨВ	57 500	45 000	45 000	57 500	45 000	45 000
ХӨ	35 000	46 000	43 000	35 000	47 000	45 000
	Төвийн бүс					
ГС	-	45 000	-	-	-	-
ДА	-	45 000	45 000	-	-	45 000
ДО	46 000	44 000	40 000	46 000	44 000	40 000
ДУ	52 500	45 500	41 500	-	-	-
ӨМ	56 000	-	40 000	56 000	-	40 000
СЭ	50 000	-	-	50 000	-	-
ТӨ	-	40 000	-	-	40 000	-
	Зүүн бүс					
ДД	-	30 000	-	-	30 000	-
СҮ	-	41 000	42 500	-	37 500	37 500
	Улаанбаатар					
УБ	56 000	47 000	45 000	-	47 000	45 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Тэмээний дундаж үнэ, мян.төг											
	Нас гүйцсэн тэмээ						Өсвөр насны тэмээ					
	Ат			Ингэ			Эр			Эм		
	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX
Баруун бүс												
БӨ	585	828	830	525	783	778	382	550	511	369	525	556
ГО	463	722	775	383	608	639	273	432	453	272	424	439
ЗА	510	800	880	443	-	767	400	-	650	350	-	650
УВ	508	940	960	412	833	817	300	567	-	300	517	-
ХО	479	806	800	400	700	680	290	340	630	270	333	630
Хангайн бүс												
АР	593	633	633	433	563	563	383	400	405	317	400	405
БХ	557	850	931	450	675	730	-	-	-	-	-	-
БУ	621	793	886	523	721	750	357	486	507	337	479	500
ӨВ	650	1 200	1 200	475	750	700	400	450	450	350	450	450
ХӨ	520	689	689	400	589	589	317	409	409	293	399	399
Төвийн бүс												
ДА	540	830	930	525	775	825	350	475	475	350	455	455
ДО	631	919	822	577	868	778	416	632	553	379	578	533
ДУ	583	848	875	510	695	712	344	441	455	336	432	445
ӨМ	696	1 110	1 130	600	950	825	400	-	450	-	-	400
СЭ	616	725	750	500	600	700	325	250	-	300	250	-
ТӨ	631	745	741	486	635	644	326	437	481	324	409	458
Зүүн бүс												
ДД	583	765	868	524	721	730	369	558	532	335	517	512
СҮ	564	992	975	500	753	753	333	575	575	300	550	550
ХЭ	444	799	816	384	686	706	308	566	567	273	519	530

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Адууны дундаж үнэ, мян.төг											
	Нас гүйцсэн адуу						Өсвөр насны адуу					
	Морь			Гүү			Эр			Эм		
	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX
Баруун бүс												
БӨ	541	820	855	492	768	801	371	625	633	343	579	587
ГО	335	538	558	290	443	466	228	348	373	220	341	359
ЗА	348	533	620	320	463	545	283	363	408	300	350	386
УВ	422	694	782	355	567	626	236	425	490	260	388	400
ХО	417	740	725	430	600	617	313	500	500	313	450	483
Хангайн бүс												
АР	318	517	533	300	483	496	218	369	385	214	360	378
БХ	269	496	527	257	504	490	201	356	367	196	357	367
БУ	308	638	657	293	605	619	223	443	437	219	433	429
ОР	360	700	700	350	600	600	200	515	510	200	488	545
ӨВ	339	733	719	299	627	638	258	450	400	265	450	400
ХӨ	313	510	510	281	457	457	239	327	327	234	310	310
Төвийн бүс												
ГС	-	700	700	-	-	700	-	-	500	-	-	500
ДА	478	785	820	440	638	663	313	545	575	288	488	545
ДО	354	539	473	315	510	459	279	345	333	262	325	328
ДУ	352	581	588	322	492	513	227	397	420	207	363	380
ӨМ	320	595	550	350	600	467	250	-	265	-	-	350
СЭ	410	600	643	388	555	556	303	435	418	277	410	396
ТӨ	440	681	695	372	596	612	282	443	454	267	403	419
Зүүн бүс												
ДД	323	714	688	285	594	588	213	454	435	198	436	408
СҮ	400	655	725	306	536	607	232	412	412	224	394	394
ХЭ	335	635	638	289	536	549	210	466	466	198	428	431
Улаанбаатар												
УБ	350	400	400	300	320	320	280	300	300	260	290	290

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Үхрийн дундаж үнэ, мян.төг											
	Нас гүйцсэн үхэр						Өсвөр насны үхэр					
	Эр			Эм			Эр			Эм		
	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX
Баруун бүс												
БӨ	385	615	621	354	552	552	274	450	438	258	412	402
ГО	348	628	675	308	516	556	243	435	456	236	407	428
ЗА	438	875	935	375	650	703	350	625	520	300	550	500
УВ	442	779	742	356	607	599	286	430	444	250	388	388
ХО	447	811	843	334	633	710	255	430	583	240	315	520
Хангайн бүс												
АР	434	728	741	343	587	595	264	429	445	262	411	430
БХ	373	717	825	300	560	650	226	354	505	216	347	483
БУ	562	937	908	427	738	720	320	539	538	308	529	521
ОР	600	1 200	1 200	575	1 000	1 000	365	730	720	355	690	680
ӨВ	480	1 250	1 030	420	900	833	332	700	713	253	800	677
ХӨ	450	726	726	331	517	512	260	372	370	259	357	355
Төвийн бүс												
ГС	-	-	950	-	800	800	-	-	625	-	-	750
ДА	638	940	1 025	575	860	908	448	650	613	400	598	595
ДО	607	911	875	513	806	825	400	572	554	382	530	486
ДУ	501	810	818	441	728	728	293	608	616	281	534	543
ӨМ	-	-	1 000	-	-	800	-	-	750	-	-	700
СЭ	600	930	900	496	762	748	411	573	550	378	540	505
ТӨ	674	920	898	497	748	766	389	606	610	366	526	568
Зүүн бүс												
ДД	604	1 100	1 031	431	970	883	323	751	690	286	706	626
СҮ	605	1 127	1 067	463	817	794	326	669	650	295	600	614
ХЭ	439	809	822	377	689	704	266	572	586	260	526	536
Улаанбаатар												
УБ	480	520	520	430	480	480	290	420	420	260	380	380

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Нас гүйцсэн хонины дундаж үнэ, мян.төг					
	Эр			Эм		
	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX
Баруун бүс						
БӨ	101	165	153	82	140	127
ГО	84	151	152	64	108	112
ЗА	85	159	158	63	119	107
УВ	86	157	147	61	111	105
ХО	87	161	144	70	119	113
Хангайн бүс						
АР	79	140	139	65	111	116
БХ	83	146	139	60	108	102
БУ	81	155	151	59	118	118
ОР	95	200	190	73	160	150
ӨВ	100	173	179	80	138	142
ХӨ	83	139	139	62	105	105
Төвийн бүс						
ГС	101	155	188	78	145	147
ДА	105	193	200	88	178	178
ДО	99	148	139	69	111	109
ДУ	92	169	172	69	131	135
ӨМ	114	177	177	92	132	143
СЭ	85	154	154	69	124	120
ТӨ	100	178	178	75	136	139
Зүүн бүс						
ДД	73	146	138	58	114	108
СҮ	88	143	145	55	102	103
ХЭ	74	154	144	53	108	107
Улаанбаатар						
УБ	120	200	180	80	150	140

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Нас гүйцсэн ямааны дундаж үнэ, мян.төг					
	Эр			Эм		
	2011 IX	2012 VIII	2012 IX	2011 IX	2012 VIII	2012 IX
Баруун бүс						
БӨ	65	102	98	53	88	80
ГО	58	99	99	44	77	78
ЗА	54	85	90	43	63	65
УВ	53	100	92	42	77	76
ХО	70	117	107	53	61	77
Хангайн бүс						
АР	54	86	89	47	71	73
БХ	58	107	93	46	79	72
БУ	54	101	101	43	79	80
ОР	57	115	110	45	85	80
ӨВ	70	120	116	58	96	87
ХӨ	61	91	91	44	68	68
Төвийн бүс						
ГС	73	110	118	60	90	75
ДА	75	158	155	73	145	135
ДО	69	98	89	52	80	74
ДУ	68	116	120	51	89	90
ӨМ	82	126	131	60	91	100
СЭ	60	105	104	52	89	84
ТӨ	68	107	113	53	82	92
Зүүн бүс						
ДД	53	96	99	45	84	77
СҮ	53	96	97	41	63	65
ХЭ	53	109	107	42	87	87
Улаанбаатар						
УБ	70	100	110	65	85	75

Хавсралт № 5

МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА
(жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар)

сая төг

	2011 I-IX		2012 I-IX	
	Дүн	дүнд эзлэх хувь	Дүн	дүнд эзлэх хувь
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	**3 165 934.0**	**100.0**	**3 511 251.0**	**100.0**
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	65 680.0	2.1	25 482.2	0.7
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	3 100 254.0	97.9	3 485 768.8	99.3
УРСГАЛ ОРЛОГО	3 087 249.0	97.5	3 449 698.0	98.2
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	2 675 711.5	84.5	3 089 509.9	88.0
1. Орлогын албан татвар	560 885.6	17.7	596 053.1	17.0
- Аж ахуйн нэгжийн	347 943.6	11.0	364 642.8	10.4
- Хүн амын	157 232.0	5.0	231 360.3	6.6
- Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн	55 710.0	1.8	49.9	0.0
2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	328 603.3	10.4	470 251.0	13.4
3. Өмчийн татвар	11 617.4	0.4	14 517.6	0.4
4. Дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар	1 040 059.7	32.9	1 180 559.5	33.6
- Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	803 189.2	25.4	936 774.4	26.7
- Онцгой албан татвар	214 226.1	6.8	214 540.7	6.1
- Тусгай зориулалтын орлого	22 644.4	0.7	29 244.3	0.8
5. Гадаад худалдааны орлого	250 533.5	7.9	253 611.5	7.2
6. Бусад татвар	484 012.0	15.3	574 517.2	16.4
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	411 537.5	13.0	360 188.1	10.3
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	11 463.2	0.4	11 389.1	0.3
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	1 541.8	0.0	24 681.7	0.7
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	**2 929 195.0**	**100.0**	**4 043 710.2**	**100.0**
НИЙТ ЗАРЛАГА	2 730 784.4	93.2	3 998 689.1	98.9
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2 226 764.9	76.0	3 088 420.9	76.4
1. Бараа, үйлчилгээний зардал	984 639.6	33.6	1386 966.3	34.3
- Цалин, хөлс	575 325.8	19.6	836 037.7	20.7
- Нийгмийн даатгалын шимтгэл	52 503.3	1.8	77 141.7	1.9
- Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	409 313.8	14.0	550 928.6	13.6
2. Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	28 846.3	1.0	91 491.1	2.3
3. Татаас ба шилжүүлэг	1 213 278.9	41.4	1 609 963.5	39.8
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	504 019.6	17.2	910 268.2	22.5
Дотоод эх үүсвэр	462 604.0	15.8	876 247.8	21.7
- Хөрөнгө оруулалт	407 971.6	13.9	800 420.1	19.8
- Их засварын зардал	37 101.7	1.3	38 228.7	0.9
- Геологи хайгуулын зардал	-	-	2 090.0	-
- Ойжуулалт, байгаль орчны бусад арга хэмжээ	3 189.9	0.1	2 419.2	0.1
- Улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	14 340.9	0.5	33 089.7	0.8
Гадаад эх үүсвэр	41 415.5	1.4	34 020.4	0.8
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	198 410.6	6.8	45 021.1	1.1
- Гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	8 871.7	0.3	14 914.4	0.4

Хавсралт № 6

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА
(жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар)

сая төг

Аймаг, нийслэл	Орлого			Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг		Зарлага		
	2011 I-IX	2012 I-IX	2012 I-IX / 2011 I-IX %	2011 I-IX	2012 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2012 I-IX / 2011 I-IX %
Бүгд	**399 209.8**	**527 364.4**	**132.1**	**20 128.2**	**60 878.2**	**317 981.6**	**440 279.7**	**138.5**
				Баруун бүс				
Дүн	**23 723.2**	**34 179.8**	**144.1**	**9 218.6**	**12 509.5**	**25 076.2**	**32 095.3**	**128.0**
БӨ	4 410.0	6 215.6	140.9	2 030.0	2 920.0	4 053.8	5 333.5	131.6
ГО	4 772.8	7 157.0	150.0	111.1	255.2	5 357.5	6 489.5	121.1
ЗА	5 265.8	7 481.5	142.1	2 955.6	4 180.8	5 314.3	7 413.7	139.5
УВ	5 564.1	7 815.5	140.5	3 292.4	4 353.5	5 377.9	7 124.3	132.5
ХО	3 710.5	5 510.2	148.5	829.5	800.0	4 972.7	5 734.3	115.3
				Хангайн бүс				
Дүн	**85 849.2**	**78 125.9**	**91.0**	**8 695.0**	**18 946.8**	**72 979.4**	**71 103.5**	**97.4**
АР	5 520.4	7 158.0	129.7	2 797.5	4 105.0	5 046.9	6 267.0	124.2
БХ	5 559.2	8 575.1	154.3	2 673.3	4 873.7	4 756.5	7 051.7	148.3
БУ	4 261.5	6 184.4	145.1	-	1 046.6	4 175.2	5 306.5	127.1
ОР	61 659.9	39 292.6	63.7	-	-	48 542.1	36 942.5	76.1
ӨВ	2 634.3	7 908.8	300.2	-	4 421.7	4 462.9	7 296.9	163.5
ХӨ	6 213.8	9 007.0	145.0	3 224.3	4 499.8	5 995.8	8 239.0	137.4
				Төвийн бүс				
Дүн	**107 204.7**	**132 232.7**	**123.3**	**2 214.7**	**4 792.0**	**85 290.3**	**133 219.9**	**156.2**
ГС	1 729.9	3 160.8	182.7	198.6	815.4	2 119.7	3 130.2	147.7
ДА	6 904.7	9 019.5	130.6	-	-	7 290.1	8 254.8	113.2
ДО	9 920.1	12 272.4	123.7	-	-	8 003.6	9 854.6	123.1
ДУ	4 012.9	6 032.0	150.3	2 016.0	3 054.8	3 601.9	4 324.5	120.1
ӨМ	68 333.2	81 595.2	119.4	-	-	48 149.2	86 972.0	180.6
СЭ	9 641.1	11 381.9	118.1	-	-	8 782.9	12 531.2	142.7
ТӨ	6 662.8	8 770.8	131.6	-	921.9	7 343.0	8 152.6	111.0
				Зүүн бүс				
Дүн	**15 927.3**	**18 212.4**	**114.3**	**-**	**560.9**	**15 832.1**	**18 388.7**	**116.1**
ДД	5 309.9	6 154.6	115.9	-	-	4 884.1	6 089.3	124.7
СҮ	5 470.4	5 621.2	102.8	-	560.9	6 357.4	5 948.8	93.6
ХЭ	5 146.9	6 436.6	125.1	-	-	4 590.7	6 350.5	138.3
				Улаанбаатар				
Дүн	**166 505.4**	**264 613.6**	**158.9**	**-**	24 068.9	**118 803.4**	**185 472.3**	**156.1**
УБ	166 505.4	264 613.6	158.9	-	24 068.9	118 803.4	185 472.3	156.1

Хавсралт № 7

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО
(жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар)

сая төг

Аймаг, нийслэл	2011 I-IX	2012 I-IX	2012 I-IX / 2011 I-IX %
Бүгд	**98 370.8**	**130 405.0**	**132.6**
ДА	1 741.6	2 025.0	116.3
ДО	2 250.0	2 250.0	100.0
ДД	200.0	150.0	75.0
ОР	42 600.0	29 708.8	69.7
ӨМ	29 772.0	59 791.2	200.8
СЭ	850.0	1 500.0	176.5
ХЭ	218.2	-	-
УБ	20 739.0	34 980.0	168.7

Хавсралт № 8

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, салбараар
(жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар)

сая төг

Үйл ажиллагааны чиглэл	2011 I-IX	2012 I-IX	2012 I-IX / 2011 I-IX %
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	**2 929 195.0**	**4 043 710.2**	**138.0**
Улсын нийтлэг үйлчилгээ	582 378.4	1228 897.3	211.0
Нийтийн ерөнхий үйлчилгээ	359 031.8	886 029.3	246.8
Батлан хамгаалах үйл ажиллагаа	98 991.9	156 944.6	158.5
Нийгмийн хэв журам, аюулгүй байдлын үйл ажиллагаа	124 354.7	185 923.4	149.5
Нийгмийн үйлчилгээ	1 956 380.2	2 649 285.2	135.4
Боловсролын үйл ажиллагаа	385 464.0	626 884.0	162.6
Эрүүл мэндийн үйл ажиллагаа	206 943.2	286 885.3	138.6
Нийгмийн хамгаалллын үйл ажиллагаа	1 301 511.3	1 639 666.5	126.0
Орон сууц, нийтийн аж ахуй, хот байгуулалтын үйл ажиллагаа	15 545.7	38 404.5	247.0
Соёл урлаг, амралт, спортын үйл ажиллагаа	46 916.0	57 445.0	122.4
Эдийн засгийн үйл ажиллагаа	546 438.1	368 129.5	67.4
Эрчим хүч, дулаан хангамж	70 482.3	111 823.0	158.7
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй	113 987.0	53 049.4	46.5
Эрдэс баялаг, уул уурхай, үйлдвэр, барилга	106 660.1	49 732.2	46.6
Тээвэр, холбоо	160 304.7	27 096.1	16.9
Эдийн засгийн бусад	95 004.1	126 428.8	133.1
Ангилагдаагүй бусад зардал	116 981.3	334 852.6	286.2
Тохируулга	-272 983.1	-537 454.4	196.9

Хавсралт № 9

Гадаад худалдааны нийт эргэлт, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Үзүүлэлт	2011 I-IX	2012 I-IX	2012 I-IX / 2011 I-IX %
Нийт бараа эргэлт	**8 266 734.3**	**8 477 414.3**	**102.5**
Экспорт	**3 440 435.6**	**3 231 616.1**	**93.9**
Валютын төлбөртэй худалдаа	3 435 966.1	3 226 242.2	93.9
Гадаадын тусламжийн бараа	316.3	169.6	53.6
Гадаадын захиалагчийн материалаар хийсэн бараа	1 275.7	3 559.6	279.0
Бусад	2 877.6	1 644.7	57.2
Импорт	**4 826 298.7**	**5 245 798.1**	**108.7**
Валютын төлбөртэй худалдаа	3 785 175.9	4 539 518.3	119.9
Бараа солилцоо	356.2	25.9	7.3
Гадаадын тусламжийн бараа	125 033.1	109 133.5	87.3
Хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа	912 529.4	588 133.6	64.5
Гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа	2 178.3	6 253.3	287.1
Гадаадын захиалагчийн материал, эд зүйлс	456.1	1 039.7	228.0
Бусад	569.6	1 693.8	297.3

Экспорт, импорт, барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Барааны бүлэг	2011 I-IX		2012 I-IX	
	Дүн	Дүнд эзлэх хувь	Дүн	Дүнд эзлэх хувь
Экспорт	**3 440 435.6**	**100.0**	**3 231 616.1**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	3 031 355.4	88.1	2 880 367.9	89.1
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	206 077.6	6.0	203 851.3	6.3
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	93 298.2	2.7	70 647.7	2.2
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	39 749.5	1.2	20 124.6	0.6
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	18 294.8	0.5	14 023.7	0.4
Мал, амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	20 722.8	0.6	13 586.1	0.4
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	8 957.8	0.3	10 294.0	0.3
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	6 285.5	0.2	7 517.2	0.2
Бусад	15 694.0	0.4	11 203.6	0.5
Импорт	**4 826 298.7**	**100.0**	**5 245 798.1**	**100.0**
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	1 284 948.4	26.6	1 296 318.2	24.7
Эрдэс бүтээгдэхүүн	896 253.3	18.6	1 206 339.7	23.0
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	1157 512.5	24.0	1 055 631.8	20.1
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	468 405.1	9.7	471 336.8	9.0
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	228 499.3	4.7	278 888.1	5.3
Хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	182 560.0	3.8	219 000.0	4.2
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	174 158.7	3.6	185 548.0	3.5
Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуун зүйлс, шил, шилэн сав	81 953.6	1.7	103 248.8	2.0
Бусад	352 007.8	7.3	429 486.6	8.2

Хавсралт № 10

Төллөсөн хээлтэгч, төллөлтийн хувь, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

Эх малын төрөл	Төллөсөн хээлтэгч, мян.толгой			Төллөлтийн хувь		
	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX
Бүгд	**10 461.1**	**12 992.4**	**13 658.9**	**55.0**	**83.6**	**87.0**
Гүү	280.5	392.8	440.9	43.2	66.2	68.7
Үнээ	510.3	604.8	692.1	49.8	67.1	71.7
Ингэ	36.8	40.3	45.6	41.1	44.4	47.4
Эм хонь	5 481.3	6 181.7	6 481.2	63.2	87.1	91.1
Эм ямаа	4 152.2	5 772.8	5 999.1	48.5	84.3	87.3

Бойжуулсан төл, бойжилтын хувь, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

Төлийн төрөл	Бойжуулсан төл, мян.толгой			Бойжилтын хувь		
	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX
Бүгд	**7 476.6**	**12 650.1**	**13 430.9**	**71.3**	**97.1**	**98.3**
Унага	236.9	379.9	428.3	84.4	96.7	97.4
Тугал	446.2	590.8	677.3	87.4	97.7	98.0
Ботго	33.9	39.1	44.5	92.0	97.2	98.0
Хурга	3 972.1	6 020.2	6 394.8	72.3	97.2	98.6
Ишиг	2 787.6	5 620.1	5 886.0	67.0	97.0	98.1

Зүй бусаар хорогдсон том мал, оны эхний малд хорогдлын эзлэх хувь, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

Малын төрөл	Хорогдсон том мал, мян.толгой			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь		
	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX
Бүгд	**9 822.5**	**525.2**	**297.1**	**22.3**	**1.6**	**0.8**
Адуу	342.1	21.6	15.4	15.4	1.1	0.7
Үхэр	557.5	42.5	27.3	21.4	2.0	1.2
Тэмээ	13.1	1.3	0.7	4.7	0.5	0.3
Хонь	4 089.6	220.4	122.0	21.2	1.5	0.8
Ямаа	4 820.1	239.3	131.6	24.5	1.7	0.8

Хавсралт № 11

Мал төллөлт, төл бойжилт, зүй бусаар хорогдсон том мал, өвчнөөр хорогдсон мал, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

Аймаг, нийслэл	Төллөсөн хээлтэгч, мян.толгой			Төллөлтийн хувь			Бойжуулсан төл, мян.тол			Бойжилтын хувь		
	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX
Дүн	**10 461.1**	**12 992.3**	**13 658.9**	**55.0**	**83.6**	**87.0**	**7 476.6**	**12 650.1**	**13 430.9**	**71.3**	**97.1**	**98.3**
Баруун бүс												
Дүн	**2 355.6**	**3 136.6**	**3 282.1**	**49.5**	**87.9**	**90.6**	**1 502.5**	**3 009.4**	**3 158.1**	**63.8**	**95.9**	**97.5**
БӨ	412.8	502.1	501.8	68.5	96.7	88.6	357.5	487.7	489.7	86.6	97.1	97.5
ГО	213.7	603.0	636.5	23.5	88.2	95.6	100.0	576.7	609.8	46.8	95.6	98.1
ЗА	500.1	669.7	770.8	41.9	85.6	92.9	304.9	649.1	756.6	61.0	96.8	97.9
УВ	678.1	702.2	657.1	62.9	87.4	82.6	354.2	687.9	637.0	52.2	97.9	96.8
ХО	550.9	659.6	716.0	56.2	84.6	93.5	385.9	608.0	664.9	70.0	92.2	97.5
Хангайн бүс												
Дүн	**4 025.8**	**4 632.7**	**5 043.9**	**56.7**	**81.0**	**87.2**	**2 603.2**	**4 449.7**	**4 960.4**	**64.6**	**96.0**	**98.2**
АР	997.4	1 072.7	1 133.6	65.3	86.6	88.2	567.5	1 002.9	1 105.6	56.9	93.5	97.5
БХ	458.2	741.0	812.2	41.1	79.1	88.4	260.6	723.9	801.6	56.9	97.7	98.3
БУ	916.4	882.2	1 009.5	78.0	81.8	94.4	683.4	834.6	996.1	74.6	94.6	98.6
ОР	77.2	70.0	66.6	68.5	83.8	87.4	55.1	69.8	66.0	69.3	99.4	98.6
ӨВ	540.9	811.8	901.6	37.7	87.0	93.0	291.9	794.2	900.5	53.8	97.6	99.3
ХӨ	1 035.7	1 055.2	1 120.3	59.5	72.9	76.4	744.7	1 024.3	1 090.7	71.9	97.1	97.3
Төвийн бүс												
Дүн	**2 216.0**	**3 004.3**	**3 045.3**	**49.4**	**82.0**	**83.5**	**1 729.5**	**2 992.3**	**3 046.6**	**77.8**	**98.9**	**99.1**
ГС	50.3	65.2	72.9	63.6	89.0	84.7	47.1	65.6	72.7	93.6	99.6	99.0
ДА	117.5	112.4	114.1	69.3	86.4	93.2	81.1	111.5	113.7	68.8	99.1	99.6
ДО	248.9	339.1	356.2	55.7	73.0	71.0	247.0	341.3	359.2	98.8	99.8	99.9
ДУ	255.6	451.0	486.0	29.1	80.6	87.7	181.2	451.0	493.9	70.8	99.6	99.8
ӨМ	69.6	382.4	352.9	9.9	73.3	73.9	55.7	387.8	355.8	79.9	99.6	99.8
СЭ	461.0	503.4	490.3	70.0	83.2	84.5	387.6	497.8	487.0	84.1	98.8	99.2
ТӨ	1 013.1	1 150.9	1 172.9	65.4	87.9	88.5	729.8	1 137.5	1 164.5	71.6	98.2	98.3
Зүүн бүс												
Дүн	**1 760.4**	**2 102.2**	**2 159.7**	**71.3**	**86.0**	**86.4**	**1 553.4**	**2 083.3**	**2 139.1**	**87.9**	**98.7**	**98.6**
ДД	363.3	425.1	405.6	56.1	78.2	82.1	283.6	422.3	399.3	77.9	98.9	98.1
СҮ	664.8	726.1	757.9	85.9	84.6	83.9	648.9	724.1	758.6	96.9	99.1	99.3
ХЭ	732.3	951.0	996.2	70.0	91.2	90.3	620.9	936.8	981.2	84.6	98.2	98.2
Улаанбаатар												
УБ	**103.3**	**116.5**	**127.9**	**54.2**	**83.9**	**95.8**	**87.8**	**115.4**	**126.6**	**84.9**	**99.0**	**98.7**

Хавсралт № 12

Аймаг, нийслэл	Хорогдсон том мал, мян.толгой			Оны эхний малд хорогдлын эзлэх хувь			Өвчнөөр хорогдсон мал, мян.тол			Зүй бус хорогдолд өвчний хорогдлын эзлэх хувь		
	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX
Дүн	**9 822.5**	**525.2**	**525.2**	**22.3**	**1.6**	**0.8**	**116.0**	**21.7**	**20.6**	**1.2**	**4.1**	**6.9**
						Баруун бүс						
Дүн	**2 945.8**	**169.8**	**97.5**	**27.1**	**2.3**	**1.1**	**43.3**	**7.2**	**5.6**	**1.5**	**4.3**	**5.8**
БӨ	148.4	12.2	10.0	11.4	1.1	0.8	5.5	2.0	1.5	3.7	16.4	15.1
ГО	716.6	48.2	26.9	33.0	3.7	1.7	5.4	1.0	0.7	0.8	2.1	2.5
ЗА	987.6	27.5	15.4	34.9	1.6	0.8	5.3	1.3	1.3	0.5	4.7	8.4
УВ	624.6	25.7	29.3	26.9	1.6	1.6	24.3	2.0	1.6	3.9	8.0	5.5
ХО	468.6	56.2	16.0	20.7	3.4	0.9	2.8	0.9	0.5	0.6	1.5	3.3
						Хангайн бүс						
Дүн	**4 176.6**	**238.1**	**122.0**	**25.0**	**1.9**	**0.9**	**36.6**	**7.1**	**6.6**	**0.9**	**3.0**	**5.4**
АР	1 086.7	85.3	56.2	30.0	3.2	1.9	13.9	0.7	1.8	1.3	0.9	3.2
БХ	564.3	26.9	13.4	21.0	1.4	0.6	2.6	1.2	0.7	0.5	4.5	4.9
БУ	199.2	62.2	16.7	7.6	2.7	0.7	3.3	2.6	2.5	1.7	4.2	15.1
ОР	27.8	0.8	1.6	10.9	0.4	1.0	6.2	0.1	0.1	22.3	10.7	4.5
ӨВ	1 643.6	20.7	6.9	45.4	1.0	0.3	2.5	0.2	0.2	0.2	1.1	2.4
ХӨ	655.0	42.2	27.2	16.7	1.4	0.8	8.1	2.3	1.4	1.2	5.4	5.1
						Төвийн бүс						
Дүн	**2 138.8**	**50.2**	**36.0**	**20.3**	**0.7**	**0.4**	**15.5**	**5.6**	**5.3**	**0.7**	**11.1**	**14.8**
ГС	12.5	0.2	0.4	7.4	0.1	0.2	-	0.0	0.0	-	7.6	11.4
ДА	45.1	1.8	1.4	12.5	0.7	0.5	0.1	0.1	0.0	0.1	3.0	1.6
ДО	38.5	2.7	8.4	3.6	0.3	0.7	0.2	0.3	0.6	0.5	9.7	6.8
ДУ	829.4	2.0	0.7	38.6	0.2	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	4.6	0.1
ӨМ	598.5	5.1	2.2	34.1	0.5	0.2	0.9	0.2	0.1	0.2	4.6	5.2
СЭ	99.8	6.7	7.6	6.4	0.5	0.6	1.8	0.5	0.6	1.8	8.0	7.5
ТӨ	515.0	31.7	15.3	14.9	1.2	0.5	12.5	4.4	4.0	2.4	13.9	26.0
						Зүүн бүс						
Дүн	**497.2**	**65.3**	**39.8**	**9.1**	**1.2**	**0.7**	**18.9**	**1.4**	**2.4**	**3.8**	**2.1**	**5.9**
ДД	284.4	5.5	12.8	19.6	0.5	1.1	5.5	0.3	0.4	1.9	5.5	3.3
СҮ	40.5	45.8	14.0	2.3	2.3	0.7	12.5	0.3	0.2	30.9	0.7	1.7
ХЭ	172.3	14.0	13.0	7.7	0.6	0.5	0.9	0.8	1.7	0.5	5.4	13.0
						Улаанбаатар						
УБ	**64.2**	**1.8**	**1.9**	**16.0**	**0.7**	**0.7**	**1.7**	**0.4**	**0.7**	**2.6**	**19.5**	**37.1**

Хавсралт № 13

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 IX	2012 IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2012 I-IX / 2011 I-IX %
Нийт дүн	**191 645.6**	**185 008.7**	**1 471 983.7**	**1 565 568.0**	**106.4**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**120 399.7**	**112 474.9**	**869 897.8**	**923 305.9**	**106.1**
Нүүрс олборлолт	28 998.8	25 584.3	217 559.1	197 588.5	90.8
Газрын тос олборлолт	12 716.9	15 097.1	93 033.8	137 995.7	148.3
Металлын хүдэр олборлолт	76 392.6	70 575.5	540 364.7	571 418.4	105.7
Бусад ашигт малтмал олборлолт	2 291.4	1 218.0	18 940.3	16 303.4	86.1
Боловсруулах аж үйлдвэр	**56 649.4**	**56 948.2**	**444 603.1**	**478 473.7**	**107.6**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	26 922.8	29 329.0	217 546.3	247 433.4	113.7
Тамхи үйлдвэрлэл	2 600.1	2 162.1	17 132.3	15 902.6	92.8
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	7 889.7	7 670.8	81 254.0	60 364.1	74.3
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	686.7	321.1	10 179.7	3 703.7	36.4
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	732.0	1 374.9	2 142.9	6 103.4	284.8
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	434.7	292.8	1 881.0	1 940.0	103.1
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	297.5	290.8	2 058.8	3 196.0	155.2
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	770.4	2 250.1	7 245.0	11 177.0	154.3
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	65.0	153.9	286.2	648.2	226.5
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	2 792.2	1 290.9	15 654.4	15 536.5	99.2
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	318.8	742.5	1 905.2	7 574.1	397.5
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	6 759.2	5 411.2	39 885.6	45 994.0	115.3
Төмрийн үйлдвэрлэл	5 856.2	4 664.8	43 069.0	48 444.7	112.5
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	3.3	2.1	27.7	66.3	238.9
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	22.2	264.6	733.9	3 860.6	526.0
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	367.7	308.0	2 459.4	3 450.0	140.3
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	1.0	0.8	67.2	6.2	9.2
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	47.5	331.1	350.5	635.9	181.4
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	82.3	86.6	724.0	2 436.9	336.6
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	**14 596.5**	**15 585.6**	**157 482.8**	**163 788.4**	**104.0**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	13 493.4	14 451.8	147 365.3	153 557.1	104.2
Ус ариутгал, усан хангамж	1 103.1	1 133.8	10 117.6	10 231.2	101.1

Хавсралт № 14

Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2011 IX	2012 IX	2011 I-IX	2012 I-IX	2012 I-IX / 2011 I-IX %
Цахилгаан эрчим хүч	сая кВт.цаг	280.4	308.1	2 765.7	2 921.6	105.6
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	306.2	276.1	5 343.6	5 301.0	99.2
Газрын тос	мян.баррел	232.4	275.9	1 700.4	2 522.1	148.3
Нүүрс	мян.т	2 767.8	2 441.9	20 765.0	18 858.9	90.8
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	мян.т	29.0	30.0	258.2	261.2	101.2
Молибдений баяжмал, 47%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	т	332.6	325.4	3 074.6	3 051.4	99.2
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	12.6	4.5	102.2	85.8	84.0
Алт	кг	670.3	695.1	4 437.2	4 162.5	93.8
Катодын зэс, 99%	т	209.0	186.3	1 780.6	1 669.3	93.7
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	74.0	71.8	538.5	593.4	110.2
Самнасан ноолуур	т	46.0	45.2	815.3	301.6	37.0
Хивс	мян.$м^2$	71.9	90.8	600.6	656.3	109.3
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	6.1	-	18.5	2.6	14.1
Зүсмэл материал	$м^3$	888.7	2 323.1	8 164.0	9 936.2	121.7
Шохой	мян.т	5.0	11.5	28.4	51.6	181.3
Сонин	сая х.д.х	3.8	10.9	29.5	48.2	163.6
Малын мах	т	759.0	150.2	1303.0	1 358.2	104.2
Хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн	т	193.4	188.5	1 541.2	1 605.3	104.2
Гурил	т	7 661.1	9 042.1	72 373.2	75 509.0	104.3
Талх	т	2 254.2	2 316.3	16 458.8	18 440.4	112.0
Нарийн боов	т	1 164.1	1 195.2	9 332.2	9 919.9	106.3
Гоймон	т	229.2	445.0	1 587.8	2 263.2	142.5
Амтат ус, ундаа	мян.л	7 286.0	6 958.2	57 944.9	59 723.4	103.1
Архи, дарс	мян.л	2 230.1	2 813.5	19 372.8	20 974.3	108.3
Спирт	мян.л	228.6	93.1	2 479.1	2 387.2	96.3

Хавсралт № 15

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, салбараар, оны үнээр, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 I-IX	2012 I-IX	Үүнээс: гадаадад	Дүнд эзлэх хувь	
				2011 I-IX	2012 I-IX
Аж үйлдвэр бүгд	**3 988 266.8**	**4 298 062.5**	**2 784 421.6**	**100.0**	**100.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**2 693 452.5**	**2 581 485.3**	**2 273 768.2**	**67.5**	**60.1**
Нүүрс олборлолт	965 364.6	710 334.5	614 556.1	24.2	16.5
Газрын тос олборлолт	203 952.9	319 214.7	319 214.7	5.1	7.4
Металлын хүдэр олборлолт	1 464 459.5	1 502 373.3	1 299 981.6	36.7	35.0
Бусад ашигт малтмал олборлолт	59 675.5	49 562.8	40 015.7	1.5	1.2
Боловсруулах аж үйлдвэр	**1 006 538.2**	**1 394 134.7**	**510 653.4**	**25.3**	**32.4**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	458 117.3	540 268.7	4 126.0	11.5	12.6
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	28 889.5	45 330.3	3 641.1	6.3 *	8.4 *
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	27 350.6	29 963.7	-	6.0 *	5.5 *
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл үйлдвэрлэл	85 170.8	42 174.0	-	18.6 *	7.8 *
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	49 450.1	58 246.8	-	10.8 *	10.8 *
Ундаа үйлдвэрлэл /согтууруулах ундаа ороод/	267 256.3	364 553.9	484.9	58.3 *	67.5 *
Тамхи үйлдвэрлэл	31 949.3	34 906.2	-	0.8	0.8
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	147 313.2	129 102.6	81 437.5	3.7	3.0
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	6 947.6	8 454.9	1 639.8	0.2	0.2
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	1 720.7	5 607.8	4 204.8	0.0	0.1
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	6 565.5	9 491.5	-	0.2	0.2
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	11 719.9	18 241.4	-	0.3	0.4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	8 370.5	11 718.9	-	0.2	0.3
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	145 450.8	366 083.5	365 173.7	3.6	8.5
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	29 370.7	39 617.9	-	0.7	0.9
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	2 330.5	2 558.9	-	0.1	0.1
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	70 115.9	93 208.7	-	1.8	2.2
Төмрийн үйлдвэрлэл	66 199.4	102 627.4	53 716.7	1.7	2.4
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	15 429.4	22 901.7	351.5	0.4	0.5
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	1 276.0	2 741.7	-	0.0	0.1
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	703.3	2 212.7	-	0.0	0.1
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	190.6	153.4	-	0.0	0.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	1 704.4	2 786.1	-	0.0	0.1
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	1 063.3	1 450.7	3.4	0.0	0.0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	**288 276.1**	**322 442.4**	**-**	**7.2**	**7.5**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	260 210.1	292 513.9	-	6.5	6.8
Ус ариутгал, усан хангамж	28 066.0	29 928.5	-	0.7	0.7

Хавсралт № 16

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, бүс, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

сая төг

Аймаг, нийслэл	2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX	Дүнд эзлэх хувь		
				2010 I-IX	2011 I-IX	2012 I-IX
Нийт дүн	**3 089 133.5**	**3 988 266.8**	**4 298 062.5**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
		Баруун бүс				
Дүн	**16 627.1**	**17 246.1**	**20 118.8**	**0.5**	**0.4**	**0.5**
БӨ	3 310.4	2 870.6	3 440.6	0.1	0.1	0.1
ГО	3 563.8	3 188.0	3 983.8	0.1	0.1	0.1
ЗА	2 647.9	3 537.2	3 916.8	0.1	0.1	0.1
УВ	5 562.4	6 198.5	5 745.3	0.2	0.2	0.1
ХО	1 542.6	1 451.8	3 032.3	0.0	0.0	0.1
		Хангайн бүс				
Дүн	**879 312.3**	**1 016 118.6**	**948 415.5**	**28.5**	**25.5**	**22.1**
АР	3 594.6	1 669.3	4 170.2	0.1	0.0	0.1
БХ	4 173.0	1 707.6	1 937.3	0.1	0.0	0.0
БУ	1 841.1	2 084.9	1 879.3	0.1	0.1	0.0
ОР	864 844.5	1 004 453.6	932 128.6	28.0	25.2	21.7
ӨВ	2 942.7	4 307.6	6 263.3	0.1	0.1	0.1
ХӨ	1 916.3	1 895.6	2 036.8	0.1	0.0	0.0
		Төвийн бүс				
Дүн	**440 793.3**	**705 773.5**	**772 019.8**	**14.3**	**17.7**	**18.0**
ГС	18 306.3	16 817.1	18 467.8	0.6	0.4	0.4
ДА	86 283.4	68 197.4	113 148.3	2.8	1.7	2.6
ДО	2 146.0	2 851.0	3 081.9	0.1	0.1	0.1
ДУ	1 255.7	3 230.7	1 572.5	0.0	0.1	0.0
ӨМ	206 458.8	380 378.2	318 326.9	6.7	9.5	7.4
СЭ	120 220.1	224 779.0	296 970.3	3.9	5.6	6.9
ТӨ	6 123.0	9 520.2	20 452.1	0.2	0.2	0.5
		Зүүн бүс				
Дүн	**86 417.5**	**87 181.8**	**102 974.9**	**2.8**	**2.2**	**2.3**
ДД	5 066.3	6 004.2	10 473.6	0.2	0.2	0.2
СҮ	77 407.6	77 600.5	90 463.3	2.5	1.9	2.1
ХЭ	3 943.5	3 577.1	2 038.0	0.1	0.1	0.0
		Улаанбаатар				
Дүн	**1 665 983.4**	**2 161 946.8**	**2 454 533.5**	**53.9**	**54.2**	**57.1**
УБ	1 665 983.4	2 161 946.8	2 454 533.5	53.9	54.2	57.1

Нийгмийн даатгалын үндсэн үзүүлэлтүүдийн төлөв байдал

Нийгмийн даатгал нь нийгэм, эдийн засгийн өргөн хvрээтэй ойлголт бөгөөд иргэн болон төр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж нийгмийн даатгалын сан бvрдvvлэх, даатгуулагч өндөр наслах, хөдөлмөрийн чадвар алдах, өвчлөх, ажилгvй болоход өөрт нь, тэрчлэн даатгуулагч нас барахад тvvний асрамжинд байсан хvмvvст хууль тогтоомжинд заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр өгөх агуулга бvхий нийгэм эдийн засгийн арга хэмжээ юм.

Монгол Улсын Их Хурлаас 1994 онд нийгмийн даатгалын багц хуулиудыг батлан гаргаснаар нийгмийн даатгалын тогтолцооны хууль эрх зүйн үндэс бүрэлдсэн гэж үздэг.

1. Нийгмийн даатгалд даатгуулагчдын тоо

Монгол улсын нийт ажиллагчдын тоо 2011 онд 1037.7 мянгад хүрсний 757.2 мянга буюу 73.0 хувь нийгмийн даатгалд хамрагдсан нь 2004 оныхоос 0.1 пунктээр буурсан боловч, 2008 оныхоос 15.4 пункт, 2010 оныхоос 9.3 пунктээр нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Монгол Улсын хүн амын 2724.8 мянга буюу 96.9 хувь нь 2011 онд эрүүл мэндийн даатгалд хамрагджээ. Эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдагчдын тоо 2011онд өмнөх оныхоос 457.2 мянга буюу 20.2 хувиар нэмэгджээ.

Хүснэгт 1. Нийгмийн даатгалын зарим үндсэн үзүүлэлт

мян.хүн

Үзүүлэлтүүд	2004	2008	2009	2010	2011
Монгол Улсын хүн ам	**2 533.1**	**2 683.5**	**2 735.8**	**2780.8**	**2 811.7**
Ажиллагчид	926.5	1 041.7	1 006.3	1 033.7	1 037.7
Нийгмийн даатгалд даатгуулагчид	676.9	599.4	609.0	658.0	757.2
Эрүүл мэндийн даатгалд даатгуулагчид	734.6	2 233.7	2 122.9	2 267.6	2 724.8
Нийт тэтгэвэр авагчид	270.4	300.6	335.8	337.5	332.3

Нийгмийн даатгалд даатгуулагчдын тоонд хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий иргэдийг хамруулна.

Нийгмийн даатгалд 2011 онд 757.2 мян.хүн хамрагдсаны 675.6 мянга буюу 89.2 хувь нь заавал даатгуулагчид, 81.6 мянга буюу 10.8 хувь нь сайн дурындаатгуулагчид байна.Нийт даатгуулагчдын тоо 2010 оныхоос 99.2 мянга буюу 15.1 хувиар нэмэгдсэний дотор заавал даатгуулагчид 81.3 мянга буюу 13.7 хувиар, сайн дурын даатгуулагчид 17.9 мянга буюу 28.1 хувиар өсчээ.

Сайн дурын даатгуулагчдын нийт даатгуулагчид эзлэх хувийн жин 2011 онд 10.8 хувь байгаа нь 2004 оныхоос 6.5 пункт, 2008 оныхоос 2.6 пункт, 2010 оныхоос 1.1 пунктээр өндөр байна.

Зураг 1. Нийгмийн даатгалд даатгуулагчийн дүнд эзлэх хувь, даатгуулалтын төрлөөр

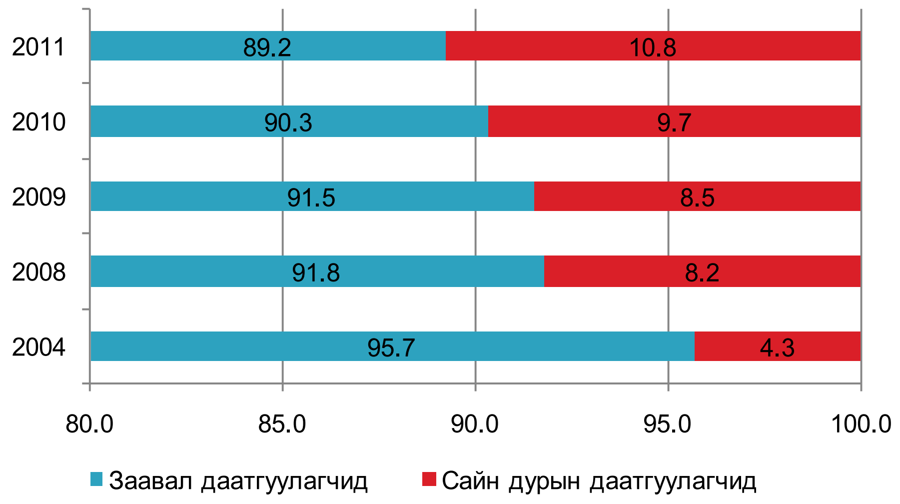

Нийгмийн даатгалд даатгуулагчдын 2011 онд 381.4 мянга буюу 50.4 хувь нь эрэгтэй, 375.9 мянга буюу 49.6 хувь нь эмэгтэй байна. Нийгмийн даатгалд даатгуулагчдын дотор эмэгтэйчүүдийн хувийн жин буурч, эрэгтэйчүүдийнх нэмэгдэх хандлагатай байна.

Зураг 2. Нийгмийн даатгалд даатгуулагчийн дүнд эзлэх хувь, хүйсээр

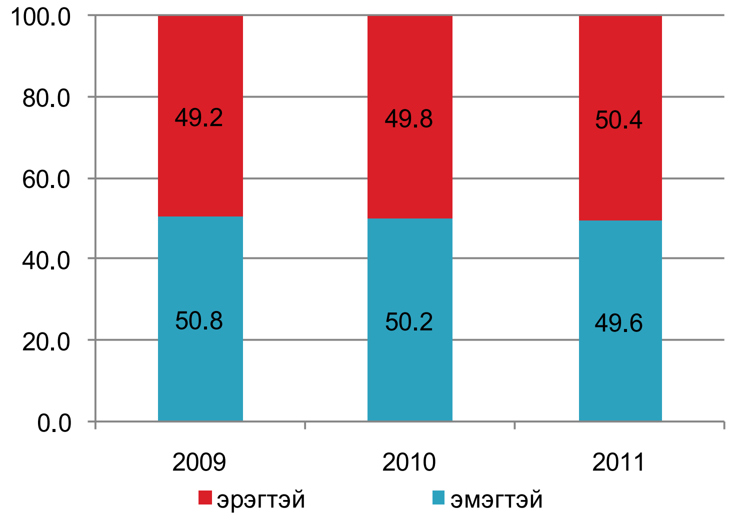

Нийгмийн даатгалд даатгуулагч эрэгтэйчүүдийн тоо 2011 онд 381.4 мян болж 2009 оныхоос 27.2 хувь, 2010 оныхоос 16.5 хувиар, эмэгтэйчүүдийн тоо 2011 онд 375.9 мян болж 2009 оныхоос 21.5 хувь, 2010 оныхоос 13.7 хувиар өсчээ.

2. Нийгмийн даатгалын сангийн орлого

Ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдүүлсэн мөнгөн хөрөнгийг **“Нийгмийн даатгалын сан”**-д хамааруулна.

Хүснэгт 2. Нийгмийн даатгалын сангийн орлого

сая.төг

Үзүүлэлт	2004	2008	2009	2010	2011
Нийгмийн даатгалын сангийн орлого	**156 101.3**	**422 640.2**	**457 009.2**	**622 718.7**	**755 496.4**
Үүнээс:					
Тэтгэврийн даатгалын сангийн	112 467.6	314 353.5	330 394.1	462 795.1	532 823.6
Тэтгэмжийн даатгалын сангийн	6 955.4	13 017.5	15 171.1	17 996.2	25 115.0
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн	28 128.8	62 425.2	71 825.8	91 257.5	121 492.2
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сангийн	5 114.6	20296.6	23876.6	31 556.6	49 062.5
Ажилгүйдлийн сангийн	3 434.9	15547.4	15741.6	19 113.3	27 003.1

* - Үйлдвэрийн осол мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2011 онд 755.5 тэрбум төгрөгт хүрч, 2004 оныхоос 599.4 тэрбум төг буюу 4.8 дахин, 2008 оныхоос 332.9 тэрбум төг буюу 1.8 дахин, 2010 оныхоос 132.8 тэрбум төг буюу 21.3 хувиар нэмэгдэв.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлогын 2011 онд 532.8 тэрбум төг буюу 70.5 хувийг тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого, 25.1 тэрбум төг буюу 3.3 хувийг тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого, 121.5 тэрбум төг буюу 16.1 хувийг эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, 49.1 тэрбум төг буюу 6.5 хувийг ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн орлого, 27.0 тэрбум төг буюу 3.6 хувийг ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого эзэлж байна.

Зураг 3. Нийгмийн даатгалын сангийн орлогын бүтэц, сангийн төрлөөр

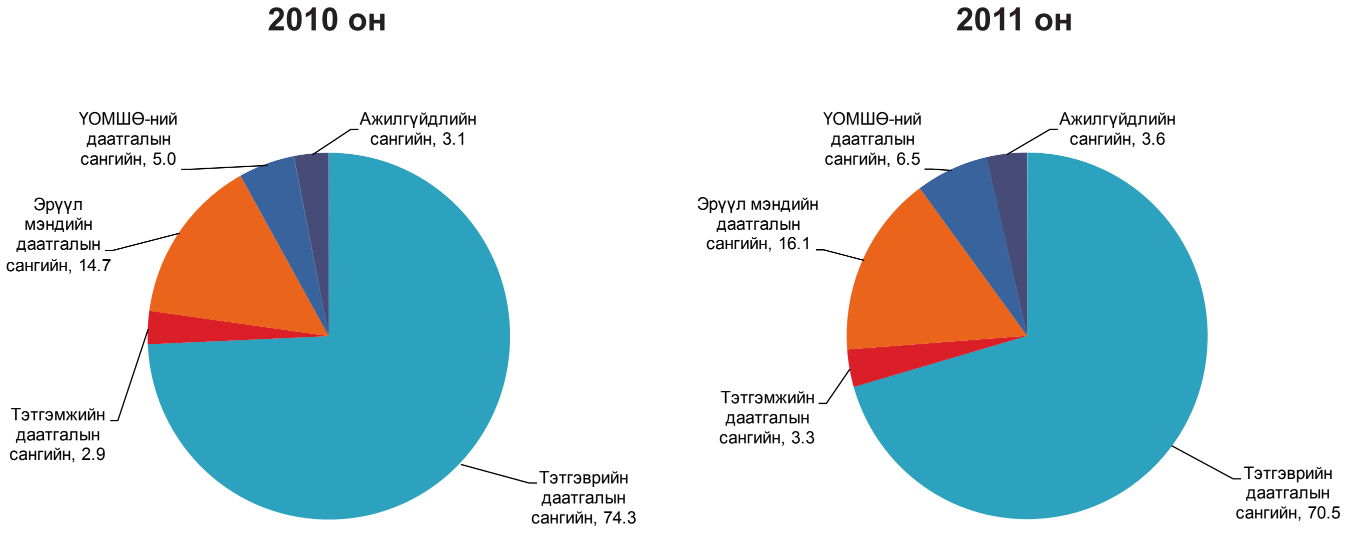

Нийгмийн даатгалд даатгуулах зорилгоор даатгуулагч болон ажил олгогчоос хуульд заасан хугацаанд нийгмийн даатгалын санд төлөх урьдчилсан төлбөрийг “нийгмийн даатгалын шимтгэл” гэнэ.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн нэгж зардалд ногдох орлогын хэмжээ 2005 онд 0.6 байсан бол 2008 онд 4.8, 2010 онд 5.3, 2011 онд 6.0 болж нэмэгдсэн байна. Энэ нь нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын өсөлт зарлагын өсөлтийнхөөс илүү хурдацтай нэмэгдсэн нь ажиглагдаж байна.

Зураг 4. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого, зарлага, тэдгээрийн харьцаа

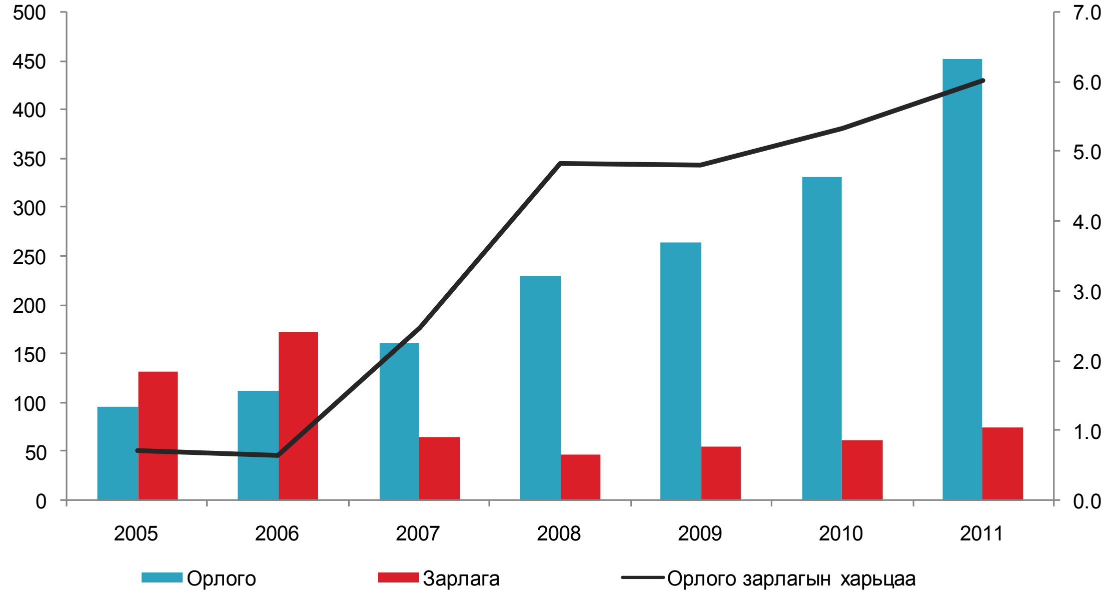

Нэгдсэн төсвийн орлогод нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 2005 онд 11.4 хувь, 2009 онд 13.2 хувь, 2008 он болон 2010 онд 10.6 хувь, 2011 онд 10.2 хувийг тус тус эзэлж байна. Хувийн жингийн өөрчлөлт харьцангуй тогтвортой, өөрчлөлт бага байгаа дүнтэй байна. Харин нэгдсэн төсвийн зарлагад нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зарлага 2005 онд 17.3 хувь байснаа огцом буурч 2008 онд 1.9 хувь, 2010 онд 2.0 хувь, 2011 онд 1.6 хувийг тус тус эзэлж байна. Хувийн жингийн өөрчлөлт 2007 оноос огцом багасаж, улмаар өөрчлөлт харьцангуй тогтвортой болсон байна.

Зураг 5. Нэгдсэн төсвийн орлого, зарлагад нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого, зарлагын эзлэх хувь

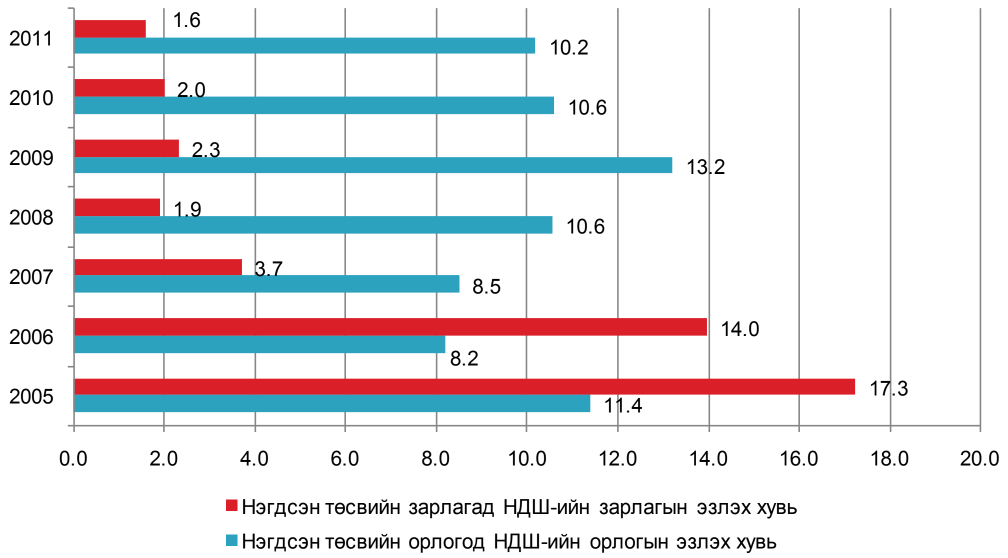

3.Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчид, олгосон тэтгэврийн хэмжээ

Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчдын тоо 2011 онд 332.2 мянга болж, 2004 оныхоос 61.9 мянга буюу 22.9 хувь, 2008 оныхоос 31.7 мянга буюу 10.5 хувь өсч, харин 2009 оныхоос 3.5 мянга буюу 1.0 хувь, 2010 оныхоос 5.3 мянга буюу 1.6 хувиар буурлаа.Нийт тэтгэвэр авагчдын 2011 онд 66.1 хувийг өндөр насны, 20.2 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн, 9.7хувийг тэжээгчээ алдсны, 4.1хувийг цэргийн тэтгэвэр эзэлж байна.

Хүснэгт 3. Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчдын тоо, олгосон тэтгэврийн хэмжээ

Үзүүлэлтүүд	2004	2008	2009	2010	2011
Тэтгэвэр авагчдын тоо. мян.хүн	**270.4**	**300.6**	**335.8**	**337.5**	**332.3**
Үүнээс:					
Өндөр настны	176.3	193.3	213.2	218.8	219.6
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн	46.6	62.0	71.5	70.0	67.0
Тэжээгчээ алдсны	35.6	33.3	37.9	35.1	32.1
Цэргийн	11.9	12.0	13.2	13.6	13.6
Олгосон тэтгэврийн хэмжээ. сая.төг	**106602.2**	**341060.2**	**345848.2**	**375032.7**	**458 206.0**
Үүнээс:					
Өндөр настны	73633.1	233603.5	240251.9	265643.3	328 724.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн	14282.7	57074.4	56963.6	59255.6	70 211.0
Тэжээгчээ алдсаны	12103.0	30391.9	28000.6	27378.6	30 677.6
Цэргийн	6583.4	19990.4	20632.1	22755.2	28 593.4

Нийт тэтгэвэр авагчдын дотор тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэрт хамрагдагчид, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд олгох тэтгэвэрт хамрагдагчдын тоо өмнөх онуудтай харьцуулахад буурч, өндөр насны тэтгэвэр, цэргийн тэтгэвэрт хамрагдагчдын тоо өссөн байна.Тухайлбал, нийт тэтгэвэр авагчдын дотор тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэрт хамрагдагчдын эзлэх хувь 2004 онд 13.2 хувь, 2008 онд 11.1 хувь, 2010 онд 10.4 хувь, 2011 онд 9.7 хувь болж буурч, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэрт хамрагдагчдын эзлэх хувь 2004 онд 17.2 хувь, 2008 онд 20.6 хувь, 2010 онд 20.7 хувь, 2011 онд 20.2 болж буурч, харин өндөр насны тэтгэвэрт хамрагдагчдын эзлэх хувь 2010 онд 64.8 хувь байснаа 2011онд 66.1хувь, цэргийн тэтгэвэрт хамрагдагчдын эзлэх хувь 2010 онд 4.0 хувь байснаа 2011 онд 4.1 хувь болж нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 4.Тэтгэврийн даатгалын сангаас өндөр насны тэтгэвэр авагчид, олгосон тэтгэврийн хэмжээ, 2011 он

Үзүүлэлт		Тэтгэвэр авагч бүгд	Үүнээс: Эрэгтэй	Үүнээс: Эмэгтэй	Олгосон тэтгэврийн хэмжээ.сая.төг
Нийт тэтгэвэр авагчдын тоо		**332 214**	**125 470**	**206 744**	**458 206.0**
1. Тэтгэврийн даатгалын сангаас		309 549	107 503	202 046	410 150.3
Өндөр насны тэтгэвэр		219 590	67001	152 589	328 724.0
Тэтгэврийн хэмжээ	27000-40000 төг	0	0	0	0
	40001-60000 төг	59	27	32	27.0
	60001-80000 төг	7 806	1 960	5 846	5 517.2
	80001-100000 төг	448	179	269	236.1
	100001-с дээш төг	211 277	64 835	146 442	322 943.7

Эх сурвалж: НДЕГ

Нийгмийн даатгалын сангаас 2011 онд332.2 мянган хүнд 458.2 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр олгосны 410.2 тэрбум төг буюу 89.5 хувийг тэтгэврийн даатгалын сангаас олгожээ. Тэтгэврийн даатгалын сангийн 328.7 тэрбум төгрөг буюу 80.1 хувийг өндөр насны тэтгэвэрт зарцуулсан бөгөөд 219.6 мян. хүнд 328.7 тэрбум төгрөгийн өндөр насны тэтгэвэр олгосноос 211.3 мян.хүн буюу 96.2 хувь нь 100.0 мян.төгрөгөөс дээш, 448 хүн буюу 0.2 хувь нь 80.0-100.0 мян.төг, 7806 буюу 3.6 хувь нь 60.0-80.0 мян.төгрөгийн тэтгэвэрт хамрагджээ. Нийт тэтгэвэр авагчдын 37.8 хувь нь эрэгтэйчүүд, 62.2 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Хүснэгт 5. Нийгмийн даатгалын сангаас олгож буй тэтгэврийн хэмжээнд орсон өөрчлөлт

Үзүүлэлт	2000	2005	2008	2010
Бүрэн тэтгэврийн доод хэмжээ	**16000**	**32000**	**81000**	**105300**
Хувь тэнцүүлсэн тэтгэврийн хэмжээ	10000	21250	54000	70200
Дундаж тэтгэвэр	18200	38500	96430	126940

Монгол улсын Засгийн газраас эдийн засгийн өндөр өсөлт, хэрэглээний үнийн ерөнхий түвшинтэй уялдуулан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ, нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээг тасралтгүй авч хэрэгжүүлсэн бөгөөд 2010 онд 2000 оныхоос бүрэн тэтгэврийн доод хэмжээ, хувь тэнцүүлсэн тэтгэвэр, дундаж тэтгэврийн хэмжээ тус бүр 6.6 дахин, 2005 оныхоос 3.3 дахин, 2008 оныхоос 1.3 дахин нэмэгдсэн байна.

4. Нийгмийн даатгал 2012 оны эхний хагас жилд

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний хагас жилд 488.8 тэрбум төг, зарлага 418.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 145.8 тэрбум төг буюу 42.5 хувь, зарлага 124.5 тэрбум төг буюу 42.3 хувиар өслөө.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний хагас жилд өмнөх оны мөн үеийнхээс 145.8 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сангийн орлого 9.4 тэрбум төг буюу 51.7 хувь, тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого 105.4 тэрбум төг буюу 43.2 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 20.9 тэрбум төг буюу 36.8 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Хүснэгт 6. Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлага, төрлөөр, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

	2010 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI
Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, сая төг	**264 126.1**	**343 036.7**	**488 847.4**
Үүнээс:			
Тэтгэврийн даатгалын сангийн	185 308.0	243 963.3	349 379.0
Тэтгэмжийн даатгалын сангийн	8 657.0	12 418.6	17 714.8
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн	46 371.8	56 923.6	77 853.8
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сангийн	13 147.0	18 206.0	27 619.2
Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн	10 642.3	11 525.2	16 280.6
Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага, сая төг	**241 138.1**	**294 293.3**	**418 785.2**
Үүнээс:			
Тэтгэврийн даатгалын сангийн	170 118.4	222 914.9	322 037.6
Тэтгэмжийн даатгалын сангийн	12 488.3	14 442.5	19 158.3
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн	42 767.6	41 973.4	60 367.3
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сангийн	8 878.8	10 570.2	13 313.2
Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн	6 885.0	4 392.3	3 908.8

Тайлбар: * ҮОМШӨ-Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчин

Харин нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 124.5 тэрбум төг буюу 42.5 хувиар өсөхөд тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 99.1 тэрбум төг буюу 44.5 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага 18.4 тэрбум төг буюу 43.8 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв. Харин ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 483.5 сая төг буюу 11.0 хувиар буурсан байна.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2012 оны эхний хагас жилд 313.4 тэрбум төг болж, 72.7 хувийг өндөр настны, 12.5 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн, 8.6 хувийг цэргийн, 6.2 хувийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс цэргийн тэтгэвэр 82.9 хувь, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд олгох тэтгэвэр 46.6 хувь, өндөр настны тэтгэвэр 40.3 хувь, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр 33.5 хувиар өсчээ.

Хүснэгт 7. Нийгмийн даатгалд заавал даатгуулагчдын тоо, олгосон тэтгэврийн хэмжээ, тэтгэврийн төрлөөр, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

	2010 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI
1. Заавал даатгуулагчдын тоо	**493 881**	**516 521**	**585 747**
Үүнээс:			
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	287 328	322 244	382 094
Төсөвт байгууллага	206 553	194 277	203 653
2. Олгосон тэтгэвэр, сая төг	**166 027.9**	**218 453.3**	**313 437.4**
Үүнээс:			
Өндөр настны	121 316.0	162 501.5	227 966.9
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн	**21 228.6**	**26 733.1**	**39 186.8**
Тэжээгчээ алдсаны	12 320.9	14 467.2	19 310.0
Цэргийн	**11 162.4**	**14 751.5**	**26 973.7**

Эх сурвалж: Улсын нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын мэдээ

Нийгмийн даатгалд 2012 оны эхний хагас жилд 585.7 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 382.1 мянга буюу 65.2 хувь нь аж ахуйн нэгж, байгууллагынх, 203.7 мянга буюу 34.8 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 69.2 мянга буюу 13.4 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 59.9 мянга буюу 18.6 хувь, төсөвт байгууллагынх 9.4 мянга буюу 4.8 хувиар нэмэгджээ.

Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм

АНУ-ын эдийн засаг

АНУ-ын Эдийн засгийн шинжилгээний товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 9 дүгээр сарын 27-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) 2012 оны 2 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 1.3 хувиар* өсчээ[1].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 8 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.6, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 хувиар өсчээ[2].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 7 сард 329.7 тэрбум ам.долларын* алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.3 тэрбум ам.долл буюу 1.6 хувиар* өсчээ[3].

Тус улсын Холбооны нөөцийн сан (Төв банк)-гийн урьдчилсан тооцоогоор аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 8 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.2 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.8 хувиар өссөн байна[4].

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 9 дүгээр сард 7.8 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.3 хувиар буурчээ[2].

Япон улсын эдийн засаг

Япон улсын Эдийн засаг, нийгмийн судалгааны институтийн урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 9 дүгээр сарын 10-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 2 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 0.2 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.7 хувиар өсчээ[5].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 8 дугаар сард 99.4 (2010=100) байгаа нь өмнөх сарынхаас 0.1 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.4 хувиар буурчээ[6].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 8 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 4203.6 тэрбум иений алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2532.7 тэрбум иен буюу 2.5 дахин өсчээ[7].

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 8 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх сарынхаас 1.3 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.3 хувиар буурчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 8 дугаар сард 4.2 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.1 хувиар буурчээ[9].

ХАВСРАЛТ

Европын холбооны гишүүн орнуудын эдийн засаг

Европын холбооны статистикийн байгууллагын урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 9 дүгээр сарын 6-нд мэдээлснээр) тус холбооны гишүүн 27 орны зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 2 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 0.1 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.3 хувиар* буурсан байна.

Инфляцийн түвшин 2012 оны 8 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.7 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 8 сард 58.2 тэрбум еврогийн алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 48.1 тэрбум евро буюу 45.2 хувиар буурчээ.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.1 хувиар* өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.5 хувиар буурсан байна.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 8 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.5 хувь болж, өмнөх сарынхтай ижил түвшинд**, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.8 пунктээр өсчээ[9].

ОХУ-ын эдийн засаг

ОХУ-ын Эдийн засаг, хөгжлийн яамны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 7 дугаар сарын 25-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 2 дугаар улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.4 хувиар өссөн байна[10].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 9 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.6 хувиар нэмэгджээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 7 сард 120.2 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.9 тэрбум ам.долл буюу 6.1 хувиар нэмэгдсэн байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 8 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.2 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.1 хувиар өсчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 8 дугаар сард 5.2 хувь болж, өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр буурсан байна[11].

- Улирлын нөлөөллийг тооцсон

****- Европын холбооны статистикийн байгууллагын 2012 оны 10 дугаар сарын 1-нд мэдээлснээр***

БНХАУ-ын эдийн засаг

БНХАУ-ын Үндэсний статистикийн товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 7 дугаар сарын 16-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 2 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 1.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.8 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 8 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.0 хувиар өсчээ[12].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 8 сард 120.6 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 31.8 хувиар өсчээ[13].

Аж үйлдвэрийн салбарын нэмэгдэл өртөг 2012 оны 8 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.9 хувиар өсчээ[12].

Зэсийн үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 тонн цэвэр зэсийн үнэ 2012 оны 9 дүгээр сард дунджаар 8068.38 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 575.92 ам.долл буюу 7.7 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 246.47 ам.долл буюу 3.0 хувиар буурчээ[14] /Зураг 1/.

Алтны үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 унц алтны үнэ 2012 оны 9 дүгээр сард дунджаар 1744.45 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 118.42 ам.долл буюу 7.3 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 27.40 ам.долл буюу 1.5 хувиар буурчээ[15]/Зураг 2/.

Газрын тосны үнэ

Нью-Йоркийн худалдааны биржид 1 баррел газрын тосны үнэ 2012 оны 9 дүгээр сард дунджаар 94.72 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 0.56 ам.долл буюу 0.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.11 ам.долл буюу 10.6 хувиар өсчээ[16] /Зураг 3/.

Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ-ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн Dow Jones индекс 2012 оны 9 дүгээр сард дунджаар 13418.50 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 283.38 нэгж буюу 2.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2243.04 нэгж буюу 20.1 хувиар нэмэгджээ[17].

Токиогийн хөрөнгийн биржийн Nikkei-225 индекс 2012 оны 9 дүгээр сард дунджаар 8948.59 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 1.29 нэгж буюу 0.01 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 253.17 нэгж буюу 2.9 хувиар нэмэгджээ[17].

Зураг-1

Зураг-2

Зураг-3

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн FTSE-100 индекс 2012 оны 9 дүгээр сард дунджаар 5805.44 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 8.49 нэгж буюу 0.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 576.95 нэгж буюу 11.0 хувиар нэмэгджээ17.

Эх үүсвэр:

1. http://bea.gov
2. http://stats.bls.gov
3. http://www.census.gov/foreign-trade
4. http://www.federalreserve.gov
5. http://www.esri.cao.go.jp
6. http://www.stat.go.jp
7. http://www.customs.go.jp
8. http://www.meti.go.jp
9. http://epp.eurostat.ec.europa.eu
10. http://www.economy.gov.ru
11. http://www.gks.ru
12. http://www.stats.gov.cn
13. http://www.mofcom.gov.cn
14. http://www.lme.com
15. http://www.lbma.org.uk
16. http://www.nymex.com
17. http://finance.yahoo.com

ХӨРӨНГИЙН БИРЖИЙН ИНДЕКС, сараар.

нэгж

Он	Аж үйлдвэрийн Dow Jones[1]	Nikkei-225[2]	FTSE-100[3]
2011 I	11802.37	10449.53	5971.59
II	12190.00	10622.27	6020.97
III	12081.48	9852.45	5856.92
IV	12434.88	9644.63	6007.86
V	12579.99	9650.78	5937.97
VI	12097.31	9541.53	5792.17
VII	12512.33	9996.68	5909.81
VIII	11326.62	9072.94	5271.31
IX	11175.45	8695.42	5228.49
X	11515.93	8733.56	5408.62
XI	11804.33	8506.11	5402.51
XII	12075.68	8507.32	5480.09
2011 I-XII	11957.57	9429.30	5681.39
2012 I	12550.89	8616.71	5694.45
II	12889.05	9242.33	5893.35
III	13079.47	9962.35	5875.40
IV	13030.75	9627.42	5725.58
V	12721.08	8842.54	5461.44
VI	12544.90	8638.08	5480.44
VII	12814.09	8760.68	5636.47
VIII	13135.12	8949.88	5796.95
IX	13418.50	8948.59	5805.44

Тайлбар:

1. *АНУ-ын хөрөнгийн биржийн индекс*
2. *Токиогийн хөрөнгийн биржийн индекс*
3. *Лондонгийн хөрөнгийн биржийн индекс*

Монгол Улсын Үндэсний Статистикийн Хороонд хэвлэв.

Хаяг :
14200 Улаанбаатар, Монгол Улс
Засгийн Газрын III байр, Өрөө-113
http://www.nso.mn
E-mail: information@nso.mn,
nso@magicnet.mn
Факс: (976-11) 329271
Утас: 322424, 326414